

T.C.
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME MBA YÜKSEK LİSANS

**SERMAYE PİYASASI KANUNU' NA TABİ HALKA AÇIK
ANONİM ŞİRKETLERİN ARA DÖNEMDE VERMEKLE
YÜKÜMLÜ OLDUĞU FİNANSAL TABLOLAR
VE
BAĞIMSIZ DENETİMİ, BİR UYGULAMA**

Yüksek Lisans Tezi

SELVA TUNA

İstanbul, 2008

T.C.
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME MBA YÜKSEK LİSANS

**SERMAYE PİYASASI KANUNU' NA TABİ HALKA AÇIK
ANONİM ŞİRKETLERİN ARA DÖNEMDE VERMEKLE
YÜKÜMLÜ OLDUĞU FİNANSAL TABLOLAR
VE
BAĞIMSIZ DENETİMİ, BİR UYGULAMA**

Yüksek Lisans Tezi

SELVA TUNA

Danışman: PROF. DR. GÜRBÜZ GÖKÇEN

İstanbul, 2008

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı	: Selva Tuna
Anabilim Dalı	: İşletme
Programı	: İşletme MBA
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Gürbüz Gökçen
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans – Eylül 2008
Anahtar Kelimeler	: Sermaye Piyasası, Finansal Tablo, Denetim, Bağımsız Denetim

ÖZET

Ülkemizde sermaye piyasası ekonomik sistemin vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Orta ve uzun vadeli fon arz ve talebinin alınıp satıldığı bu piyasa yeni sermayeleri ekonomiye kazandırdığı için büyüme açısından önem taşımaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun temel görevi yatırımcıların yararlarının korunmasını sağlamaktır. Buna bağlı olarak kamunun aydınlatılmasında işletmelere ait mali bilgilerin güvenilir, açık ve anlaşılır olarak sunulması gerekmektedir. Bunu da mevzuatla belli standartlara bağladığı finansal tablolar ve bu tabloların denetimi ile sağlamaktadır.

SPK'ya tabi halka açık anonim şirketler Kurul'un Seri :11 No:25 tebliğindeki standartlara göre ara dönem ve/veya yıllık finansal tablo düzenlemekle yükümlüdürler.

İşletmeler ayrıca bu tabloları mevzuatın Seri: 10 No: 22 tebliği esasına göre bağımsız dış denetleme kuruluşu tarafından, denetim ilke ve esaslarına uygun biçimde denetletmekle yükümlüdürler.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Selva Tuna
Field : Management
Programme : MBA
Supervisor : Professor Gürbüz Gökçen
Degree Awarded and Date : Yüksek Lisans – Eylül 2008
Keywords : Capital Market, Financial Chart, Audit,
External Audit

ABSTRACT

The Capital Market has become the indispensable element of the economical system in our country. This market where the medium and long period fund demand and offers are exchanged; is very valuable as it brings new investments to the economy.

The initial duty of the Capital Market Board is to protect the benefits of the investors. In accordance; to enlighten the public, the financial data of the corporations must be reliable, visible and transparent. The Board achieves this by the financial charts that are standardised by legislations and by the audit of these charts.

The Incorporated companies which are dependant to the Capital Market Board, are obligated to prepare mid-period and/or annual financial charts designated in the Board's edict Series: 11, Number: 25.

The corporations are also obligated, by the Board's edict Series: 10, Number: 22, to be audited by an external audit institution.

ÖNSÖZ

Küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak sermaye piyasaları da önem kazanmıştır. Sermaye piyasalarına yatırımcıları çekmenin yanında, mevcut yatırımcıların da piyasada kalmalarını sağlamak gerekir.

Bu çalışmamda Türk Sermaye Piyasası hakkında temel bilgilerin yanı sıra, anonim şirketin özellikleri, finansal tablolar, denetim ve denetici özellikleri hakkında bir uygulama ile birlikte fikir vermek hedeflenmiştir.

Çalışmamda desteğini esirgemeyen aileme, bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Gürbüz GÖKÇEN'e teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

Eylül 2008

SELVA TUNA

İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLO LİSTESİ	vii
ŞEKİL LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1
I - TÜRK SERMAYE PİYASASI HAKKINDA GENEL BİLGİ	3
1.1.Piyasa Kavramı, Çeşitleri, Özellikleri.....	3
1.1.1.Finansal (Mali) Piyasalar.....	3
1.1.1.1. Para Piyasası.....	4
1.1.1.2. Sermaye Piyasası.....	5
1.1.1.2.1.Sermaye Piyasası Türleri.....	6
1.1.1.2.2.Sermaye Piyasası Araçları.....	8
1.1.1.2.2.1.Menkul Kıymetler.....	8
1.1.1.2.2.2.Diğer Sermaye Piyasası Araçları.....	14
1.2.Sermaye Piyasasına İlişkin Yasal Düzenlemeler.....	14
1.3.Sermaye Piyasası Kurulu.....	25
1.3.1.Kurulun Oluşumu.....	25
1.3.2.Kuruluş Amaçları.....	25
1.3.3.Atanma Şartları ve Görev Süreleri.....	26
1.3.4.Yasaklar.....	27
1.3.5.Görev ve Yetkiler.....	28
1.3.6.Kurulun Teşkilat Yapısı.....	33
1.4.Anonim Şirketler.....	34
1.4.1.Tanımı.....	34
1.4.2.Kuruluş İşlemleri.....	35
1.4.3.Halka Açık Anonim Şirketler.....	39
1.4.3.1.Halka Açılma Kavramı.....	39
1.4.3.2.Halka Açılmanın Avantajları.....	40
1.4.3.3.Halka Açılmanın Dezavantajları.....	41
1.4.3.4.Halka Açılma Yöntemleri.....	42

1.4.3.5.Halka Açılma Prosedürleri.....	44
1.4.3.6.Halka Açık Anonim Ortaklıkların Yükümlülükleri.....	46

II - FİNANSAL TABLOLAR..... 53

2.1.Finansal Tablo Kavramı.....	53
2.1.1. Finansal Tabloların Genel Nitelikleri ve Çeşitleri.....	53
2.1.2. Finansal Tabloların Düzenlenmesine İlişkin Esaslar.....	60
2.1.3. Finansal Tabloların SPK ve Borsaya Gönderilmesi ve İlanı.....	61
2.2.Ara Dönem Finansal Tablolar.....	64
2.2.1.Ara Dönem Finansal Tabloların Düzenlenme Esasları.....	64
2.2.2.Ara Dönem Finansal Tabloların ve Raporların İlan ve SPK'ya Bildirimi.....	66
2.2.3.Ara Dönem Finansal Tabloların Dipnotları.....	67
2.3.Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolar ve Özellikleri.....	68
2.3.1.Konsolide Finansal Tablolar Tanımı.....	68
2.3.2.Konsolide Finansal Tabloların Düzenlenme İlkeleri.....	69
2.3.2.1.Konsolide Bilançoların Düzenlenme İlkeleri.....	69
2.3.2.2.Konsolide Gelir Tablosunun Düzenlenme İlkeleri.....	69
2.3.3.Konsolide Finansal Tabloların Sınırları.....	70

III - SPKn.'A TABİ ANONİM ŞİRKETLERİN BAĞIMSIZ DENETİMİ.....72

3.1.Denetim Kavramı ve Çeşitleri.....	72
3.1.1.Denetim Kavramının Tanımı.....	72
3.1.2.Denetim Türleri.....	73
3.1.3.Denetim Teknikleri.....	77
3.2.Bağımsız Denetim.....	79
3.2.1 Bağımsız Denetimin Tanımı.....	79
3.2.2.Bağımsız Denetimin Amacı.....	80
3.2.3 Bağımsız Denetim Türleri.....	81
3.2.4.Bağımsız Denetim Raporu.....	82
3.3.Denetçi Kavramı ve Denetçi Türleri.....	83

3.4.SPK Kanunu'na Göre Denetim.....	84
3.5.Ara Dönem Finansal Tabloların Denetimi.....	86
IV – UYGULAMA.....	88
SONUÇ.....	104
EKLER.....	107
KAYNAKLAR.....	165

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 : Karşılaştırmalı Üretim Tablosu.....	90
Tablo 2: Karşılaştırmalı Satış Tablosu.....	91
Tablo 3: Net Satış Hasılatı Tablosu.....	92
Tablo 4: Firmamızın 31.03.2008 karşılaştırmalı Bilançosu.....	93
Tablo 5: Firmamızın 31.03.2008 tarihli karşılaştırmalı Gelir Tablosu.....	96
Tablo 6 : Firmamızın 31.03.2003 karşılaştırmalı Nakit Akım Tablosu.....	99
Tablo 7 : Firmamızın Özkaynak Değişim Tablosu.....	103

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Toplam Satışlar.....	92
-------------------------------	----

KISALTMALAR

a.g.e : Adı Geçen Eser

a.g.m : Adı Geçen Makale

İMKB : İstanbul Menkul Kıymetler Borsası

KLVZ : Klavuz

SPK : Sermaye Piyasası Kurulu

SPKn.'u : Sermaye Piyasası Kanunu

TBB : Türkiye Bankalar Birliği

TMS : Türk Muhasebe Standartı

TSPAKB :Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kurumları Birliği

TTK : Türk Ticaret Kanunu

UFRS : Uluslararası Finansal Raporlama Standartı

GİRİŞ

Sermaye piyasası bir taraftan küçük tasarruf sahiplerinin bir araya geldiği, diğer taraftan işletme sahiplerinin sermaye ihtiyaçlarını, daha kolay ve uygun şartlarda karşıladıkları piyasadır. Sermaye piyasasının bu fonksiyonlarını yerine getirebilmesi için piyasanın güven içinde çalışmasının sağlanması ve yatırımcıların menfaatlerinin korunması gerekir.

Bu aşamada modern ekonomik sistem içinde yer alan toplumlarda sermaye piyasasının vazgeçilmez bir üretim aracı olarak en önemli kuruluşlarından biri halka açık anonim şirketlerdir. Anonim şirketler küçük tasarrufları bir organizasyon içinde bir araya getirerek büyük mali imkanların doğmasını sağlamaları nedeniyle ekonomide önemli fonksiyona sahiptir. Bu önem sermayenin tabana yayılması ve tasarrufların yatırıma dönüşmesi aşamasında kendisini gösterir. Anonim şirketlerin en önemli işlevi, küçük ve atıl tasarrufların yatırıma dönüştürülmesi ve yönlendirilmesine yardımcı olmasıdır.

Anonim şirketlerin bu hedefine ulaşp ulaşmadığını kontrol etmeye yarayan araçlardan bir tanesi de finansal tablolarıdır. Finansal tablolar, işletme sahiplerine, yöneticilere ve diğer üçüncü kişilere işletmenin karlılığı, performansı, ve kredibilitesi hakkında bilgi verir.

İşletmeler, ara dönem finansal tabloları düzenleyerek de ulaşmak istedikleri hedefe ulaşp ulaşmadıklarını daha önce tespit edebilirler. Böylelikle, işletmenin mali durumu, kârlılığı vb. konular hakkında dönem sonunu beklemeden bilgi edinirler. Hedeflerinden olumsuz sapmalar varsa bir an önce çözüm bulmaya çalışırlar.

İşletmelere ait muhasebe bilgileri işletme içerisindeki kişilerce hazırlanmaktadır. Bu tabloların güvenilirliği açısından şirket dışından kişi veya kurumlarca denetlenmesi gerekir. Son zamanlarda özellikle sermaye piyasasının öneminin artmasıyla bağımsız denetim ihtiyacı ön plana çıkmıştır.

Bu çalışmam giriş ve sonuç bölümü hariç dört blmnden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, piyasa kavramı, Sermaye Piyasası Kurulu, ve Anonim Şirketler hakkında genel bilgi yer almaktadır.

İkinci bölümde, finansal tabloların genel özellikleri ve eşitleri, finansal tablo örnekleri, ara dönem finansal tablolar ve konsolide finansal tabloların özellikleri, anlatılmaktadır.

nc bölümde ise denetim kavramı ve eşitleri, bağımsız denetim, denetçi kavramı ve türleri, SPKn.'a göre ara dönem finansal tabloların denetimi hakkında bilgi verilmektedir.

Dördüncü bölüm, bir firmanın ara dönemde SPK' ya gönderdiği finansal tablo ve bağımsız denetim raporu örneğinden oluşmaktadır.

I-TÜRK SERMAYE PİYASASI HAKKINDA GENEL BİLGİ

1.1 PİYASA KAVRAMI, ÇEŞİTLERİ, ÖZELLİKLERİ

Bir malı satış için arz edenlerle, söz konusu malı satın almak isteyenlerin tümü piyasayı oluşturur.¹

İktisadi açıdan piyasa, alıcı ve satıcıların birbirleri ile karşılıklı iletişim içinde oldukları bir yerdir. Somut anlamda daha çok borsa olarak tanımlanır.²

Piyasa bir ülkenin sınırları içinde o ülkede yapılan işlemleri kapsıyorsa buna iç piyasa (domestic market), işlemler ülke sınırları dışında yapılıyorsa buna da uluslararası piyasa (international market) denir.³

1.1.1 FİNANSAL (MALİ) PİYASALAR

Ekonomik sistemde bir kısım kişi veya kurumun paraya ihtiyacı olurken bir kısım kişi veya kurum da gelirlerini yatırıma dönüştürmek ister. Fon arz edenlerle fon talep edenlerin bir araya geldiği ve karşılıklı değişimin meydana geldiği bu yerler finansal piyasalardır. Alıcı, piyasanın talep yönünü oluştururken satıcıda arz yönünü oluşturur.

Bir ülkede fon kullananlar ile arz edenler arasında fon değişimini ya da akımını düzenleyen kurumlar, değişimi sağlayan araç ve gereçler ile bunları düzenleyen yasal ve idari kuruluşlardan oluşan yapıya ‘‘finansal piyasa’’ denir.

¹ DİNLER Zeynel, **Mikro Ekonomi** , Genişletilmiş 14. Basım, Bursa: Ekin Yayınları 2002, s. 210

² **Mali Piyasalar** , <http://www.ekodialog.com> (11.01.2008)

³ Sermaye Piyasası ve Borsa Temel Bilgiler Kılavuzu , 18. Basım, İstanbul : IMKB Yayınları Ağustos 2003, s.1

Mali piyasa beş ana unsurdan oluşur.⁴

- Fon arz edenler (tasarruf sahipleri)
- Fon talep edenler (yatırımcılar- tüketiciler)
- Yatırım ve finansman araçları
- Yardımcı kuruluşlar
- Hukuki ve idari düzen olarak sıralanır.

Mali piyasalar vadelerine göre para piyasası ve sermaye piyasası olmak üzere ikiye ayrılır.

1.1.1.1 Para Piyasası

Para piyasaları, kısa vadeli (bir yıldan daha düşük) borç senetlerinin alınıp satıldığı piyasalardır. Para piyasaları örgütlenmiş (bankalar) ve örgütlenmemiş para piyasası olarak kendi içinde ikiye ayrılır.⁵

Para piyasalarında işlem gören menkul kıymetler uzun ve orta vadeli menkul kıymetlerden daha fazla alınıp satıldıkları için daha fazla likittirler. Bu özelliği sebebiyle para piyasasından sağlanan fonlar kredi olarak işletmelerin dönen varlıklarının finansmanında kullanılır. Diğer bir yandan kısa vadeli menkul kıymetlerin fiyatlarında gözlenen dalgalanmaların uzun vadeliye göre daha az olması kısa vadeli menkul kıymetleri daha güvenilir bir finansal araç haline getirir.

⁴ **Piyasa Kavramları**, <http://www.ekonomi.name/kavramlar/piyasa-kavramlari.html> (7.11.2007)

⁵ GÜNCELER Bülent, **Para ve Döviz Piyasaları**, Türkiye Bankalar Birliği Seminer Notları İstanbul : Eylül 1999

Para piyasasının en belirgin kurumu ticari bankalardır.Ticari bankalar, senetleri iskontaya kabul ederek veya işletmelere başka yollarla kısa vadeli krediler açarak, bu piyasada çok önemli rol oynarlar.

Para piyasası araçları,

- Ticari krediler
- Ticari banka kredileri : Avans kredisi, cari hesap kredisi, alacak senetleri iskontosu, açık kredi, kefalet karşılığı kredi, akreditif kredisi, teminat ve kefalet mektupları
- Finansman bonoları
- Factoring
- Hazine bonosu
- Menkulleştirme
- Repo-ters repo⁶

1.1.1.2 Sermaye Piyasası

Sermaye piyasası kavramı, para piyasası kavramından daha geniş ve çoğu kez para piyasasını da içine alacak şekilde kullanılmaktadır.Sermaye piyasasında fonların el değiştirmesi, menkul kıymet olarak adlandırılan orta ve uzun vadeli (bir yıldan daha fazla) fon arz ve talebinin karşılaştığı piyasadır.

Sermaye piyasasından sağlanan krediler genellikle, işletmelerin bina, makina ve teçizat gibi duran varlıkların finansmanında kullanılır.İşletmeler, fon ihtiyaçlarını karşılamak ve fon fazlalıklarını değerlendirmek için sermaye piyasasını aracı olarak

⁶ SARIKAMIŞ Cevat, CEYLAN Ali, AYDIN Nurhan, COSKUN Metin, **Sermaye Piyasaları ve Finansal Kurumlar** , TC. Anadolu Üniversitesi Yayınları , Yayın No: 1581, Eskişehir : 2007 s. 24

kullanırlar.Özellikle halka açık anonim şirketler, ihtiyaç duydukları uzun süreli fonları pay senetleri ve tahviller aracılığı ile sermaye piyasasından sağlamaya çalışırlar.⁷

1.1.1.2.1 Sermaye Piyasası Türleri

Sermaye piyasasını çeşitli kıstaslara göre sınıflandırmak mümkündür.

a) *Piyasada İşlem Gören Finansal Varlığın İşlem Durumuna Göre,*

- Birincil Piyasalar, hisse senetlerini halka arz eden şirketler veya devlet tarafından çıkartılmış olan menkul kıymetlerle (tahvil,hisse senedi gibi) fon talep edenlerin ilk kez karşılaştığı ve arzın direkt ihraççı tarafından yapıldığı finansal piyasalardır.⁸ Birincil piyasalarda menkul kıymetlerin ilk kez satışına yardımcı olan en önemli kurum yatırım bankalarıdır. Bir yatırım bankasının yaptığı bu işleme underwriting işlemi denilmektedir.Yani, yatırım bankası bir şirketin çıkarttığı menkul kıymetlere fiyat garantisi vermekte ve daha sonra bunları piysada satmaktadır.⁹
- İkincil Piyasalar, Daha önce birincil piyasalarda çıkartılmış olan ve bu nedenle ikinci el olarak nitelendirebileceğimiz menkul kıymetlerin yeniden satıldıldığı piyasadır. ¹⁰ İkincil piyasaların en önemli kurumları menkul kıymetler borsaları ve finansal aracı kuruluşlardır. New York ve Amerikan borsaları,döviz piyasaları örnek verilebilir.

İkincil piyasalar fon toplayabilmek amacıyla çıkartılmış olan menkul kıymetlerin satışını kolaylaştırmaktadır. Bu piysalarda menkul değerler büyük kolaylıkla el değiştirir ve nakde dönüşür.

⁷ **Mali Piyasalar** , <http://www.ekodialog.com> (11.01.2008)

⁸ ÖZEROL Hakan, **Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları** , TBB Seminer Notları, İstanbul : 10-11 Nisan, 2003

⁹ Garanti Eğitim Yayınları , **Hisse Senedi Piyasaları** , Mart 2005, s.27

¹⁰ SOYDEMİR Selim, **Türkiye’de Sermaye Piyasaları ve Organizasyonu** , Seminer Notları, Ocak 2002 , www.ydk.gov.tr

İkincil piyasa, menkul kıymetin likiditesini arttırarak birincil piyasaya talep yaratır ve gelişmesini sağlar.¹¹

Birincil piyasada yapılan tahvil ve hisse senedi satışları sonucunda firmaya yeni sermaye girer. İkincil piyasada ise el değiştiren menkul kıymetlerden sağlanan fonların bunları çıkaran şirketle ilgisi yoktur. Satış gelirleri yatırımcıdan yatırımcıya gider. Birincil piyasada bir menkul kıymet bir kez el değiştirirken, ikincil piyasada alım satımların sınırı yoktur.

- Üçüncül Piyasalar, Borsaya kote edilmiş menkul kıymetlerin borsa dışında alınıp satılmasıyla oluşan piyasadır.
- Dördüncül Piyasalar, menkul kıymetlerin aracısız alınıp satıldığı, işlemlerin doğrudan yatırımcılar arasında gerçekleştirildiği piyasalardır. Bu piyasada, sigorta şirketleri, yatırım fonları gibi kurumsal yatırımcılar birikim sahiplerinden topladıkları fonları alım satımda bulunarak finansal piyasalarda değerlendirir. Fiyat doğrudan doğruya pazarlıkla oluştuğu için, işlemlerin giderleri ortadan kalkar ve maliyeti düşürür.¹²

b) Piyasanın Örgütlenme Biçimine Göre,

- Organize Sermaye Piyasaları, belirli bir mekanın olduğu, organları, üyeleri, kural ve yöntemleri ile kurumsallaşan piyasalardır. Bu piyasalarda kişileri ve işletmeleri doğrudan doğruya temsil eden aracı kuruluşlar, kişi ve işletmeler adına sermaye piyasası kurumlarında bu işlemleri yürütürler. Bu piyasalara en iyi örnek menkul kıymetler borsaları, yatırım bankalarıdır. Menkul kıymetler borsaları dünyanın birçok sanayileşmiş ülkelerinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Bizde de İMKB 6 ARALIK 1985' de faaliyete geçmiştir.¹³

¹¹ S.MISHKIN Frederic, **Finansal Piyasalar ve Kurumlar** , (çev.) ŞIKLAR İlyas, ÇAKMAK Ahmet, YAVUZ Suat, İstanbul : Bilim Teknik Yayınevi , 2000 s. 23

¹² MELİKŞAH Yasin, **Sermaye Piyasası Kurulu ve İşlemleri** , Ankara: Seçkin Yayınları Ağustos , 2002 s.35

¹³ **Finansal Piyasalar**, <http://www.ekodialog.com> (10.12.2007)

- Organize Olmamış Sermaye Piyasaları, Menkul kıymetlerin alım ve satımlarında belirli bir mekanın, kural ve düzenlemelerin olmadığı piyasalardır. Bu piyasalarda işlemler komisyoncu satıcılar, bankerler yada aracı kuruluşlar tarafından yapılır. ¹⁴

1.1.1.2.2 Sermaye Piyasası Araçları

Finansal piyasalarda fon akışını sağlayan araçlar çeşitlidir. Piyasaların doğrudan yada dolaylı oluşuna göre ‘‘ sermaye piyasası araçları ‘‘ hisse senedi, tahvil, gibi ortaklık hakkı veren araçlar tarzında sınıflandırmalar yapmak mümkündür.

Türk sermaye piyasasında ihraç, halka arz ve ikincil piyasalarda işlem konusu olabilecek araçlar, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarından oluşmaktadır.

SPK’ ya sermaye piyasası araçlarına ilişkin; araçların ihracı, halka arz ve satış şartlarının düzenlenmesi, alım satımları ile ilgili piyasa işlem ilke ve esaslarının belirlenmesi vb. görevler verilmiştir.¹⁵

1.1.1.2.2.1 Menkul Kıymetler: Ortaklık veya alacaklılık sağlayan, belli bir meblağı temsil eden, yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren, misli nitelikte, seri halinde çıkarılan, ibareleri aynı olan ve şartları Kurul’ca belirtilen kıymetli evraklara menkul kıymet denir. Bu bağlamda, hisse senedi, tahviller, hazine bonoları, katılma intifa senetleri, gelir ortaklığı senetleri, ipotekli borç ve irat senetleri, banka garantili bonolar, finansman bonoları menkul kıymet sayılır. ¹⁶

Hisse Senetleri : Bir ünvana sahip, esas sermayesi belirli ve paylara bölünmüş ortaklık olarak adlandırılan hisse senetleri; anonim ortaklıkların ihraç ettikleri, anonim ortaklık sermaye payını temsil eden kıymetli evrak niteliğindeki senetlerdir.¹⁷ Kanun bakımından hisse senedi bölünemez. Bir hisse senedinin birden fazla sahibi var ise,

¹⁴ SARIKAMIŞ C. , CEYLAN A. , AYDIN N. ,COSKUN M. , a.g.e s. 6

¹⁵ MELİKŞAH Y., age., s.133

¹⁶ TANÖR Reha, **Türk Sermaye Piyasası** , 2.Cilt Halka Arz , İstanbul : Beta Basım 2000 s. 81-83

¹⁷ GÖKSOY Y.Can, **Anonim Ortaklıkta Payın Rehni** , Ankara : Seçkin Yayınları 2001 s.41

bunlar şirkete karşı haklarını bir temsilci ile kullanabilirler. Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler de hisse senedi çıkarabilmekte ancak bunlar halka arz yoluyla satılamamaktadır. Kooperatifler ise kıymetli evrak niteliğine sahip olmayan ortaklık senedi çıkarabilmektedirler.

Hisse senetlerinin, nama ve hamiline yazılı hisse senetleri, adi-ımtiyazlı hisse senetleri, pirimli ve pirimsiz hisse senetleri, bedelli ve bedelsiz hisse senetleri, nakit karşılığı çıkarılan hisse senetleri gibi türleri vardır.¹⁸

Pay Kavramı ; Pay, esas sermayenin belirli sayıda, eşit itibari değerlere bölünmüş parçalarını ifade etmektedir. Pay anonim ortaklığın kuruluşunun tescili ile kendiliğinden oluşur.¹⁹

Pay kavramı diğer ticari ortaklıklara göre anonim ortaklıkta belirleyici ve teknik bir özellik taşıyan bir kavramdır.

Anonim ortaklıklar paylı sermaye ortaklıkları olup, ortakların hakları ve ortaklığa karşı yükümlülükleri paylarına göre belirlenir. Her pay ortaklıkta pay sahibinin kişiliğinden ayrı soyut bir ortaklık yaratır. Yani, pay sahibi gerçek veya tüzel kişi olabilir, paya kim sahipse , ortaklık mevkiî ona aittir.²⁰

Sermaye birimi olarak pay; ortaklık sermayesinin belli bir kısmını temsil eden her birim, bir payı oluşturmaktadır. Her birimin taşınması gereken ortaklık sözleşmesiyle tespit edilen değerine itibari değer denir. Payın itibari değeri YTL olarak esas sözleşmede gösterilmelidir.²¹

Pay, pay senedi anlamında da kullanılmaktadır. Anonim ortaklıklar pay senedi çıkarabilirler ancak, pay senedi çıkarılması kural olarak zorunlu değildir.²²

¹⁸BOLAK Mehmet, **Sermaye Piyasası Menkul Kıymetler ve Portföy Analizi** , Beta Yayın, Yayın No: 428, İstanbul : 2001 s.126

¹⁹ TANÖR R., age. , s. 84-85

²⁰ ÖZDAMAR Mehmet, **Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi** , Ankara : Yetkin Yayıncılık 2005 s. 42-43

²¹ TAŞDELEN Nihat , **Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipliği Sıfatının Kazanılması** , Vedat Kitap , Yayın No:62 , İstanbul : Kasım / 2005 s.9-10

²² KARAHAN Sami, **Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması** , Kazancı Yayınları , Yayın No:98 İstanbul : 1991 s.3

Pay ortaklığa karşı bölünemez. Payın birden fazla sahibi bulunsada bu kişilerin pay dolayısıyla sahip oldukları haklar ortaklığa karşı herbiri tarafından ayrı ayrı kullanılamaz Buna karşılık payın müşterek sahipliği sözkonusu olduğunda bir temsilci aracılığıyla kullanılabilir.

Hisse senedinin sahibine sağladığı haklar ise ;²³

- Şirket karından pay alma hakkı: Pay sahibinin en önemli mali haklarından biridir. TTK 'nun 469.uncu maddesine göre kanuni ve ihtiyari yedek akçelerle, kanun ve esas sözleşme gereğince ayrılması gereken diğer paralar safi kardan ayrılmadıkça, kar payı dağıtılamaz.
- Rüçhan hakkı (Yeni pay alma hakkı): Ortaklıkların bedelli sermaye arttırmalarına mevcut ortakların öncelikle katılma hakkıdır. Bu hak, şirketin SPK'nun belirlediği bir süre içinde, eski hisse senetlerinin şirkete ibrazı yoluyla kullanılır. Rüçhan hakkı ortak yönünden kar ve tasfiye payına katılma ya da oy hakkı gibi kazanılmış bir hak değildir. Rüçhan hakkı iki şekilde ortadan kaldırılabilir. Esas sermaye sisteminde genel kurul, kayıtlı sermaye sisteminde esas sözleşmeyle yetkili kılınmış ise yönetim kurulu rüçhan haklarının kullanımını kısıtlayabilir veya kaldırılabilir.²⁴
- Şirket Yönetimine Katılma Hakkı: Bu hak, şirket yönetim kurulunu seçmek ve hatta bu kurula seçilmektir. Şirket genel kurulu, şirketin ana organı olarak her konuya müdahale edebilir. Şirket sermayesinin %51'ini elinde bulunduran ya da bulunduranlar yönetim hakkına sahip olur..
- Oy kullanma hakkı: TTK' nun 373.üncü maddesine göre pay sahibinin kazanılmış hakkıdır. Her hisse senedi sahibine en az bir oy hakkı verir ve sahiplerine vereceği oy hakkının sayısı esas sözleşme ile tayin olunabilir. Bununla birlikte SPK,md. 14/A ile getirilen düzenlemeyle anonim ortaklıklar esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla, kar payı

²³ KINIK Gülten, **Yatırım Ürünleri** , Garanti Bankası Eğitim Yayınları, Nisan 2004, s.17

²⁴ Garanti Eğitim Yayınları, **Hisse Senedi Piyasaları** , Mart 2005 s.53

imtiyazı sağlayarak, oydan yoksun paylar ihraç edebilir ve bunları temsil eden hisse senetlerini halka arz edebilir.²⁵

- Tasfiyeden pay alma hakkı: TTK'nın 455.inci maddesine göre; bu hak, tasfiye sonucunda bir artığın kalması halinde geçerlidir. Her hisse senedi sahibi, bu artığa payı oranında iştirak eder. Tasfiye artığı olumsuz ise, ödenmeyen pay ile sınırlı bir borç yaratır. Pay bedeli tamamen ödenmişse, borç söz konusu değildir.
- Bilgi alma hakkı: TTK'ya göre pay sahiplerinin bilgi alma hakkı, sözleşme ile veya şirket organlarından birinin kararıyla engellenemez veya sınırlandırılmaz. Pay sahipleri şüpheli gördükleri konularda murakıplardan gerekli açıklamaları istemeye yetkili olup genel kurul toplantısından itibaren bir yıl süreyle de kar ve zarar hesabı, bilanço ve yıllık raporu inceleyebilirler. Bununla birlikte incelenmesine müsaade edilen defter ve belgelerden öğrenilecek sırlar hariç olmak üzere, hiçbir ortak şirketin iş sırlarını öğrenmeye yetkili değildir.
- Sır Saklama Borcu: Her pay sahibi sonradan ortaklıktan ayrılmış olsa da, şirket sırlarını saklamak zorundadır.

Hisse senetleri şirkete özkaynak niteliğinde finansman sağlamaktadır ve TTK.'ya göre Anonim şirketlerin sermayesi paylara bölünmüştür ve her pay kıymetli evrak niteliği taşır. Sermaye payları en az 50 Ykrş.'dur. Hisse senetlerinin getirileri üç avantaj sağlamaktadır.

Bunlar;

- a) Temettü (divident) geliri,
- b) Zamanla hisse senedinin değerinde meydana gelen artış
- c) Ruçhan hakkı satışından elde edilen gelirdir.²⁶

²⁵ İMKB Yayınlar , http://www.imkb.gov.tr/yayinlar/KLVZ_10_s.182-183 , (20.11.2007)

²⁶ ULUDAĞ İlhan, ARICAN Erişah, **Finansal Hizmetler Ekonomisi** , 2. Baskı, Beta Basım, İstanbul : Kasım / 2001 s.142

Tahviller : Onu çıkarma yetkisine sahip kamu kesimi ihraççıları ile anonim ortaklıklar tarafından borçlanma gereksinimlerini karşılamak amacıyla çıkartılan sabit getirili menkul kıymettir. Devlet tahvillerinde risk yoktur, özel sektör tahvillerinde ise kredi riski vardır. Tahvil, onu satın alana bedelini ödediği andan itibaren ana para ve faiz alacağı hakkı verir. Çıkarılan tahviller tamamen satılmadıkça veya satılamayanlar iptal edilmedikçe aynı türden tahvil çıkarılamaz.²⁷

Tahviller nama veya hamiline yazılı olabilirler. Sağladıkları yararlar açısından, Başabaş, Primli, İkramiyeli, Konvertibl, Kara iştirakli ve Dövizde endeksli olabilirler.

Tahvil türleri ;

a) Garantili Tahviller ; Belli bir dönem için faiz ve dönem sonunda ana parayı geri ödemeyi ifade eder. Anonim şirketler, şirketin mevcutları dahilindeki özel varlıkları veya kişisel teminatları ile çıkardıkları tahviller garantili tahviller olarak tanımlanır. Çıkarılan tahvillerin satış şansını arttırmak için bir bankanın veya şirketin bağlı olduğu holdingin garantisi sağlanır.²⁸ Teminat olarak ortaklığın tüm taşınmaz malları veya bir bölümü ipotek gösterilir. Banka veya holdingin garantisi, çıkarılan tahvillerin anapara ve faizlerinin vadelerinde geri ödenmesini kapsar.

b) Garantisiz Tahviller ; Tahvil herhangi bir teminatı içermemektedir. Ana para ve faizlerinin geri ödemesinde, tahvil hamili hiç bir önceliğe sahip olmayıp, tahvil alacaklıları ortaklığın diğer alacaklıları ile aynı haklara sahiptirler. Rehinli ve ipotekli tahvil sahiplerine alacakları ödendikten sonra kalan tutar, garantisiz tahvil sahiplerine ödenir. Tahvil sahiplerinin hakları işletmenin varlıkları ile korunmuş olur.

c) Sabit ve Değişken Faizli Tahviller ; Genel olarak tahvil faizleri önceden belirlenen sabit bir vadeyi esas alarak hesaplanmaktadır. Ancak ihraççılar faiz belirleme usul ve esasları izahname, sirküler ve tahvil metninde açıkça gösterilmek kaydıyla değişken faizli tahvil ihraç edebilirler.

²⁷ TANÖR R., a.g.e s.118

²⁸ **Millenniumbank-Tahvil**, <http://www.millenniumbank.com.tr/InvestmentPortal/FinancialDictionary/Bonds.aspx> (15.03.2008)

Değişken faizli tahvillere uygulanacak faiz oranı ilk faiz ödeme dönemi ve takip eden dönemlerdeki ödenecek faizin hangi esaslara göre hesaplanacağı izahnamede açıkça belirtilir.²⁹

Faiz ödemeleri 3 aylık 6 aylık ya da 1 yıllık dönemler itibariyle kuponlara bağlı olarak yapılabilir. Değişken faizli tahvillerin faiz ve anapara ödemeleri, aracı kuruluşlar vasıtasıyla yapılır.İlgili faiz oranının belirlenmesi için gerekli unsurların Kurul'a müracaat edilmeden önce tesbiti ve bunların izahname, sirkülerde yer alması ve tahvil üzerinde açıklanması zorunludur ve vade sonuna kadar değişiklik yapılamaz.³⁰

d) Hisse Senedi ile Değiştirilebilir Tahviller (HDT) ; Önceden belirlenen bir zamanda izahname ve sirkülerde belirlenen esaslar dahilinde, tahvilin hisse senedi ile değiştirilmesini öngören tahvil türüdür. Ortaklıklar, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak, Kanun'da ve TTK'da miktar yönünden belirlenen sınırlar içinde kalmak ve halka arz etmek suretiyle HDT ihraç edebilirler. Bu tür tahvil ihracı yeni kurulan bir anonim şirketin kolay borçlanabilmesini sağlar.³¹ HDT çıkarma yetkisi, esas sözleşme ile yönetim kuruluna devredilebilir.

HDT'nin vadesi 2 yıldan az 7 yıldan çok olamayıp, hisse senetleriyle değiştirilmesi vade başlangıç tarihinden itibaren en erken 2 yıl sonra yapılabilir. HDT'lerin faiz ödemeleri yılda bir defa kuponlara bağlı olarak yapılabilir.

Tahvillerin hisse senetleri ile değiştirmeleri halinde bu hisse senetlerine uygulanacak fiyat değiştirme fiyatı, hisse senedi ile değiştirme sırasında HDT'nin nominal değeri karşılığında verilecek pay sayısını gösteren oran da, değiştirme oranıdır.

Değiştirme satışın yapıldığı merkez veya merkezlerde bankalar vasıtasıyla yapılır. Değiştirmenin başlangıç ve bitiş tarihleri arasındaki süre asgari 5 azami 10 işgünüdür.³²

²⁹ ULUDAĞ İ., ARICAN E., a.g.e s. 143-146

³⁰ Sermaye Piyasası Kanunu , Mevzuat , Seri : II , No13 Mart / 2008

³¹ **Borsa Sözlüğü**, http://www.finansnews.com/borsa_soz_g.asp (11.04.2008)

³² SPKn. Mevzuat , Seri:II , No:15 Mart / 2008

e) **Endeksli Tahviller** ; Hem ana parayı hem faizi enflasyon oranı, altın veya döviz gibi değişkenler esas alınarak korumayı hedef alır ve her yıl yeniden tespit edilir. Vade sonunda tahvilde yazılı borç tutarı değil; bunun ödeme tarihindeki esas alınan endeksle çarpılması sonucunda bulunan tutar ödenir. Vade sonunda ödenecek ana paranın ne kadar yükseleceği ihraç tarihinde tahmin edilemeyeceğinden şirketler açısından riskli bir tahvil türüdür.³³

1.1.1.2.2 Diğer Sermaye Piyasası Araçları : Menkul kıymetler, çek, poliçe, nakit, bono ile mevduat sertifikaları dışında kalan ve şartları kurulca belirlenen evraktır.

1.2 SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER

Sermaye Piyasası'na ilişkin düzenleme Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer almaktadır. Sermaye Piyasası Kanunu'nun konusu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak amacıyla; sermaye piyasasının güven, açıklık, ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını, düzenlemek ve denetlemektir.³⁴

Sermaye Piyasası Kanunu'nun konusu esas itibariyle üç bölümde toplanır.

1) Piyasanın ve tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunması,

2) Denetleme : Ortaklıklara, araçlara, piyasaya ve borsaya yönelmiş olduğundan özel bir kuruluş olan "Sermaye Piyasası Kurulu" diğer dış denetim yetkileri saklı kalmak kaydıyla bağımsız ve özel yetkilerle donatılmıştır.

3) Düzenleme: SPKn, sermaye piyasası araçları, bunları ihraç eden ortaklıkları, sermaye piyasası kurumlarını ilgilendiren tüm hususlarda düzenleme yapılması yetki ve görevi "Sermaye Piyasası Kurulu" na aittir. Kurul yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır, kısmen veya tamamen başkalarına devredemez.

³³ BOLAK M. a.g.e , s.143

³⁴ KONURALP Gürel, **Sermaye Piyasaları Analizler, Kuramlar ve Portföy Yönetimi** , İstanbul : Alfa Yayınları, Yayın No: 920, 2005, s.25

Sermaye Piyasası Kanunu'nun amacı, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamaktır.

Amacın kapsadığı hususları üç bölümde toplayabiliriz.

a) Tasarruf sahiplerinin sermaye piyasası araçlarına yönlendirilmesini sağlamak.

b) Sermaye piyasası araçlarının çeşitlendirilmesini ve arttırılmasını sağlamak.

c) Tasarruf sahiplerinin çeşitli yol ve yöntemlerle bu piyasada kalmasını sağlamak.³⁵

Sermaye Piyasası Kanunu kapsamına giren konu ve kurumlar 7 başlık altında toplanabilir,³⁶

a) Sermaye piyasası araçları

b) Sermaye piyasası araçlarının ihracı, halka arz ve satışı

c) Sermaye piyasası araçlarını ihraç ve halka arz edenler

d) Menkul kıymetler borsaları ve diğer teşkilatlanmış piyasalar

e) Sermaye piyasası faaliyetleri

f) Sermaye piyasası kurumları

g) Sermaye piyasası kurulu

Sermaye Piyasası araçları ; menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından oluşur. Diğer sermaye piyasası araçları ise menkul kıymetler, çek, bono, poliçe, dışında kalan ve şartları SPK'ca belirlenen evraklardır.

³⁵ AKBULAK , SEVİNÇ-YAVUZ , **Türkiye'de Sermaye Piyasası Araçları ve Halka Açık AŞ'ler** , Beta Basım , Yayın No: 1513, İstanbul / 2004 , s. 2

³⁶ AKBULAK S, AKBULAK Y, a.g.e , s.5

İhraç : Sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkartılıp halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satışıdır.

Halka arz : Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan halka çağrıda bulunulmasını; halkın bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet edilmesini, hisse senetlerinin borsalar veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem görmesini; SPK'n'a göre halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla paylarının veya hisse senetlerinin satışını ifade eder.³⁷Çağrıda bulunma aracı basın, radyo, televizyon vb. olabilir.

Hisse senetlerinin halka arzı aşağıdaki süreç dahilinde yapılır;

- Halka arz edilecek hisse senetlerinin Kurul kaydına alınması
- İzahnamenin Ticaret Siciline tescili ve Ticaret Sicil Gazetesinde ilanı, sirkülerin yayımlanması
- Yeni pay alma hakkının kullanılması
- Hisse senetlerinin satışı
- Hisse senetlerini satın alan kişilere teslim edilmesi
- Satış sonu işlemleri

Tahvillerin ihracı sırasında anonim ortaklıkların uyması gereken kurallar aşağıdaki süreç dahilinde yapılır.

- İhraç edilecek tahvillerin kurul kaydına alınması
- Tahvillerin satışı
- Tahvillerin teslimi
- Satış sonu işlemler³⁸

³⁷ MELİKŞAH Y. , a.g.e , s.133

³⁸ Sermaye Piyasası ve Borsa Temel Bilgiler Klavuzu , a.g.e , s.13, s..25

İhraççılar ; Anonim ortaklıklar mevzuata göre özelleştirme kaapsamına alınanlar dahil kamu iktisadi teşebbüsleri, mahalli idareler ve bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmelerdir.

Sermaye Piyasası Faaliyetleri: ³⁹

a) Kurul kaydına alınacak sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık,

b) Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık amacıyla alım satımı,⁴⁰

c) Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların alım satımının yapılmasına aracılık,⁴¹

d) Menkul kıymetlerin geri alım veya satım taahhüdü ile alım satımı,

e) Yatırım danışmanlığı,

f) Portföy işletmeciliği veya yöneticiliği,

g) Diğer sermaye piyasası kurumlarının faaliyetleridir.

Sermaye Piyasası Kurumları ; SPK'nın md.32'ne göre ⁴²

a) Aracı kurumlar,

b) Yatırım ortaklıkları,

c) Yatırım fonları,

d) Sermaye piyasasında faaliyet göstermesine izin verilen diğer kurumlardır.

³⁹ KONURALP G. a.g.e , s. 41

⁴⁰ KAYAR İsmail , **Sermaye Piyasasında Mesleki ve Etik Kurallar Üzerine Bir Değerlendirme** , Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 19 Yıl : 2005 s.99 , http://www.sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_19/sayi_19.htm (22.04.2008)

⁴¹ GÜNCELER B. , TBB , a.g.e. s.3

⁴² NOMER Füsün , **Yatırım Ortaklıkları** , İstanbul : Beta Yayın , Yayın No:1338 ,Ekim /2003 s.48

a) **Aracı Kurumlar** : Sermaye piyasası araçlarını başkası nam ve hesabına (vekalet), başkası hesabına kendi namına (komisyonculuk) veya kendi nam ve hesabına aracılık amacıyla (ticari amaçla) alım satımı ile uğraşan sermaye piyasası kurumudur.⁴³ Sermaye piyasasında aracılık faaliyeti halka arza aracılık, alım satım aracılık ve türev araçların alım satımının yapılmasına aracılıktan oluşmaktadır. Bu kurumlar sermaye piyasalarının gelişmesine yardımcı kurumlardır. Bu çerçevede bu kurumlar ellerindeki kaynakları etkin kullandıkça sermaye piyasasına katkıları da artacaktır. Her biri birer özel işletme olduğundan temel amaçları karlılıklarını korumaktır.⁴⁴

Aracı kurumların ticaret ünvanlarında sermaye piyasası faaliyetlerini yansıtması amacıyla “ menkul değerler ” yada “ menkul kıymetler ” ibarelerinden birinin yer alması şarttır. Alım satım aracılığı, halka arza aracılık, repo-ters repo, portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgelerinin tamamına sahip olan aracı kurumlar, ticaret ünvanlarında “yatırım menkul değerler”, “yatırım menkul kıymetler” veya yalnızca “yatırım” ibarelerini kullanabilirler.⁴⁵

Aracı kurumların kuruluşuna izin verilebilmesi için,⁴⁶

- a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- b) Hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması,
- c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,
- d) Esas sözleşmelerinin SPKanunu hükümlerine uygun olması,
- e) Kurucuların müflis olmadığına veya yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hükümlülüklerinin bulunmadığının tespit edilmiş olması,

⁴³ KONURALP G. a.g.e , s.43

⁴⁴ AKBULAK S, AKBULAK Y, a.g.e, s. 17

⁴⁵ **İMKB Yayınlar** , www.imkb.gov.tr/yayinlar KLVZ 5, (13.01.2008) s.56

⁴⁶ ÇELİK Aytakin, **Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Sorumluluğu** , Ankara : Seçkin Yayınları, 2005 s.101

f) Ödenmiş sermayelerinin Seri: V, No: 34 sayılı Tebliğ uyarınca belirlenen miktardan az olmaması,

g) Kurucuların aracı kurum kurucusu ve ortağı olmanın gerektirdiği mali güç ve itibara sahip olmaları gerekir.

Aracı kurumlar, her bir faaliyet için Kurul'dan yetki belgesi almak kaydıyla,

a) Sermaye piyasası araçlarının ihracına veya halka arz yoluyla satışına,

b) İhraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının alım satımına,⁴⁷

c) Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil türev araçların dayandığı kategoriler itibarıyla ayrı ayrı veya bütün olarak türev araçların alım satımına aracılık edebilirler.

Aracı kurumlar ayrıca; sermaye piyasası araçlarının geri alım veya satım taahhüdüyle alım satımı (repo-ters repo), yatırım danışmanlığı, portföy yöneticiliği faaliyetlerini, her bir faaliyet için bu Tebliğ'deki genel şartlar çerçevesinde Kurul'dan yetki belgesi almak suretiyle yapabilirler.

Aracı kuruluşların faaliyete geçebilmeleri için,

- Kuruluş şartlarını kaybetmemiş olmaları,
- Kuruluş sermayelerinin asgari kısmının nakden ve tamamen ödenmiş olması,
- Seri V No:34 tebliğde belirtilen faaliyet konuları ile ilgili yükümlülükleri yerine getirmiş olmaları gerekir.

b) Yatırım Ortaklıkları : Yatırım ortaklıkları, sermaye piyasası araçları ile ulusal ve uluslararası borsalarda veya borsa dışı organize piyasalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek üzere kayıtlı sermaye esasına göre kurulan

⁴⁷ DURANLAR Selçuk, **Bankacılık** , Edirne : Kazancı Yayınları, 2007,s.93

anonim ortaklıktır.⁴⁸ Kendilerine katılan ve ortak olan pay sahiplerinin sağladıkları paraları riskin dağıtılması ilkesine göre çeşitli varlıklara yatan kuruluşlardır. Temel fonksiyonları, tasarruf sahiplerine en az risk altında, istikrarlı bir gelir temin etme ve varlık artışlarından faydalanma olanakları sağlamaktadır. Hisse senetlerini satın aldıkları ortaklıkların herhangi bir şekilde sermayesine ve yönetimlerine hakim olmak amacı güdemezler. Yatırım ortaklıkları portföylerinin yönetilmesinde; riskin dağıtılmasına ilişkin kuralların bizzat ortaklıkça belirlenmesi, piyasa ile ilgili ekonomik, mali, sosyal ve teknik bilgilerle donatılmış bir uzman kadro tarafından yönetilmeleri, portföy hakkındaki bilgilerin anlaşılır biçimde kamuya duyurulması uyulması gereken bazı ilkelere dir.⁴⁹

Esas sözleşmelerinde asgari sınırları belirtilmek kaydıyla, portföy değerinin en az % 25'ini devamlı olarak özelleştirme kapsamına alınmış Kamu İktisadi Teşebbüsleri dahil Türkiye'de kurulmuş ortaklıkların hisse senetlerine yatırmış yatırım ortaklıkları, A tipi ortaklık olarak adlandırılır.

Portföy işletmek amacıyla yatırım ortaklığının başlıca işlevleri ,⁵⁰

- Ortaklık portföyünü oluşturmak, yönetmek ve gerektiğinde portföyde değişiklikler yapmak
- Portföy çeşitlendirmesiyle yatırım riskini, faaliyet alanlarına ve ortaklıkların durumlarına göre en aza indirecek biçimde dağıtmak,
- Menkul kıymetlere, mali piyasa ve kurumlara, ortaklıklara ilişkin gelişmeleri sürekli izlemek ve portföy yönetimiyle ilgili olarak gerekli önlemleri almak,
- Portföyün değerini korumaya ve artırmaya yönelik araştırmalar yapmaktır.

Yatırım ortaklıklarının kuruluşlarına izin verilebilmesi için,

⁴⁸ ER Emel, **Sermaye Piyasası Mevzuatı ile İlgili Mevzuat** , TBB SPK Modül Eğitimleri , İstanbul : Ağustos / 2002

⁴⁹ OKUMUŞ Sinan, **Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarında İskonto**, SPK Yayınları , Yayın No: 179 Haziran / 2005 s. 5

⁵⁰ OKUMUŞ S. a.g.e , s.5-6

- Portföy işletmeciliği faaliyetinde bulunmak üzere Kurul'a başvurmuş olmaları,
- Kayıtlı sermayeli olarak anonim ortaklık şeklinde ve hisse senetlerini halka arz etmek üzere kurulmaları,
- Ticaret ünvanlarında "Yatırım Ortaklığı" ibaresinin bulunması,
- Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,
- Başlangıç sermayelerinin 2008 yılı için 3.500.000 YTL den az olmaması,⁵¹
- Esas sözleşmelerinin SKn'na uygun olması,
- Kurucularının müflis olmadığının ve yüz kızzartıcı bir suçtan dolayı hükümlülüklerinin bulunmaması gerekir.

b) Yatırım Fonları : Kurumsal yatırımcıların sermaye piyasalarına fon arz eden ekonomik birimler içerisinde özel bir yerleri vardır. Ülkemiz kurumsal yatırımcılarına baktığımız zaman kurumsal yatırımcılardan beklenen işlevleri yerine getirmeye en yakın kurumların yatırım fonları olduğunu görürüz. 1981 yılında çıkarılan Sermaye Piyasası Kanunu ile düzenlenmesine karşılık, ilki 1987 yılında faaliyete başlamıştır. Kurumsal yatırımcı olarak sermaye piyasasının fon arz eden tarafında önem taşımasının yanı sıra yeterli bilgi ve deneyime sahip olmayan bireylerin tasarruflarını sermaye piyasasına çekebilmek açısından da önem taşımaktadır.⁵²

Yatırım fonu, yatırımcıların birikimlerinin sermaye piyasası araçlarında değerlendirilmek üzere bir havuz içerisinde toplanması ve profesyonel yöneticiler tarafından yönetilen bir yatırım aracıdır. Ülkemizde bulunan mevzuata göre, bankalar, aracı kurumlar, sigorta şirketleri, emekli ve yardım sandıkları SPK'dan izin alarak yatırım fonu kurabilirler.⁵³

⁵¹ İMKB Yayınlar , www.imkb.gov.tr , KLVZ06 (01.04.2008) , s.112

⁵² KARAN Mehmet Baha, KARACABEY Ali Argun, **Türkiye'de Sermaye Piyasası'nın Mali Sistem İçindeki Yeri, Sorunları ve Geleceği** , Yayın No: 140, s. 73 / 2003

⁵³ Yatırım Fonları Klavuzu, http://www.kyd.org.tr/T/yatirim_fonlari_k.aspx (23.04.2008)

Yatırım fonlarının, küçük tasarruf sahiplerine, büyük yatırımcıların sahip olduğu fiyat avantajı ile yatırım yapma olanağı sağlaması, birikimlerin uzman fon yöneticileri tarafından değerlendirilmesi, Sermaye Piyasası Kurulu ve bağımsız dış denetim firmalarınca denetlenmesi, uygun risk ve vadede fonların tercih edilebilmesi, fonun türüne göre istendiği anda yada 3 gün içerisinde paraya çevirilebilmesi gibi avantajları vardır.⁵⁴

Sermaye Piyasası Kanunu'nun Seri :VII No:10 sayılı tebliği ile gayrimenkul yatırım fonları hariç, yatırım fonlarının kuruluşlarına, faaliyet ilke ve kurallarına, katılma belgeleri ile bunların halka arzına ve kamunun aydınlatılmasına ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Kanun hükümleri uyarınca halktan katılma belgeleri karşılığında toplanan paralarla, belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inanca dayalı mülkiyet esaslarına göre,

- Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye'de kurulan ortaklıklara ait hisse senetleri, özel ve kamu borçlanma senetleri,
- Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen, yabancı özel ve kamu borçlanma senetleri ve hisse senetleri,
- Ulusal ve uluslararası borsalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilmiş ve borsalarda işlem gören sermaye piyasası araçları
- Kurul'ca uygun görülen diğer sermaye piyasası araçları, repo, ters repo, future, opsiyon ve forward sözleşmeleri

⁵⁴ Ziraat Bankası Yatırım Ürünleri, http://www.ziraat.com.tr/tr/bireysel/yatirim-urunleri/hazine_yatirim_fon_brosur.doc (15.03.2008)

- Nakit değerlendirmek üzere yapılan İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdindeki borsa para piyasası işlemlerinden oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulan mal varlığıdır.⁵⁵

Yatırım fonları, Tahvil ve Bono Fonu, Hisse Senedi Fonu, Sektör Fonu, İştirak Fonu, Grup Fonu, Yabancı Menkul Kıymetler Fonu, Kıymetli Madenler Fonu, Altın Fonu, Karma Fon, Likit Fon, Değişken Fon, Endeks Fon, Fon Sepeti, Garantili ve Koruma Amaçlı Fon gibi türlere ayrılmaktadır.⁵⁶ Ayrıca, portföy değerinin aylık ağırlıklı ortalama bazda en az %25'ini, devamlı olarak özelleştirme kapsamına alınan Türkiye'de kurulmuş ortaklıkların hisse senetlerine yatırmış fonlar **A tipi**, diğerleri **B tipi** olarak adlandırılır⁵⁷ ve bu tipler fon türleri ile birlikte belirtilir. Yatırım fonlarının portföyünde bulunan tüm varlıklar, her işgünü akşamı işlem gördükleri borsalarda oluşan ortalama fiyatlarla değerlendirilir. Bankalar, aracı kurumlar ve sigorta şirketlerinin kurabilecekleri fonların, içtüzüklerinde belirtilen fon tutarlarının toplamı, Kurul'a gönderilen bağımsız denetimden geçmiş son finansal tabloda yer alan çıkarılmış sermaye veya ödenmiş sermaye ile genel kurulca onaylanan son finansal tabloda görülen yedek akçelerin ve yeniden değerlendirme değer artış fonunun toplamından varsa zararların indirilmesinden sonra kalan tutarın 10 katını, diğer kuruluşlarda genel kurulca onaylanan son finansal tabloda yer alan özkaynaklar toplamını aşamaz.

Fonların kuruluşta asgari fon tutarı 2008 yılı için 3.500.000 YTL'den az olamaz. Bu tutar her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme katsayısı oranı dikkate alınarak belirlenir.

Yatırım fonları yıllık finansal tablolarını sürekli, 6 aylık ara bilanço ve gelir tablolarını ise sınırlı denetim yaptırmak zorundadır.⁵⁸

d) Sermaye Piyasasında Faaliyet Göstermesine İzin Verilen Diğer Kurumlar:

⁵⁵ İMKB Yayınlar, www.imkb.gov.tr , KL VZ06 (01.04.2008) s.122

⁵⁶ Türkiye İş Bankası , Yatırım Fonları ,<http://www.isbank.com.tr/yatirim/y-yatirim-yatirimfonlari.html> , (11.04.2008)

⁵⁷ Yatırım Fonları Klavuzu , [http:// www.kyd.org.tr/T/yatirim_fonlari_k.aspx](http://www.kyd.org.tr/T/yatirim_fonlari_k.aspx) (23.04.2008)

⁵⁸ ÇELİK A. a.g.e , s.103

- Portföy Saklama Kuruluşları ; Sermaye piyasası araçlarının takas ve saklanması ile uğraşan kuruluşlardır. İMKB ve TAKASBANK .
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı ; Gayrimenkullere, gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilen, belirli projeleri gerçekleştirmek üzere adi ortaklık kurabilen ve Seri :VI No:11 tebliğde izin verilen diğer faaliyetlerde bulunabilen sermaye piyasası kurumlarıdır.⁵⁹

GYO'lar her türlü gayrimenkule finansman sağlayan veya bir gayrimenkülü elde etmek için birden fazla yatırımcının sermayesini bir araya getiren anonim şirket şeklinde tüzel kişiliği olan şirketlerdir.⁶⁰

Halka açık GYO'larının en önemli avantajı, uzun dönemde yatırımın riskine bağlı olarak daha düşük sermaye maliyeti sağlamasıdır. Bu bağlamda risk, piyasa riski, sektör riski ve proje riski olarak üç temel unsurdan oluşur. Örneğin tek başına gayrimenkul yatırımı yapan bir yatırımcı, her üç riskede maruz kalır. GYO'lar ayrıca diğer gayrimenkul şirketlerine göre daha likittirler.⁶¹

GYO ani usulde kurulacak ise; başlangıç sermayesinin 7.200.000 YTL 'den az olmaması, ticaret ünvanında GYO ibaresini taşıması

Dönüşecek ise ; sermaye sistemi içinde yer alması veya bu amaçla SPK'ya başvurmuş olması, mevcut ödenmiş veya çıkarılmış sermayesinin 7.200.000 YTL'den az olmaması, ticaret ünvanını GYO ibaresini içerecek şekilde değiştirmek üzere SPK'ya başvurmuş olması gerekmektedir.⁶²

- Yatırım Danışmanlığı, portföy yönetimi gibi sermaye piyasası faaliyetlerini yerine getiren şirketler.

⁵⁹ ER E. , TBB , a.g.e

⁶⁰ YETGIN Feyzullah , **Gayri Menkul Yatırım Ortaklığı Performans Değerlemesi** , İMKB yayınları, Temmuz / 2006

⁶¹ ÇOLAK Ender – ALICI Aşkın , **Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları A'dan Z'ye** , Ankara : SPK yayınları, Yayın No:136 , 2001 s. 8

⁶² <http://www.spk.gov.tr> , Mevzuat, SPKn. Madde: 4_6_1_1_Seri :VI_No11 (01.04.2008)

- Risk Sermayesi Yatırım Ortaklığı; Yeni kurulan, piyasada tanınmayan, mali kaynak ihtiyacı olan işletmelerin ihraç ettiği hisse senetlerinin yatırım riskinin yüksekliği sebebi ile bu tür işletmelere yatırım yapan yatırım ortaklıklarına denir.⁶³ Çıkarılmış sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yönelterek kazancı elde etmek amacıyla girişim sermayesi yatırımı faaliyetinde bulunan ortaklıklardır.
- Ayrıca varlık finansmanı fonları, konut finansmanı fonları, vadeli işlemler aracılık şirketleri, varlık yönetim şirketleridir.

1.3 SERMAYE PİYASASI KURULU

1.3.1 KURULUN OLUŞUMU

Sermaye Piyasası Kurulu, 1981 yılında 2499 Sermaye Piyasası Kanunu ile kurulmuştur. Yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanan, idari ve mali özerkliğe sahip düzenleyici bir kamu kurumudur. Kurul, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşur.⁶⁴ Yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır. Kurul Başkan dahil en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve salt çoğunlukla karar verir. Merkezi Ankara'dadır. İlgili olduğu bakanlık, Başbakan tarafından görevlendirilen Devlet Bakanlığı'dır.⁶⁵

1.3.2 KURULUŞ AMAÇLARI

Sermaye Piyasası Kurulu'nun başta gelen amacı, yatırımcıyı ve bunun doğal sonucu olarak tüm sermaye piyasasını korumak ve piyasanın ülke yararına çalışmasını sağlamaktır. Kurul, sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, menkul kıymetler ve sermaye piyasası ile ilgili kuruluşlar hakkında kamunun aydınlatılmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını, menkul kıymetler borsalarının çalışmasına, gelişmesine ve yaygınlaşmasına elverişli bir ortamın

⁶³ NÖMER F. , a.g.e, s.19

⁶⁴ DURANLAR S. , a.g.e , s.79

⁶⁵ KONURALP G. , a.g.e. , s. 30

hazırlanmasını sağlayıcı düzenleme, denetleme, inceleme, araştırma ve açıklamalar yaparak, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılmasını özendirmek, sermaye piyasasındaki sağlıklı gelişme eğilimlerini önlemek , halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını gerçekleştirmek amacıyla kurulmuştur.⁶⁶

Kurul; kendi gözetimi altındaki piyasalardaki işlemler ve görev alanındaki işlerin kurallarının tanımlanması ile ilgili düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Bu amaçla ;⁶⁷

- Menkul kıymetlerle ilgili düzenlemeler,
- Menkul kıymetler borsalarının, vadeli işlem ve opsiyon borsalarının kuruluş ve işleyişine ilişkin düzenlemeler,
- Sermaye piyasasından menkul kıymet ihracı yoluyla fon sağlayan şirketlere ilişkin düzenlemeler,
- Sermaye piyasası kurumları ile ilgili düzenlemeler yapar.

1.3.3 ATANMA ŞARTLARI VE GÖREV SÜRELERİ

Sermaye Piyasası Mevzuatı IV. Bölüm Madde 18 ‘e göre, Kurul, ikisi ilgili bakanlıkça önerilecek dört aday arasından , Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından önerilecek ikişer aday arasından birer kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu kararıyla atanacak yedi üyeden oluşur.’’⁶⁸

⁶⁶ SARIKAMIŞ C. , CEYLAN A. , AYDIN N. ,COSKUN M. , a.g.e s. 112

⁶⁷ KUBA Yasemin , Ülkemizde 2005 ‘ten İtibaren SPK’ya Tabi İşletmelerce Uygulanan Muhasebe Standartlarının İncelenmesi , Yayınlanmamış Master Tezi , Gazi Üniversitesi , SBE , Ankara : 2007 s.10

⁶⁸ DURANLAR S., a.g.e, s.79

Bakanlar Kurulu, adaylardan birini Başkan olarak atar. Başkanın teklifi ile üyelere biri ikinci başkan olarak seçilir ve ikinci başkan izin, hastalık, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirme ve görevde bulunmadığı diğer hallerde Başkana vekalet eder.

Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atanacakların ;

a) Hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletmecilik, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, mühendislik ve dengi dallarda en az dört yıllık lisans eğitimi yapmış olmaları, mühendislik dalında lisans düzeyinde eğitim yapmış olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü eğitim yapmış olmaları,

b) Mali piyasalar, ekonomi, maliye, işletme, sermaye piyasaları, bankacılık ve finans alanında veya bu alanlarla ilgili hukuk dallarında en az oniki yıllık deneyim sahibi uzman, denetçi, yönetici veya öğretim üyesi olmaları zorunludur.⁶⁹

Kurul Başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır, süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Başkan dışındaki üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Başkanlık ve üyelikler, görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere iki ay içinde atama yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları kişinin sürelerini tamamlarlar. Başkan ve üyelerin hastalık, kaza gibi nedenlerle geçici iş görmezliğe uğraması halinin altı aydan fazla sürmesi halinde üyelikleri düşer ve iki ay içerisinde yerlerine atama yapılır.

Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak atanmaları için gerekli şartları kaybedenler veya işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkumiyet kararı kesinleşenler süreleri dolmadan Başbakanın onayı ile görevden alınır.

1.3.4 YASAKLAR

Kurul Başkan ve üyeleri, özel bir Kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, her türlü ticari amaçlı ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Dernek, vakıf, kooperatif vb. yerlerde yöneticilik yapamazlar. Kurul Başkan

⁶⁹ <http://www.spk.gov.tr> , Mevzuat, SPKn. Madde 19 s.49 (Mart 2008)

ve üyeleri, göreve başlamadan önce maliki oldukları payları ve portföyünde hisse senedi bulunan yatırım fonlarının katılma belgelerini, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hısımları dışındakilere satmak veya devretmek yoluyla otuz gün içinde elden çıkarmak zorundadır.⁷⁰

1.3.5 GÖREV VE YETKİLER

Ülke ekonomisi için hayati öneme sahip olan sermaye piyasasının güven ve istikrar içinde çalışması için öncelikle tasarruf sahiplerinin, kurum ve kurallarıyla iyi işleyen bir piyasada iyi yetişmiş meslek mensupları tarafından doğru şekilde bilgilendirilmesi gerekir. Yatırımcı haklarının korunması bakımından hukuk kurallarının yanı sıra mesleki etik kurallara da ihtiyaç vardır.

Sermaye piyasasının güven, açıklık, istikrar içinde çalışması ve yatırımcının korunması amacıyla, sermaye piyasası kurumları ve çalışanlarının faaliyet ve çalışma esaslarını düzenleyen, meslek kuruluşları tarafından oluşturulmuş ve uyulmaması disiplin yaptırımına bağlanmış kurallara sermaye piyasası meslek kuralları denir.⁷¹

Bu bağlamda SPK' nın başlıca görev ve yetkileri şunlardır,⁷²

- Sermaye piyasası araçlarının, ihracını, halka arz ve satışının şartlarını düzenlemek ve denetlemek,
- İhraç veya halka arzolanacak sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde sermaye piyasası araçlarının halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,
- Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların niteliklerini, alım ve satım esaslarını, bu araçların işlem göreceği borsalar ve piyasalarda çalışacakların denetim,

⁷⁰ <http://www.spk.gov.tr> , Mevzuat , SPKn. Madde 20 s. 51 (Mart 2008)

⁷¹ KAYAR İ. , a.g.m , s.102-103

⁷² KONURALP Aynur , **Sermaye Piyasası Kurulunun Görev ve Yetkileri** , Seminer Notları , Mart / 2002 , <http://www.ydk.gov.tr> ,

faaliyet ilke ve esasları ile yükümlülüklerini, teminatlar, takas ve saklama sistemi konularındaki esas ve usulleri düzenlemek,⁷³

- Bu Kanun'a tabi sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart rasyoları genel olarak ya da faaliyet alanları veya kurumların türleri itibariyle belirlemek, bu rasyoların yayımlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek,
- Sermaye piyasasında, gerektiğinde elektronik ortam da dahil bağımsız denetim faaliyetine ilişkin esasları belirlemek; denetlemeye yetkili olanların, sermaye piyasasında bağımsız denetleme faaliyetlerinde bulunacak kuruluşların kuruluş şartlarını ve çalışma esaslarını belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler halinde ilan etmek.
- Kamunun zamanında yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak ve her türlü finansal tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tesbit ve bu konularda tebliğler yayımlamak,⁷⁴
- Bu Kanuna tabi ihraççıların, bankaların, sermaye piyasası kurumlarının borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerinin bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına ve sermaye piyasaları ile ilgili diğer mevzuata uygunluğunu gerekli her türlü bilgi ve belgeyi isteyerek, izlemek ve denetlemek,
- Kamunun aydınlatılması için gerekli duyuru ve reklamları izlemek ve bunlardan yanıtıcı olduğu tespit edilenleri yasaklamak ve gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,

⁷³ MELİKŞAH Y. a.g.e , s.133 - 135

⁷⁴ GÜNCELER B. , TBB , a.g.e s.3

- Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen finansal tablo ve raporlar ile diğer belgeleri incelemek, gerekli gördüğü hususlar hakkında ihraççı ve kurum denetçilerinden veya bağımsız denetçilerden ayrıca rapor istemek, elde ettiği sonuçları değerlendirerek, Kanun'da belirtilen gerekli tedbirleri almak,
- Halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarında genel hükümler çerçevesinde vekaleten oy kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek ve bu ortaklıklarda yönetim kontrolünün el değiştirmesine yol açacak oranda vekalet toplayan ya da pay iktisap edenlerin, diğer payları satın alma yükümlülüğüne ve azınlıktaki ortakların da kontrolü ele geçiren kişi veya gruba paylarını satma hakkına ilişkin düzenlemeleri yapmak,
- Sermaye piyasası araçlarının geri alma veya satma taahhüdü ile alım ve satımını, ilgili sözleşmeleri ve bu sözleşmelere ilişkin piyasa işlem kurallarını düzenlemek ve bu işlemlerle ilgili faaliyet ilke ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemek ve Hazine Müsteşarlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kredili sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmak,
- Yabancıların Türkiye'de yapacağı ihraç ve halka arzı konusunda ilgili mevzuat çerçevesinde gereken düzenlemeleri yapmak,
- Menkul kıymetlerin takası, saklanması ve derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,
- Sermaye piyasasının gelişmesine yönelik yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,

- İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmalarını hakkında ilgili Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak.
- Sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyetinde bulunacak kurumlara ilişkin usul ve esasları belirlemek ve bu şartlara uyan değerlendirme kurumlarını listeler halinde ilan etmek.
- Sermaye piyasasında medya ve elektronik ortam da dahil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,
- Sermaye piyasası faaliyetinde bulunacaklar, ile sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek,
- İnternet de dahil, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortam üzerinden gerçekleştirilen ihraç ve halka arzlar ile sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemlerini; genel hükümler çerçevesinde bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım esaslarını düzenlemek ve denetlemek,
- Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında yönetim ve denetim kurulu üyelerinin seçimlerine ilişkin kararlarda her bir üyelik için kullanılacak oy hakkının kısmen veya tamamen bir veya birkaç üyenin seçiminde birikimli olarak kullanılabilmesi yöntemine ilişkin düzenlemeleri yapmak,
- Yabancı ülkelerin sermaye piyasalarında düzenleme ve denetime yetkili muadili kuruluşlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü işbirliği yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak.⁷⁵

⁷⁵ SARIKAMIŞ C. , CEYLAN A. , AYDIN N. ,COSKUN M. , a.g.e s. 114-115

Kurulun yetkilerinin kullanılması, yönetim ve çalışma esasları ile gelirlerin tahsili, giderlerin yapılması ve bu işlemlerin denetlenmesinde uygulanacak usul ve esaslar, personelin atanma ve görevden alınma şekilleri, disiplin esasları, aylık ücretlerde yapılacak değişikliklere ilişkin düzenlemeler, kanunun 29. Maddesine göre Bakanlar kurulunca hazırlanacak yönetmeliklere bırakılmıştır. Kurul yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Kurul görevlerinin yerine getirilmesinde bakanlıklardan, ilgili resmi ve özel kuruluşlar ile kişilerden görüş ve bilgi isteyebilir. Bu kişi ve kuruluşlar söz konusu isteğe cevap vermekle yükümlüdürler. Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelik ve tebliğler, Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulur. Özel nitelikli kararlardan kamuoyunu ilgilendirenler, Kurulun haftalık bülteni ile ilgili kişi ve kuruluşlara duyurulur.

Sermaye Piyasası Kanunu’nun 22. Maddesinde ayrıntılı olarak belirtilen kurulun görev ve yetkilerini 8 başlık altına toplamak mümkündür⁷⁶

Denetleme : Menkul kıymetleri halka arz edilen ve sermaye piyasasında faaliyet gösteren kuruluşları merkez ofislerinde ya da bu kuruluşlardan gelen periodik bildirimler üzerinden kurul merkezinde, bu kuruluşların faaliyetlerini mevzuat ve mali bünye açısından denetlemek.

İzleme : Sermaye piyasasında izinli veya izinsiz faaliyet gösteren kuruluşları, bu piyasada işlem gören menkul değerleri ve sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü yayın, duyuru ve reklamları izlemek, bu amaçla arşiv oluşturmak.

Kayıt Tutma : SPK ’ya tabi kuruluşların ve halka arz edilen her türlü menkul değerlerin kaydını tutmak.

Araştırma Yapma : Yurt ve dünya ekonomisinin gidişi ve eğilimlerinin sermaye piyasası üzerine etkileri, sermaye piyasası uygulamasında ortaya çıkan sorunlar ve Maliye Bakanlığınca istenecek diğer konularda araştırma yapmak ve alınması gereken ekonomik ve mali önlemler konusunda Maliye Bakanlığı’na öneride bulunmak.

⁷⁶ SARIKAMIŞ C. , CEYLAN A. , AYDIN N. ,COSKUN M. , a.g.e , s.116

İnceleme : Kurula yapılan başvuruları incelemek, izin vermek, başvuruyu reddetmek, özel kural ve koşullar koymak, ek bilgi ve belgeler istemek.

Değerlendirme : Alınan, derlenen ve kendisine tevdi edilen bilgi ve belgelerden, denetim ve izlemelerden elde edilen sonuçları inceleyip değerlendirmek, yapılacak işlemleri, alınacak önlemleri kararlaştırmak, izinsiz halka arz ve satışı durdurmak, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklamak, finansman durumu zayıflayan ortaklıkları uyarmak.

Sermaye Piyasası Alanında Genel Hukuki Nitelikli İdari Karar ve Düzenlemeler Çıkarmak :

Menkul Kıymetlerin Halka Arz ve Satışını Düzenlemek, Denetlemek ve Yönlendirmek Amacıyla ; Menkul kıymetleri halka arz olunan anonim şirketlerin ve aracı kuruluşların uyacakları esasları, bunların kurula başvurularının ve bildirimlerinin kural, yöntem, biçim ve koşullarını belirlemek.

Kamunun Aydınlatılmasını Sağlamak Amacıyla ; SPK ' ya tabi kuruluşlar tarafından halka açıklanacak bilanço, kar ve zarar tablosu, yıllık rapor, denetim raporu ve diğer bilgiler için standart tablolar saptamak, kamuya yapılacak her türlü davet ve duyuruların biçim, kapsam ve içeriğini belirlemek ve bunları kamuya duyurmak.

1.3.6 KURULUN TEŞKİLAT YAPISI

Kurul, Bakanlar Kurulu kararı ile atanan yedi üyeden oluşur. Kurul kendisine verilmiş görevleri görebilmek amacıyla belirli bir organizasyon şemasına göre örgütlenmiştir. SPKn'un 26. Maddesine göre "Kurul hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler Kurulca devamlı görev yapmak üzere atanan memurlar eliyle yürütülür.Kurul, gerektiğinde sözleşmeli uzman personel çalıştırabilir."⁷⁷

Kurul'un yönetiminde esas alınacak genel görev ve yetki kademeleri ;⁷⁸

⁷⁷ <http://www.spk.gov.tr> , Mevzuat , SPKn. Madde 20 s. 62 (Mart 2008)

⁷⁸ SARIKAMIŞ C. , CEYLAN A. , AYDIN N. , COSKUN M. , a.g.e , s.113

- Kurul Başkanı
- Kurul Başkan Yardımcıları
- Daire başkanları
- Daire Başkan Yardımcıları
- Grup Başkanları
- Müdürler
- Müdür Yardımcıları
- Şefler
- Şef Yardımcılarıdır.

Sermaye Piyasası Kurulun'da 11 daire başkanlığı bulunmaktadır. Bunlar ;

- Denetleme Dairesi Başkanlığı
- Ortaklıklar Finansmanı Dairesi Başkanlığı
- Aracılık Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı
- Kurumsal Yatırımcılar Dairesi Başkanlığı
- Piyasa Gözetim ve Denetleme Dairesi Başkanlığı
- Araştırma Dairesi Başkanlığı
- Muhasebe Standartları Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem, İstatistik, ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı
- Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığı
- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığıdır.

1.4 ANONİM ŞİRKETLER

1.4.1 TANIMI

Türk Ticaret Kanunu'nun 269. maddesine göre, bir ünvana sahip esas sermayesi belli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız mal varlığı ile sorumlu bulunan şirket olarak tanımlanmıştır.⁷⁹

Anonim şirketler en az beş kişi ile belli bir iktisadi amaç ve konu ile uğraşmak üzere, bir ünvan altında sözleşme ile kurulan şirketlerdir.⁸⁰ Anonim şirket ortaklarının sorumlulukları taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile sınırlıdır. Kendisine ait bir ünvanı bulunmaktadır. Anonim ortaklıkların sağlıklı bir mali yapısının olması, pay sahipleri ve ortaklık alacaklıları açısından son derece önemlidir. En az 50.000 YTL sermaye ile kurulabilirler.⁸¹ Her payın sermayenin belli bir oranını temsil eden bir nominal değeri bulunur. Hisse senetlerinin itibari kıymeti en az 1 Yeni Kuruştur. Anonim şirket ortaklarının taahhüt ettikleri sermaye payları dışında ortaklığın borçlarından dolayı bir sorumlulukları yoktur.

Anonim şirketler kanunen yasak olmayan her türlü iktisadi amaç ve konu için kurulabilirler, ancak şirketin esas sözleşmesinde şirketin konusunun sınırlarının açıkça gösterilmesi şarttır.⁸²

1.4.2 KURULUŞ İŞLEMLERİ

Anonim şirketler ani ve tedrici olmak üzere iki şekilde kurulur. Ani kuruluşta şirket sermayesinin tamamı kurucular tarafından taahhüt edilir.⁸³ Tedrici kuruluşta ise şirket sermayesinin bir kısmı kurucular tarafından taahhüt edilirken kalan kısım için halka başvurulur.

Ani kuruluş, şirket esas sözleşmesinin düzenlenmesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığından izin alınması ve ticaret siciline tescil ve ilan aşamaları ile gerçekleşmektedir. Tedrici kuruluşta bu aşamalara ek olarak Bakanlıktan izin alınmasından sonra halka başvuru aşaması bulunmaktadır.

⁷⁹ KUMKALE Ruknetin , **Sermaye Şirketleri** , Ankara : Seçkin Yayınları, 2003 s.38

⁸⁰ PULAŞLI Hasan , **Şirketler Hukuku** , Adana : Karahan Kitabevi , 2003 , s.196

⁸¹ TAŞDELEN N., a.g.e , s.8

⁸² **İMKB Yayınlar**, www. imkb.gov .tr , KLVZ 07 s. 135 (10.02.2008)

⁸³ DOĞAN Ali Abdullah , **Sermaye Şirketleri Kuruluş ve Genel Rehberi** , Ankara : Turhan Kitabevi , 1999 , s.78

Bakanlık iznine tabi anonim şirketler ; Bankalar, özel finans kurumları, döviz büfesi işleten şirketler, sigorta şirketleri, finansal kiralama şirketleri, holding şirketler, SPK'ya tabi ve halka açık şirketler, faktoring şirketleridir.Bu şirketler dışında kalan anonim şirketlerin kuruluş ve ana sözleşme değişiklikleri Bakanlık iznine tabi değildir. Bir anonim şirketin kurulabilmesi için şirkette pay sahibi en az beş kurucunun bulunması gerekir.

Kuruluş işlemleri aşağıdaki aşamalardan geçmektedir.⁸⁴

- Şirket sözleşmesinin düzenlenmesi
- Esas sermayenin hazırlanması,
- Organların oluşturulması,
- Taahhüt edilen esas sermayenin ¼ 'ünün ödenmesi,
- Şirketin ticaret siciline kaydedilmesi, yayınlanması ve vergi dairesine kaydedilmesi,

Ana sözleşmenin hazırlanması, kurucular tarafından imzası ve kurucuların imzalarının noterce tasdik edilmesi gerekir. Ana sözleşme yazılı olarak yapılır. Şirket ana sözleşmesinde Türk Ticaret Kanununun 279 ncu maddesinde sayılan aşağıdaki hususların yer alması zorunludur.⁸⁵

- **Kuruluş:**

Şirketin kuruluş şekli (ani veya tedrici), kurucuların adı ve soyadı, ikametgah adresleri ve uyrukları sözleşmede belirtilir.

- **Unvan:**

Bu maddede şirket ünvanı yer alır. Anonim şirket ünvanının Türkiye genelinde korunması ve daha önce her hangi bir ticaret sicilinde tescil edilmemiş olması gerekir.

⁸⁴ BERK Niyazi , **Finansal Yönetim** , İstanbul : Türkmen Kitabevi , 8.Baskı , Yayın No: 62, 2005 s.17

⁸⁵ T.C. **Sanayi ve Ticaret Bakanlığı** , **Anonim Şirketler**
<http://www.sanayi.gov.tr/webedit/gozlem.aspx?sayfano=1220> (15.03.2008)

Ünvanda işletme konusunun gösterilmesi ve anonim şirket kelimesinin bulunması şarttır. Ticaret ünvanı Türkçe olmalıdır. Ancak, şirketin faaliyet konusuna giren mal veya hizmetin tanıtıcı ad veya markasının yabancı dilde olması ya da Türkçe karşılığının bulunmaması hallerinde ve yabancı sermayeli şirketlerde ticaret ünvanında yabancı kelime bulunmasına izin verilebilir. Ünvanda “Türk, Türkiye, Milli ve Cumhuriyet” kelimelerinin kullanılabilmesi ancak Bakanlar Kurulunun iznine bağlıdır.

86

- **Maksat ve Konu:**

Anonim şirketler yasak olmayan her türlü iktisadi maksat ve konular için kurulabilir. Ancak, ana sözleşmede şirket mevzuunun hudutlarının açıkça gösterilmiş olması şarttır.

- **Merkez:**

Şirketin merkezi ile adresi bu maddede gösterilir. Adres değişikliğinde yeni adres ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.

- **Süre:**

Anonim şirketler belli bir süre için veya süresiz olarak kurulabilir. Şirket süresiz olarak kuruluyor ise bunun ana sözleşmede açıkça belirtilmesi zorunludur. Şirketin süresi ancak ana sözleşmeyi değiştirmek suretiyle uzatılıp kısaltılabilir.

- **Sermaye:**

Anonim şirketlerin sermayesi en az 50.000 YTL olması gerekir. Ana sözleşmede; şirket esas sermayesinin miktarı ile her payın itibari kıymetinin YTL olarak gösterilmesi ve sermayenin ödeme suret ve şartlarının belirtilmesi zorunludur.

Şahsi emek ve ticari itibar anonim şirkete sermaye olarak konulamaz. Sermaye olarak konulan mal ve haklar özel bir sicile (tapu sicili, gemi sicili, trafik sicili, sınai

⁸⁶ KUMKALE R. , a.g.e s.40

mülkiyet sicili gibi) kayıtlı ise, kuruluşun tescil tarihinden itibaren ilgili sicilde şirket adına tescil ettirilir.

- **Yönetim Kurulu ve Süresi:**

Anonim şirketlerin ekonomik kriz ortamında varlığını tehlikeye düşürecek durumlarla karşılaşmaması için sağlıklı bir ekonomik yapıya sahip olması, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamlılığını tehlikeye düşürecek sebeplerin ortaya çıkmadan önce tespit edilmesi önemlidir. Şirketi yönetmek ve temsil etmek yönetim kurulunun görevidir.⁸⁷

Yönetim kurulu şirketin mevzuuna giren her türlü işleri ve hukuki işlemleri şirket adına yapmak ve şirket ünvanını kullanmak hakkına sahiptir. Sermaye kaybı ve şirketin borca batık olması halinde hem şirkete, hem de pay sahiplerine karşı verdiği zarardan dolayı müteselsilen sorumlu olur.⁸⁸

Anonim şirketlerde yönetim kurulu en az 3 kişiden oluşur ve azami 3 yıl süreyle görev yaparlar. Tüzel kişiler yönetim kuruluna seçilemezler.⁸⁹

- **Temsil ve İlgam:**

Anonim şirketler ana sözleşmede aksi kararlaştırılmadığı takdirde yetkili iki imza ile temsil ve ilzam olurlar. Bu maddede şirketin ne şekilde temsil ve ilzam edileceği hususu belirlenir.

- **Murakıplar:**

Anonim şirketlerde, kuruluşta ana sözleşme ile sonradan genel kurul tarafından seçilecek en az 1 en çok 5 denetçi bulunur. Denetçiler en çok 3 yıl süreyle görev yapabilirler. Murakıp 1 kişi ise onun, birden fazla ise yarından bir fazlasının T.C. uyruklu olması gerekir.

⁸⁷ KAYA Mustafa İsmail , **Ticaret Kanunu ve TTK Tasarısının Yönetim Kuruluna Anonim Ortaklığın Mali Durumunun Bozulması Halinde Yüklediği Yükümlülükler**, Kazancı Hukuk Dergisi, Sayı:37-38 İstanbul : 2007 s.8-9

⁸⁸ GÜVEN İlhan , **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri ve Hukuki Sorumluluğu**, Mali Çözüm Dergisi , İSMMMO, Sayı: 65 , Ekim-Kasım-Aralık / 2003

⁸⁹ KUMKALE R. , a.g.e , s.41

- **Genel Kurul:**

Bu maddede genel kurul toplantılarındaki esaslar belirlenir. Toplantının davet şekli, toplantı zamanı, oy kullanma ve vekil tayini, müzakerelerin yapılması ve toplantılardaki toplantı ve karar nisapları ile toplantı yeri hususlarındaki düzenlemeler yer alır.

- **Toplantıda Komiser Bulunması:**

Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının geçerli olabilmesi toplantıda Bakanlık Komiserinin bulunmasına ve toplantı tutanaklarının ilgililerle birlikte imzalamış olmasına bağlıdır.

- **İlan:**

Bu maddede şirkete ait ilanların ve genel kurulun toplantıya çağırılmasına ait ilanların ne surette yapılacağına ilişkin düzenlemelere yer verilir.

- **Hesap Dönemi:**

Şirketin hesap dönemi ile ilgili düzenlemeler bu madde de yapılır. Şirketin ilk hesap dönemi de belirtilir.

- **Kâr'ın Tespiti ve Dağıtımı:**

Şirket kârının dağıtımına ilişkin esaslar ve şartlar ile şirket tarafından ayrılan ihtiyat akçeleri hakkındaki düzenlemeler bu madde de yer alır.

- **Kanuni Hükümler:**

Ana sözleşme ile düzenlenmeyen hususlar hakkında Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilir.

1.4.3 HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLER

Sermaye Piyasası Kanunu, hisse senetleri halka arzedilmiş olan veya halka arzedilmiş sayılan anonim şirketleri halka açık anonim ortaklık olarak tanımlamıştır.

1.4.3.1 Halka Açılma Kavramı

Halka arz, sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan halka çağrıda bulunulması, halkın bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet edilmesi, hisse senetlerinin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem görmesi, Sermaye Piyasası Kanunu'na göre halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla paylarının veya hisse senetlerinin satışını ifade etmektedir.

Firmalar sermaye piyasalarında fon sağlayarak finansal yapılarını sağlamlaştırmak ya da yeni yatırımlara yönelmek gibi hedefleri gerçekleştirmek amacıyla hisse senetlerini halka arz ederler. Halka arzın başarısı, hisse senetlerinin doğru değerlendirilmiş olmasına ve halka arz fiyatının piyasada kazandıracak düzeyde olmasına bağlıdır.⁹⁰

Halka arzedilmiş sayılmak için ise ortak sayısı esas alınmıştır. Pay sahibi sayısı 250'yi aşan anonim ortaklıkların hisse senetleri halka arz olunmuş sayılır ve bu ortaklıklar halka açık ano.nim ortaklık hükümlerine tabi olur.⁹¹

Az sayıda ortakla kurulan bir anonim şirketin ortak sayısı şirketin paylarının zamanla veraset yoluyla birden fazla kişiye geçmesi ya da bazı ortakların hisselerini parça parça üçüncü şahıslara satmaları sonucunda çok daha fazla kişiye dağılmış olabilir.

Önceden hisse senetlerini halka arzetmiş şirketlerin, tekrar hisse senedi arz etmelerine yeni hisse senedi arzı denilmektedir.

Eğer halka arz, ilk defa halka kapalı bir şirket tarafından yapılırsa, bu halka açılmadır. Halka açılma, bir ortaklığın kaynak ihtiyacını karşılamak için başvurduğu alternatif bir finansman yöntemidir⁹²

⁹⁰ YORBAŞ, Mehmet Şükrü, **Halka Açık A.Ş'lerde Finansal Duran Varlık Satışında Firma Değer Tespiti ve Bir Uygulama**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi –İstanbul : 2006

⁹¹ PULAŞLI H. , a.g.e , s. 220

⁹² **İMKB Yayınlar**, www.imkb.gov.tr, KLVZ 07 , s.136 (10.02.2008)

1.4.3.2 Halka Açılmanın Avantajları

- Kullanılan yöntemin sermaye artırımını olmasında işletmelere en az emisyon primi kadar ek fon sağlar.
- Hisse senedinin borsaya kote edilmesi ve borsa pazarlarında işlem görmesi durumunda firma değerinin ve pay fiyatının belirlenmesini temin eder. Ayrıca şirketler bu yolla tanınırlıklarını ve prestijlerini artırarak faaliyetlerini geliştirme imkanlarını artırırlar.
- Kayıtlı sermaye veya raf kayıt sisteminden yararlanılarak daha kolay ve az maliyetli sermaye artırımını olanakları temin eder.
- Şirket ortaklarına net dağıtılabilir dönem karının en az % 20'sini temettü olarak elde etme imkanı verir.
- Tahvil ve finansman bonosu gibi borçlanma senetleri ihraçlarında daha yüksek özkaynak hesaplaması yapılmasına olanak verir.
- Bir finansman kaynağı olarak, borçlanma gibi şirketin belirli bir vadede faiz ve anapara ödemesini gerektirmez.
- Şirketlerin riski dağıtmalarını sağlar.
- Halka açılma şirketleri şeffaf olma, kamuyu doğru ve zamanında bilgilendirme, bağımsız dış denetim yaptırma gibi iktisadi, mali ve sosyal sorumlulukları yüklediği için, söz konusu şirketler bu özellikleriyle tüketiciler, yatırımcılar gözünde güven ve prestij kazanır.⁹³

1.4.3.3 Halka Açılmanın Dezavantajları

- Halka açılmanın kamuyu aydınlatma, kar dağıtım zorunluluğu, finansal tablo ve raporların bağımsız denetimi ve periyodik olarak ilanı, izahname

⁹³ AKBULAK S. , AKBULAK Y. , a.g.e , s.95

ve sirküler düzenleme zorunluluğu ve uyulması gereken diğer yasal yükümlülükleri arttırması.

- Yeni bir otoritenin denetimi ve gözetimi altına girmek.
- Şirket ortaklarının yönetim ve denetim haklarının kısıtlanmasını istememeleri veya şirketin hisse senetlerinin başka gruplarca ele geçirilerek yönetimde kontrolü kaybetme konusundaki endişeleri.
- Hisse senetlerine yeterli talebin olmaması durumunda, bağılı olunan çevrede yaratacağı kötü imaj korkusu.
- İlk defa hisse senedi ihraç edecek şirketlere yönelecek fonların kararsız olması nedeniyle hisse senetlerine istenilen düzeyde talep olmaması durumunda düşük fiyat sorununun ortaya çıkabilmesi.
- Şirketle ilgili bilgilerin rekabet vb. nedenlerle kamuya açıklanmak zorunda olmasının yaratabileceği endişeler.⁹⁴

1.4.3.4 Halka Açılma Yöntemleri

Halka açılma kararı almış olan şirketler Portföyden Satış (Mevcut Payların Halka arzı ve Sermaye Arttırımı (Yeni Pay İhracı Yoluyla Halka Arz) yöntemlerini izleyebilirler.

a) Portföyden Satış - Mevcut Payların Halka Arzı

Bu yöntemde, daha önceden ihraç edilmiş hisse senetleri, söz konusu senetlere sahip gerçek ve tüzel kişilerce halka arz edilmektedir. Şirket tarafından yeni pay ihraç edilmesi söz konusu değildir. Portföyden satış işleminin şirket açısından sonucu, ortak sayısının artması nedeni ile halka kapalı şirket statüsünden halka açık şirket statüsüne geçilmesi, portföydeki paylarının bir kısmını halka arz eden gerçek veya tüzel kişi açısından sonucu ise şirket sermayesindeki pay oranının azalması ve buna karşılık satış nedeniyle belirli tutarlarda hasılat elde etmesidir. Yöntemin ayırt edici özelliği,

⁹⁴ AKBULAK S. , AKBULAK Y. , a.g.e , s. 96

payların nominal değerleri üzerinde sağlanan primin paylarını halka satan kişiye ait olmasıdır. Kaynağı sağlayan kişi ise elde ettiği fonu, aynı firmaya sermaye olarak koyabileceği gibi, borç olarak verebilir ya da dilediği şekilde kullanabilir. Bu yöntem şirketi yatırımlardan mahrum bırakma, borçlanma gibi durumlarla karşı karşıya bırakır.⁹⁵

SPK'nın Seri:I, No:26 sayılı "Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği" nde düzenlenen yönetmeliğe göre ; Özelleştirme kapsamında olanlar dahil ve payları daha önce halka arz edilmemiş ortaklıkların ve payları Borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların paylarının Borsa da devamlı işlem görebilmesi ve hissedarlarının sahip oldukları paylarını halka arz edebilmeleri için,⁹⁶

- Ortaklık sermayesinin tamamının ödenmiş olması,
- Paylarının nominal değerleri toplamının, Kurula başvuru tarihi itibarıyla ortaklığın nominal sermayesine (sermaye tutarları her yıl yeniden değerlemeye tabi tutulmaktadır.) oranının en az;

1) Sermayeleri **10.000.000 YTL'sine** kadar olan ortaklıklar için **%25**,

2) Sermayeleri **10.000.000 YTL** ile **50.000.000 YTL** arasında olan ortaklıklar için **%15**,

3) Sermayeleri **50.000.000 YTL** ve daha fazla olan ortaklıklar için ise **%5** olması,

- Paylarında rehin veya teminata verilmek suretiyle devir veya tedavülünü kısıtlayıcı ve pay sahibinin haklarını kullanmasına engel teşkil edici kayıtların olmaması,
- Paylarının, Kurulun paylarının şekil şartlarına ilişkin düzenlemelerine uygun olması, zorunludur.

⁹⁵ SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları – 10 (Halka Açılma) s.8 / Mart 2007

⁹⁶ <http://www.spk.gov.tr>, Halka Arz / Başvuru Süreçleri (15.04.2008)

b) Sermaye Arttırımı – Yeni Pay İhracı Yöntemi

Bu yöntemle halka açılma için, esas sermaye sisteminde bulunan şirketlerde genel kurul kararı ve kayıtlı sermaye sisteminde bulunan şirketlerde, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla, yönetim kurulu kararı ile sermaye arttırılır ve yeni pay alma hakları tamamen veya kısmen sınırlandırılarak, paylar halka arz edilir. Bu yöntemin portföyden satış yöntemine göre şirket bakımından üstün olan yani, nominal bedelin üzerinde elde edilen satış hasılatının doğrudan paylarını ihraç eden şirketin kasasına girmesi ve şirketin bu parayı belirlediği finansman stratejisi çerçevesinde kullanabilme olanağına sahip olmasıdır.⁹⁷ Anonim ortaklıklar sermaye büyüklüklerine göre sermayelerinin en az %5 ile %25'i oranında payı halka arz etmek zorundadırlar.

1.4.3.5 Halka Açılma Prosedürleri

Hisse senetlerinin halka arzı Sermaye Piyasası Kurulu'nun, Borsa'da işlem görmesi İMKB'nin incelemelerine tabidir. Şirketlerin hisse senetlerinin halka arzına ve Borsa'da işlem görmesine karar vermesinden sonra, hisse senetlerinin Borsa'da işlem görmeye başladığı güne kadar geçen sürede uygulanan prosedür aşağıdaki gibidir.⁹⁸

a) Ön Hazırlık : Paylarını halka arz etmek ve Borsa'da işlem görmesini sağlamak için karar alan Şirket, öncelikle halka arza aracılık yapmaya yetkili bir aracı kuruluşla sözleşme imzalar ve esas sözleşmesinde sermaye piyasası mevzuatı açısından gerekli değişiklikleri yapmak için SPK'ya başvurur.Şirket esas sözleşmesinde payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı, ortakların haklarını kullanmalarını engelleyici hükümler söz konusu ise bu hükümlerin esas sözleşmeden arındırılması, ayrıca esas sözleşmenin diğer hükümlerinin sermaye piyasası mevzuatına uygun hale getirilmesi gerekir.

⁹⁷ SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları – 10 , a.g.e ,s. 9

⁹⁸ SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları – 10 , a.g.e , s. 10-11

Kurul'un uygun görüşü alındıktan sonra söz konusu esas sözleşme değişiklikleri anonim ortaklık genel kurulunun onayına sunulur.

- b) Başvuru :** Aracı Kuruluş, payların Kurul kaydına alınması amacı ile Kurul'a ve tercihen eşzamanlı olarak, Borsa tarafından istenilen bilgi ve belgeler ile payların halka arz edilmesinden sonra Borsa'ya kote edilmesi ve Borsa'nın ilgili pazarında işlem görebilmesi için Borsa'ya başvuruda bulunur.
- c) Kurulun Borsa'dan Görüş İstemesi :** Kurul, halka arz izahnamesinde yazılmak üzere başvuru ile birlikte başvuruda bulunan şirketin paylarının Borsa'nın hangi pazarında işlem görebileceğine dair Borsa görüşünü talep eder.
- d) İncelemeler :** Şirketin halka arz ve Borsa'da işlem görme başvurusundaki eksik bilgi ve belgeler tamamlandıktan sonra, Şirket merkez ve üretim tesisleri SPK ve Borsa uzmanlarınca ziyaret edilerek yerinde incelemelerde bulunur. İnceleme sonuçlarına ilişkin olarak her iki kurum uzmanlarınca hazırlanan rapor kurumların karar organlarına sunulur.
- e) SPK'ya Görüş Gönderilmesi :** Borsa uzmanları tarafından hazırlanan raporun Borsa Yönetim Kurulu'nda görüşülmesi sonucunda, şirket hisse senetlerinin Borsa'da işlem görüp göremeyeceği, işlem görecektir ise Borsa pazarlarından hangisinde işlem görebileceği karara bağlanır ve alınan karar, halka arz izahnamesinde yazılmak üzere SPK'ya iletilir.
- f) Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınması :** SPK tarafından yapılan incelemeler neticesinde hazırlanan rapor ile hisse senetleri Kurul tarafından kayda alınır. Bu aşamada Şirket'e kayda alma belgesi, Kurulca onaylı halka arz izahnamesi, sirküleri ve hisse senedi örneği verilir.
- g) Hisse Senetlerinin Halka Arzı :** Kurul'un hisse senetlerini kayda almasından sonra izahnamenin Ticaret Sicili'ne tescili ve T.Ticaret Sicil Gazetesinde ilanını takiben tasarruf sahiplerine pay satış işlemlerine

başlanır. Satış işlemleri, Seri:VIII No:22 sayılı “ Sermaye Piyasası Araçlarının Halka Arzında Satış Yöntemlerine İlişkin Esaslar Tebliği ”ndeki hükümler çerçevesinde yerine getirilir.

Halka arzda genellikle Borsada Satış veya Talep Toplama yöntemleri kullanılmaktadır.

Borsada Satış Yöntemi : Borsada satış yöntemi, Kurul’un onayı üzerine İMKB yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilir. İlk defa halka arz edilecek payların Borsa’da satılması, satıştan en az 20 işgünü önce Borsa tarafından gerekli görülen belgelerle birlikte Borsa’ya yapılacak başvurunun, Borsa yönetim kurulunca kabulü ve ilan edilmesi ile mümkündür. Bu yöntemle halka arza katılmak isteyen tasarruf sahiplerinin satış süresi içinde Borsa’da işlem yapmaya yetkili aracı kurumlardan birine başvurmaları gerekmektedir.

Talep Toplama Yöntemi : Bu yöntemde yatırımcıların satışa sunulan hisse senetlerine ilişkin talepleri toplanır ve bu taleplerin değerlendirmesi ile satışa sunulan hisse senetleri yatırımcılar arasında dağıtımına tabi tutulur.

Talep toplama yöntemiyle satış ; sabit fiyatla talep toplama, fiyat teklifi alma yoluyla talep toplama, fiyat aralığı yoluyla talep toplama olarak üçe ayrılır.

Sabit fiyatla talep toplama, talepler kamuya duyurulmuş sabit bir fiyat çerçevesinde toplanır. Satışa sunulan paylardan almak isteyen yatırımcılar almak istedikleri miktara ilişkin bedelleri banka hesabına yatırırlar ve halka arzı yürüten aracı kurum veya krumlardan birine başvurarak talep formu imzalarlar.

Fiyat teklifi alma yoluyla talep toplama, sabit fiyatla talep toplama yönteminden farklı olarak ihraççı veya ortak tarafından asgari bir satış fiyatı belirlenir ve üzerindeki fiyat teklifleri toplanır.

Fiyat aralığı yoluyla talep toplama, aradaki marj %20’yi geçmemek şartıyla taban ve tavan fiyat belirlenir, talep tavan fiyattan toplanır. Talebe göre kesinleşen fiyat ile tavan fiyat arasındaki fark yatırımcıya iade edilir.

1.4.3.6 Halka Açık Anonim Ortaklıkların Yükümlülükleri

a) Temettü Dağıtım Yükümlülüğü

Halka açık anonim ortaklıkların temettü dağıtım yükümlülüğü SPKn'un Seri:IV , No:27 sayılı tebliği ile düzenlenmiştir.

Ortaklıkların esas sözleşmelerinde birinci temettü oranının gösterilmesi zorunludur.⁹⁹ Ortaklıkların birinci temettü tutarı, hesap dönemi kârından kanunlara göre ayrılması gereken yedek akçeler ile vergi, fon ve mali ödemeler ve varsa geçmiş yıl zararları düşüldükten sonra kalan dağıtılabilir kârın %20'sinden az olamaz.¹⁰⁰

Hisse senetleri borsada işlem görmeyen anonim ortaklıklar; birinci temettü nakden , bağımsız denetim muhafiyeti kapsamına girmeyenler ise, nakden ve/veya hisse senedi biçiminde dağıtılabilirler.¹⁰¹

Hisse senedi borsada işlen gören ortaklıklar ; genel kurullarının alacağı karara bağlı olarak temettü dağıtmada ; Tamamen nakden dağıtma, tamamen hisse senedi olarak dağıtma, belli oranda nakit belli oranda hisse senedi olarak dağıtarak kalanını ortaklık bünyesinde bırakma ve nakit ya da hisse senedi olarak dağıtmadan ortaklık bünyesinde bırakma yöntemlerini kullanabilir.¹⁰² Yatırım ortaklıklarının dağıtılabilir kar tutarının hesaplanmasında gerçekleşmemiş sermaye kazançları (değer artışları) dikkate alınmaz. Şirket genel kurullarının birinci temettüün dağıtılmamasına karar vermeleri durumunda, bu tutar hesaplanıp ayrıldıktan sonra olağanüstü yedek akçelere eklenir.

Hisse senetleri Borsada işlem gören ortaklıkların, temettü ödemeleri ortakların çoğunluğunun kolaylıkla ulaşabileceği, biri ortaklık merkezi olmak üzere en az üç merkezde ve Takasbankta yapılır.¹⁰³

⁹⁹ YURTMAN Nevin, **Anonim Ortaklıklar ve Vergi Hukuku Yönünden İç Kaynaklardan Sermaye Arttırımı** ,Kazancı Yayınları , Yayın No:157 , İstanbul : 1997 s.98

¹⁰⁰ ANBAR Adem , **Hisse Senedi İMKB 'de İşlem Gören İşletmelerde Kar Payı Dağıtım Politikası**, Mali Çözüm Dergisi, İSMMMO Yayınları , Sayı : 75 , Nisan-Mayıs / 2006

¹⁰¹ ÜNAL Ahmet Cemil , **Anonim Şirketlerde Kar Payı , Kar Dağıtım ve Yedek Akçe Ayrılması** , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi , Başkent Üniversitesi , s. 47 / 2006

¹⁰² ANBAR A. , a.g.m. , İSMMMO

¹⁰³ <http://www.spk.gov.tr> , Şirketler / Halka Açık Şirketler / Diğer Halka Açık Şirketlerin Yükümlülükleri

Hisse senetlerine ilişkin temettü, hesap dönemi sonunda mevcut hisse senetlerinin tümüne dağıtılır. Esas sermaye sistemindeki ortaklarca ihraç edilen hisse senetleri, sermaye artırımının tescil edildiği hesap dönemi itibarıyla, kayıtlı sermaye sistemindeki ortaklarca ihraç edilen hisse senetleri, yeni pay alma hakkına ilişkin sirkülerin yayımlandığı hesap dönemi itibarıyla temettüe hak kazanır.

Temettü dağıtımı, ortaklarca hesap dönemini izleyen Mayıs ayının sonuna kadar tamamlanmak zorundadır.

Yönetim kurulu üyeleri, memur, işçi ve bu gibi kişilere kar payı dağıtılabilmesi ve çeşitli amaçlarla kurulmuş olan vakıflara bağışta bulunabilmesi için ortaklık esas sözleşmesinde hüküm bulunması gerekir.¹⁰⁴

Temettü dağıtımında imtiyaz, dağıtılabilir karın, birinci temettü dağıtıldıktan sonraki kısmı için tanınabilir. Ortaklıklar, sermaye piyasası mevzuatına uygun olarak düzenlenmiş ve incelemeden geçmiş 3, 6, 9 aylık dönemler itibarıyla hazırladıkları ara finansal tablolarında yer alan karı üzerinden nakit temettü avansı dağıtabilirler. Temettü avansı dağıtmak isteyen ortaklıkların esas sözleşmelerinde hüküm bulunması zorunludur.¹⁰⁵

Temettü avansı dağıtacak olan ve hisse senetleri Borsada işlem görmeyen ortaklıkların , ayrıntılı ara finansal tablolarını, temettü avansı dağıtım tablosunu ve bağımsız sınırlı veya özel denetleme raporunu ilgili ara dönemi izleyen 6 hafta içerisinde SPK'ya göndermeleri ve biri ortaklık merkezinin bulunduğu yerde yayımlanan en yüksek tirajlı gazete olması şartı ile iki mahalli gazetede ilan ettirmeleri zorunludur. Hisse senetleri Borsada işlem gören ortaklıklar ise ilgili tabloları SPK ile birlikte Borsayada gönderir.¹⁰⁶

(12.04.2008) , SPKn. Mevzuatı 3_1_11_Seri : IV_No : 27 tebliğ

¹⁰⁴ SABAN Metin, KÖSE Yasemin , **Anonim Şirketlerde Kar Dağıtım Politikası Üzerindeki Yasal Sınırlamalar**, <http://www.ismmmo.org.tr/searchdergi.asp> (12.05.2008)

¹⁰⁵ ENGİN Yeşim , **Anonim Şirketlerde Kar Payı Dağıtımı** , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi , Kocaeli Üniversitesi , 2006 s.86

¹⁰⁶ ANBAR A. a.g.m , İSMMMO

Ortaklar ve kara katılan diğer kimseler tarafından tahsil edilmeyen kar payı bedelleri ile ortaklar tarafından tahsil edilmeyen temettü avansı bedelleri dağıtım tarihinden itibaren beş yılda zaman aşımına uğrar.

b) Özel Durumların Kamuya Açıklanması Yükümlülüğü

Özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin esaslar mevzuatın Seri:VIII , No:39 sayılı tebliğı ile düzenlenmiştir.¹⁰⁷ Belirlenen özel durumların gerçekleşmesi durumunda işletmeler hazırlayacakları özel durum açıklamasını SPK'ya, payları Borsa'da işlem gören anonim ortaklıklar ise Borsa'ya göndermek zorundadır. Tasarruf sahipleri söz konusu özel durum açıklamalarını SPK'nın Haftalık Bülteni ile İMKB'nin Günlük Bültenlerinden takip edebilirler.

Düzenlemenin amacı ; ortaklıkta pay sahiplerinin yatırım kararlarını etkileyebilecek gelişmeler olması durumunda bu gelişmeler hakkında yatırımcıların en kısa sürede bilgilendirilmesidir. Tebliğ'de düzenlenen özel durumlar ana başlıklar itibarıyla aşağıda verilmiştir.

- Ortaklığın sermaye yapısına ve yönetim kontrolüne ilişkin değişiklikler
- Duran varlık alımı, satımı, kiralanması, kiraya verilmesi
- Ortaklığın faaliyetlerine ilişkin değişiklikler
- Ortaklığın yatırımlarına ilişkin değişiklikler
- Ortaklığın mali yapısına ilişkin değişiklikler
- Finansal duran varlıklara ilişkin değişiklikler
- İdari konulara ilişkin değişiklikler
- Bağımsız denetim kuruluşunun değişmesi, olumsuz görüş bildirmesi, ortaklık yönetim kurulunca kar dağıtımı, sermaye arttırımı, esas sözleşme değişikliği vb. diğer değişiklikler.

¹⁰⁷ SPK Mevzuatı , Seri :VIII No: 39

c) Finansal Tablo ve Raporların Düzenlenmesi, Kurula ve Borsa'ya Gönderilmesi Yükümlülüğü

Hisse senetleri Borsa'da işlem görmeyen şirketler Seri : XI No:1 sayılı “ Sermaye Piyasasında Mali Tablo ve Raporlara İlişkin İlke ve Kurallar Hakkında Tebliğ ” , yüksek enflasyon dönemlerinde ise Seri :XI , No: 20 sayılı “ Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ” esasına göre ,

Payları Borsa'da işlem gören ortaklıklar ise ; uluslararası finansal raporlama standartlarına (UFRS) veya SPK'nın Seri :XI No:25 sayılı “ Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ ”ine göre yıllık ve ara dönem finansal tablolarını hazırlarlar.

Borsa'da işlem görmeyen ortaklıklar,¹⁰⁸ ayrıntılı bilanço ve gelir tablolarını yıllık olağan genel kurul tarihini izleyen 1 ay içinde , fon akım tablosu, nakit akım tablosu, kar dağıtım tablosu gibi ek finansal tablolarını da cari hesap dönemi sonu itibariyle bilanço aktif toplamı 100.000 YTL'yi, brüt satış hasılatı 200.000 YTL'yi ve çalışan personel sayısı 50 kişiyi aşan ortaklıklardan, bu kriterlerden en az ikisine sahip olanların SPK'ya göndermesi şarttır. Ortaklıklar ilgili finansal tablolarını her yıl olağan genel kurul toplantısını izleyen 30 gün içinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine ve biri merkezlerinin bulunduğu yerde yayımlanan en yüksek trajlı olmak üzere iki mahalli gazetede yayımlatması şarttır. Ve kamuya duyurulmasında bağımsız denetlemeden geçmemiş olan finansal tabloların başlıklarına “ bağımsız denetlemeden geçmemiş ” ibaresi yazılması şarttır.

Borsa'da işlem gören ortaklıklar ise ¹⁰⁹, yıllık konsolide olmayan finansal tablolarını hesap dönemi bitimini izleyen on hafta , yıllık konsolide finansal tabloları ise

¹⁰⁸ SPK Mevzuatı, Seri:XI No:1, <http://www.spk.gov.tr> , şirketler /halka açık şirketler/diğer halka açık şirketlerin yükümlülükleri – Hisse senetleri borsada işlem görmeyen şirketlerin yükümlülükleri (24.04.2008)

¹⁰⁹ SPK Mevzuatı, Seri:XI No:25 s.338, <http://www.spk.gov.tr> , şirketler /halka açık şirketler/diğer halka açık şirketlerin yükümlülükleri – Hisse senetleri borsada işlem gören şirketlerin yükümlülükleri (24.04.2008)

bu sürenin son gününden itibaren dört hafta içinde bunlara ilişkin bağımsız denetim raporları ile birlikte Kurul'a ve ilgili borsaya göndermekle yükümlüdürler.

İlk defa finansal tablo düzenlenmesi durumunda, Seri:XI No:25 sayılı tebliğe göre Kurul'a ve Borsa'ya bildirim sürelerine iki hafta daha ilave edilir.

Ara dönem konsolide olmayan finansal tablolarını , bağımsız denetimden geçmiş ise bağımsız denetim raporlarıyla birlikte ilgili ara dönemi izleyen altı hafta içinde, bağımsız denetimden geçmemiş ise ilgili ara dönemi izleyen dört hafta içinde Kurul'a ve Borsa'ya gönderirler. Konsolide ara dönem finansal tablolarıda bu sürenin bitiminden itibaren dört hafta içinde gönderilir.

d) Bağımsız Denetim Yükümlülüğü

Payları borsada işlem gören şirketlerin, yıllık finansal tablolarını Seri:X No:22 sayılı tebliğe göre bağımsız denetimden, Seri:XI No:25 veya UFRS'ye göre altı aylık düzenledikleri ara dönem finansal tabloları ise sınırlı bağımsız denetimden geçirmeleri zorunludur.¹¹⁰

Payları borsada işlem görmeyen şirketlerin de yıllık finansal tablolarını Seri:X No:22 tebliğe göre bağımsız denetimden geçirmesi zorunludur.

e) Çağrıda Bulunma Yükümlülüğü

Çağrı yoluyla hisse senedi toplanması, blok veya münferit alımlar ya da diğer herhangi bir yöntemle, tek başına veya birlikte hareket ettikleri kişilerle beraber, doğrudan veya dolaylı olarak bir ortaklığın sermayesinin ve oy haklarının % 25'ine veya daha fazlasına ya da bu orana bağlı olmaksızın yönetim kontrolünü sağlayan paylarına sahip olanlar, diğer ortaklara ait hisse senetlerini de satın almak üzere çağrıda bulunmak zorundadır. Tek başına veya birlikte hareket ettiği kişilerle beraber bir ortaklığın sermayesine ve oy haklarına %25 ile %50 arasında bir oranda sahip olanlar da, herhangi bir on iki aylık süre içerisinde bu oranı, %10 ya da daha fazla arttırmırlarsa,

¹¹⁰ <http://www.spk.gov.tr> , SPK Mevzuatı , Seri :X No:22

diğer ortaklara ait hisse senetlerini satın almak üzere çağrıda bulunmakla yükümlüdürler.¹¹¹

Böylece şirketteki durumdan memnun olmayan hisse senedi sahipleri sahip oldukları hisse senetlerini satmak imkânına sahip olabileceklerdir . Bu maddeye göre çağrıda diğer ortaklara önerilen fiyat, çağrı yoluyla hisse toplaması sonucu gerçekleşmişse, bu çağrıda en yüksek fiyattan, blok alımlar yoluyla yapılmışsa blok alımda ödenen en yüksek fiyattan, başka yollarla yapılmışsa; alımı yapan kişi veya birlikte hareket ettiği kişilerin alım yapmalardan önceki üç ay içerisinde ortaklık hisse senetlerine ödedikleri en yüksek fiyattan aşağı olamaz.¹¹² Tebliğ'de çağrı da bulunma zorunluluğu düzenlenirken, çağrı sonucu hisse senetlerini satacak öteki kimselerin zarar görmeleri de bu sayede önlenmek istenmiştir.

¹¹¹ ÇEKER Mustafa , **Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahiplerinin Şirketten Çıkma Hakkı** , <http://www.cu.edu.tr/.../mceker/Halka%20Açık%20Anonim%20Ortaklıklarda%20Pay%20Sahiplerinin%20Şirketten%20Ç.doc> (24.04.2008) ; SPK Mevzuatı , Seri:IV , No:8

¹¹² TURANBOY Asuman, **Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullanma ve Hissedarlara Çağrı Yoluyla Oyda Vekalet** , <http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-1996-45-01-04/AUHF-1996-45-01-04-Turanboy.pdf> (24.04.2008)

II- FİNANSAL TABLOLAR

2.1. FİNANSAL TABLO KAVRAMI

2.1.1. Finansal Tabloların Genel Nitelikleri ve Çeşitleri

Finansal tablolar, bir kurumun varlık ve sermaye yapısı, işletme sonuçları, dönem karının oluşumu ve benzeri konularda muhasebe sistemindeki kaydedilen bilgileri muhasebe ilkelerine uygun olarak eksiksiz, tutarlı, açık ve anlaşılır bir biçimde hazırlayarak işletme ile ilgili kislere iletilmesini sağlayan araçlardır.¹¹³

Finansal tablolardaki bilgiler anlaşılabilir, ihtiyaca uygun, güvenilir, karşılaştırılabilir ve zamanında düzenlenmiş olmalıdır.

Finansal tabloların amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz,¹¹⁴

- Yatırımcılar, kredi verenler ve diğer ilgililer için karar almada yararlı bilgiler sağlamak,
- Geleceğe ilişkin nakit akımları değerlendirmede yararlı bilgiler sağlamak

¹¹³ ÇAĞLAR Semra , **Ara Dönem Mali Tablolarda Uyulması Gereken Esaslar, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve Türkiye Uygulaması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul : 2007

¹¹⁴ ARGUN Doğan, İBİŞ Cemal, DEMİR Volkan, **Mali Tablolar Analizi Uygulamaları**, İstanbul : SMMMO , 2.Basım, Ağustos 2006

- Varlıklar, kaynaklar ve bunlardaki değişiklikler ile işletme faaliyet sonuçları hakkında bilgi sağlamak¹¹⁵
- İşletme kaynaklarının işletme yönetimi tarafından etkin olarak idare edilip edilmediğinin sonuçlarını görmek.

Muhasebe sistemi içerisinde finansal tablolar temel ve ek finansal tablolar olmak üzere ikiye ayrılır. Temel finansal tablolar, Bilanço ve Gelir Tablosudur.

Satışların Maliyeti, Fon Akım, Nakit Akım, Kar Dağıtım, Özkaynak Değişim Tabloları da ek finansal tabloları oluşturmaktadır.¹¹⁶

- **BİLANÇO** : Bir işletmenin belli bir tarihte sahip olduğu varlıklar ile bu varlıkların sağlandığı kaynakları gösteren tablodur.¹¹⁷ Bilanço kapsamında aktifler (varlıklar) ve pasifler (kaynaklar) yer alır.*

Bilançonun temel nitelikleri şu şekilde belirlenebilir :

1. Ulusal para biriminin, bilançoda yer alan ekonomik değerler ile kaynakların ifade edilmesinde esas alınması
2. Bilançonun genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak düzenlenmesi,
3. Bilançonun geçmiş dönem faaliyetlerine ilişkin bir belge olduğunun kabul edilmesi

Hesap tipi bilanço ve rapor tipi bilanço olmak üzere iki çeşit bilanço vardır;¹¹⁸

¹¹⁵ İVGEN Hünkar , **Şirket Değerleme**, Finnet Yayınları, 1.Baskı, İstanbul : 2003, s.9.

¹¹⁶ DEMİR Ahmet, **Temel Mali Tablolar, Dipnotları ve Dipnotların Denetime Etkileri**, İSMMMO Mali Çözüm Dergisi , Sayı:42 , Ocak-Şubat-Mart 1998 , <http://www.ismmmo.org.tr> (02.05.2008)

¹¹⁷ SEVİLENGÜL Orhan, **Genel Muhasebe**, Ankara : Gazi Kitabevi , 2000 s.35

¹¹⁸YALKIN KOÇ Yüksel, **Genel Muhasebe İlkeler Uygulamalar**, Ankara : Turhan Kitabevi, 2001 s.62

* EK 1 : Bilanço Örneği

1. Hesap tipi bilanço ; bu tip bilançolarda sol tarafa aktifler, sağ tarafa borçlar ve özsermaye yer almaktadır. (T) sembolü ile gösterilmektedir.

Aktif hesaplar dönen ve duran varlıklar olmak üzere iki gruba ayrılır.

Dönen varlıklar; bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde kullanılacak, paraya çevrilebilecek değerlerden meydana gelir. Örneğin kasa, alacaklar, stoklar gibi.

Duran varlıklar ise; bir yıl veya işletmenin normal faaliyet dönemi içinde tüketilmeyecek, paraya dönüşmeyecek değerlerden meydana gelir. Örneğin, sabit değerler, uzun vadeli aktifler gibi.

Bilançoda varlıkları, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle gösterebilmek için, varlıklardaki değer düşüklüğünü göstererek karşılıkların ayrılması zorunludur.¹¹⁹

Bilançonun sağ tarafında yer alan borçlarda kısa vadeli ve uzun vadeli borçlar olmak üzere ikiye ayrılır. Özsermaye hesapları işletme sahiplerinin işletmeye getirdikleri sermaye ile kar paylarını bırakarak yaptıkları yatırımları göstermektedir. Özsermaye hesapları, işletme toplam kaynaklarından ne kadarının işletme sahipleri tarafından sağlandığını belirtir. Bilançonun pasif tarafının başında borçlar vadelerine göre yer alır. Borçlardan sonra öz sermaye hesapları gelir.¹²⁰

2. Rapor tipi bilanço : Bu tip bilançolar basit rapor tipi bilançolar ve analitik rapor tipi bilanço olmak üzere iki gruba ayrılır.

Basit rapor tipi bilanço; işletmenin işletme sermayesi ile öz sermayesine ait tutarların, ilk bakışta görülmesini sağlamaktadır. Analitik rapor tipi bilançolar ise; karşılaştırmalı ve analitik bilanço olmak üzere ikiye ayrılır. Karşılaştırmalı bilanço cari dönem rakamları ile geçmiş dönem rakamlarının, bütçe rakamları veya rakip işletme

¹¹⁹ AKDOĞAN Nalan, SEVİLENGÜL O. , **Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulaması**, Ankara : Gazi Kitabevi, 11. Baskı, s.13

¹²⁰ TEVFİK T. Arman, **Hisse Senedi Değerlemesi** , İstanbul : Literatür Yayıncılık , Yayın No:458 2005 s. 37

rakamları ile mukayese edildiği tablolardır. Analitik bilançolarda ise rakamların yanında bilanço kalemlerinin çeşitli açılardan yüzdeleride gösterilmektedir.¹²¹

Ayrıca bilançolar kapsamı bakımından da işletme ve konsolide bilanço olarak ikiye ayrılır. İşletme bilançosu tek bir işletmenin finansal durumunu gösterirken, konsolide bilançolar ana şirket ile bağlı şirketlerin finansal durumunu tek bir işletmenin finansal durumu gibi gösterir.

- **GELİR TABLOSU** : İşletmenin belli bir dönemde elde ettiği tüm gelirler ile aynı dönemde katlandığı bütün maliyet ve giderleri, bunların sonucunda işletmenin elde ettiği dönem net karını ya da uğradığı dönem net zararını topluca gösteren finansal tablodur *.¹²²

Gelir tablosundaki bilgilerle; işletme faaliyetlerini karlı ve verimli bir biçimde yürütme yükümlülüğünü taşıyan yöneticiler, işletme ortakları, işletmeden alacaklı olan üçüncü şahıslar, işletme sahipleri ve vergi daireleri ilgilenmektedir. İşletmenin geçmiş dönem faaliyet sonuçları ile karşılaştırmalı gelir tabloları düzenleyerek gelecekteki karlılığı ve büyüme hedefleri hakkında bilgi edinirler.

Gelir tablosunda gerçekleşmemiş satışlar, gelir ve karlar; gerçekleşmiş gibi veya gerçekleşenler gerçek tutarından fazla veya az gösterilmemelidir. Belli bir dönemin satışları ve bunları elde etmek için yapılan satışların maliyeti ve giderleri ile karşılaştırılmalıdır.¹²³ Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılmalıdır.¹²⁴ Maliyetler maddi duran varlıklar, stoklar, onarım ve bakım ve diğer gider grupları arasında uygun biçimde dağıtılmalıdır. Olağanüstü kar ve zararlar meydana geldikleri dönemde tahakkuk ettirilmeli, fakat normal faaliyet sonuçlarından ayrı gösterilmelidir. Karşılıklar, işletmenin karını keyfi bir şekilde azaltmak veya bir döneme ait karı diğer döneme aktarmak için kullanılmalıdır.¹²⁵

¹²¹ YALKIN KOÇ Y. , age. s.63

¹²² **Gelir Tablosu**, <http://www.webmuhasebe.com/Konular/gelirtablosu.htm> (02.05.2008)

¹²³ DEMİR A., a.g.e

¹²⁴ ALTUĞ Osman, **Maliyet Muhasebesi** , İstanbul :Türkmen Kitabevi , 2006 s. 66

¹²⁵ PEKDEMİR Recep , **Muhasebe ve Denetim** , TBB Eğitim Notları , 2002

EK 2 : Gelir Tablosu Örneği

EK 3 : Nakit Akım Tablosu Örneği

- **NAKİT AKIM TABLOSU** : Kullanıcılar, mali konulara ilişkin karar verirken bir işletmenin nakit ve nakit benzerlerini oluşturma kabiliyetlerini ve bunun oluşturulmasındaki zamanlama ve kesinliği değerlendirmek zorundadırlar.

Finansal tablo kullanıcıları, işletmenin nakit ve nakit benzeri varlıklarını nasıl oluşturduğu ve nasıl kullandığı ile ilgilenirler. İşletmenin hesap dönemi içinde elde ettiği nakit akışlarını kaynak ve kullanım yerleri bakımından gösteren bir finansal tablodur.*

Nakit akım tablosu firmanın faaliyet giderlerini karşılayacak düzeyde faaliyetlerden yeterince nakit akımı sağlayıp sağlamadığını değerlemek için kullanılır.¹²⁶

Nakit akım tablosu ; dönem başı nakit mevcudu, dönem içi nakit girişleri, dönem içi nakit çıkışları, dönem sonu nakit mevcudu ve nakit artış veya azalışından oluşmaktadır.

Dönem başı nakit mevcudu, işletmenin dönem başında kasa ve bankalarda bulunan nakit mevcudunu ifade eder.

Dönem içi nakit girişleri; satışlardan elde edilen nakit, diğer faaliyetlerden gelirler ve karlardan dolayı sağlanan nakit, olağanüstü gelir ve karlardan sağlanan nakit, kısa vadeli borçlardaki artış, uzun vadeli borçlardaki artış, sermaye arttırımı ve diğer nakit girişleri kalemlerinden oluşmaktadır.¹²⁷

Dönem içi nakit çıkışları; maliyetlerden kaynaklanan nakit çıkışları, faaliyet giderlerinden dolayı nakit çıkışı, diğer faaliyetlerden giderler ve zararlardan dolayı dolayı nakit çıkışı, finansman giderlerinden dolayı nakit çıkışı, olağanüstü gider ve zararlardan dolayı nakit çıkışı, duran varlık yatırımları, kısa vadeli borçların anapara ödemeleri, uzun vadeli borçların anapara ödemeleri, ödenen vergi ve benzeri , ödenen temettüleri, ve diğer nakit çıkışları kalemlerinden oluşmaktadır.¹²⁸

¹²⁶ TEVFİK A. age. s.45

¹²⁷ KIZIL Ahmet, **Genel Muhasebe Vergi Uygulamaları**, İstanbul : Bahar Yayınevi , 2006 s. 25

¹²⁸ ÖRTEN Remzi , **Genel Muhasebe**, GÜİİBF Yayınları, 3. Baskı , 2003. s.103

- **FON AKIM TABLOSU** : Bir işletmenin faaliyetlerini finanse etmek için sağladığı kaynakları ve bu kaynakların kullanıldığı yerleri özetleyen ve finansal durumdaki değişimleri açıklayan finansal tablolardır. Fon akım tablosu; işletmelerin dönem boyunca faaliyetlerden sağladığı fonları, yatırım ve finanslama faaliyetlerini özetler ve dönem boyunca mali durumda meydana gelen değişiklikleri açıklar.¹²⁹

Fon akımlarının eksiksiz izlenebilmesi için, finansal analist karşılaştırmalı bilançoların yanı sıra gelir tablosu ve kar dağıtım tablosundaki bazı bilgilere de ihtiyaç duyulur. Bilançoda tam olarak görülmeyen amortisman, karşılık gibi nakit çıkışı gerektirmeyen kalemler, kar payı dağıtımına ilişkin bilgiler bu tablolardan sağlanabilir.

İşletmelerde fon akımı süreklilik gösterir. Net dönem karı üzerinden ödenen vergiler, sermayenin azaltılması faaliyetlerin zarar ile sonuçlanması fon kullanımını oluşturur.

Bir işletmenin fon kaynakları; faaliyet sonucu sağlanan kar, dönem içinde ayrılan amortisman ve itfa payları, dönem içinde yeni borçlanmalar, öz sermayenin artırılması aktiflerdeki azalışlar , fon kullanım alanları dönem zararı, borçların ödenmesi, firmanın kendi pay senetlerini satın alması, aktiflerdeki artışlardan oluşur.¹³⁰

- **ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU**: Bir hesap dönemi içerisinde işletmenin öz kaynaklarında meydana gelen artış veya azalışları bir bütün olarak ortaya koyan finansal tablodur .¹³¹

Özkaynaklar değişim tablosunun düzenleniş amacı özellikle sermaye şirketlerinde dönem içinde özkaynak kalemlerinde meydana gelen artış ve azalışların topluca gösterilmesini sağlamaktır. Bilanço ve gelir tablosunda yer alan bilgilerden yararlanılarak düzenlenir. Özkaynaklar değişim tablosu cari dönem ve önceki dönem verilerini içerecek biçimde sunulur.¹³²

¹²⁹ SODAN Baki, **Pratik ve Teorik Yönleri İle Tartışmalı Yönetim Muhasebesi** , Ankara : Bizim Büro Basımevi , 2007 , s.59

¹³⁰ BERK N. , age. , s.68

¹³¹ TEZSEZEN Cafer , **Özsermaye Hesaplama ve Özkaynaklar Değişim Tablosunun Düzenlenmesi** , ISMMMO Mali Çözüm Dergisi Sayı:30 Haziran 1995 , <http://www.ismmmo.org.tr> (02.05.2008)

Tablo ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri, geçmiş yıllar karları/zararları, dönem net karı/zararı, kalemlerinin önceki dönem tutarını , cari dönem içindeki artış veya azalışlarını ve dönem sonu kalanını gösterir.*

- **SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU** : İşletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile satılan mamul, yarı mamul, ilk madde ve malzeme ile emtia gibi maddelerin ve satılan hizmetlerin maliyetini gösteren tablodur.¹³³

Satışların maliyeti tablosu, gelir tablosunun ekini oluşturur ve gelir tablosunu tamamlar.¹³⁴

Bu tablo ; dolaysız ilk madde ve malzeme giderleri, dolaysız işçilik, genel üretim giderleri, yarı mamul stoklarında değişim, mamul stoklarında değişim kalemlerinden oluşmaktadır.¹³⁵

- **KAR DAĞITIM TABLOSU** : Bu tablo, işletmenin dönem karının dağıtım şeklini göstermektedir. Kar dağıtım tablosu, ortaklara ve diğer ilgililere ana sözleşme veya yasa hükümleri uyarınca dağıtılacak kar payını belirlemek; dönem karından ödenecek vergileri ve ayrılacak yedek akçeleri göstermek; dönem kar veya zararının finansal yapıya etkisini ortaya koymak, yatırım alanı arayan birikim sahiplerine şirketin kar dağıtım hakkında bilgi vermek amacıyla özellikle sermaye şirketleri tarafından düzenlenen bir tablodur.¹³⁶

Kar dağıtım tablosu; dönem karının dağıtımını, yedeklerden dağıtım, hisse başına kar, hisse başına temettü olmak üzere dört temel bölümden oluşmaktadır. Kar dağıtım tablosu önceki dönem ve cari dönem verilerini içerecek şekilde düzenlenir.

¹³² ÖZDEMİR Ozan, **Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Tablolar Üzerine Etkileri ve Göller Yöresi'ndeki Kobilerde Muhasebeden Sorumlu Yöneticiler Üzerine Bir Araştırma**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi , Süleyman Demirel Üniversitesi SBE , Isparta 2007 , s.10

* EK 4 : Öz Kaynak Değişim Tablosu Örneği

¹³³ ERGÜN Devrim, YILMAZ Haşim, **Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Staja Başlama**, İstanbul : Derin Yayınları , 2002 s. 13

¹³⁴ ALTUĞ O. , a.g.e s. 77

¹³⁵ YAVAŞOĞLU M. , age. , s.254

¹³⁶ **Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No:1** , <http://www.malihaber.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=44629> (02.05.2008)

Kar dağıtım tablosu; dönem karından yapılan dağıtımla yedeklerden yapılan dağıtım, ayrı ayrı gösterecek biçimde düzenlenmelidir. Ayrıca ödenecek vergiler ve yasal yükümlülükler, ortaklara ödenecek 1. ve 2. temettüler, ayrılan 1. tertip ve 2. tertip yasal yedeklerle statü yedekleri, olağanüstü yedekler ve kardan ayrılan özel fonlar açıkça gösterilir.¹³⁷

2.1.2. Finansal Tabloların Düzenlenmesine İlişkin Esaslar

Finansal tablo dipnotlarıyla birlikte olmak üzere bilanço ve gelir tablosu ile bunun ekindeki finansal tabloları ifade eder. Finansal tabloların hazırlanmasında işletmeler Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS'lerini uygulayarak ve bu standartlara göre hazırlandığını dipnotlarında belirtirler. Bu standartlara aykırı olmayan, TMS/TFRS esas alınır.

Finansal tabloların hazırlanmasında Kurul'ca yayımlanan standartlar esas alınmıştır. Bunlar ;

1. Finansal tabloların işletmelerin varlıkları, kaynakları, mali durumu ve kar veya zararı hakkında, gerçeği ve doğruyu yansıtacak bir şekilde hazırlanması zorunludur. Bu amaçla Kurulca belirlenen standart, ilke ve formlara uygun bulunmayan finansal tablo ve raporlar kamuya açıklanamaz.
2. Finansal tabloların açık ve anlaşılır olması için, bu tablolarda bulunması gereken bilgilerin tümünün yer alması şarttır.¹³⁸
3. Finansal tablolar, ekonomik karar almada bu tablolara bağımlı olan ve bu tabloları kullanan finansal tablo kullanıcılarının ortak ihtiyaçları gözetilerek hazırlanmalı ve sunulmalıdır.

¹³⁷ DEMİRDAĞ Levent, ATAÇ Mehmet, ÖZCAN Erol , **Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne Göre Kar Dağıtım Tablosu** , ISMMMO Mali Çözüm Dergisi Sayı:35 Mart-Nisan 1996 , <http://www.ismmmo.org.tr> (02.05.2008)

¹³⁸ TANÖR R. , age. , s.239

4. Finansal tablolarda, bu tablolardan yararlananların kararlarını etkileyebilecek boyutta olan hesap kalemleri ayrı olarak gösterilir.
5. Tablolarda yer alan hesap kalemlerini açık ve anlaşılır bir duruma getirmek için gerekli görülen bilgiler, finansal tabloların dipnotlarında veya eklerinde verilir.
6. Finansal tablolar iki hesap dönemini karşılaştıracak şekilde düzenlenir. Finansal tablolarda yer alan bilgilerin bir önceki dönem tablolarıyla tutarlı olarak verilmesi gerekir.¹³⁹
7. Finansal tablolara ek olarak düzenlenecek ‘‘Satışların Maliyeti Tablosu’’, ‘‘Kar Dağıtım Tablosu’’, ‘‘Fon Akım Tablosu’’ ve ‘‘Nakit Akım Tablosu’’nun, bu Tebliğ’deki esaslara ve ekteki açıklamalar ile belirlenen tiplerine uygun olarak hazırlanması şarttır.¹⁴⁰
8. Finansal tablolarda yer alan hesap kalemlerine ilişkin herhangi bir açıklamanın bulunması durumunda, hesabın yanına dipnot numarası yazılarak açıklamaya yollama yapılır.

Finansal tabloların üzerinde finansal tablonun adı, ilgili işletmenin ticaret unvanı ve adresi, bunda dönem içinde bir değişiklik olmuşsa bu husus, finansal tablonun tarihi veya kapsadığı dönem, para birimi ve kısaltma tutarı, finansal tabloların konsolide olup olmadığı ve bağımsız denetimden geçip geçmediği bilgilerine yer verilir.

2.1.3. Finansal Tabloların SPK ve Borsaya Gönderilmesi ve İlanı

Tüm işletmeler yıllık finansal tablo düzenlemekle yükümlüdür. Bunun yanında ihraç ettiği sermaye piyasası araçları bir borsada işlem gören ortaklıklar, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ve konsolidasyon kapsamına alınan diğer işletmeler ara dönemlerde de finansal tablo düzenlemekle yükümlüdür.

¹³⁹ KIZIL A. , **Genel Muasebe ve Vergi Uygulamaları Enflasyon Muhasebesi ve YTL Açıklamalı** , İstanbul : Bahar Yayınevi 2004 s.9

¹⁴⁰ AKBULAK S. , AKBULAK Y. , age , s.336

SPKn.'na göre ;

- Hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklar ve aracı kurumlar, hesap döneminin bitimini izleyen 10 hafta içinde hazırladıkları ayrıntılı bilançolar ve gelir tabloları ile ayrıntılı bağımsız denetim raporunu Kurula ve ilgili borsaya göndermekle yükümlüdürler.
- Hisse senedi borsada işlem görmeyen ortaklıklar ayrıntılı bilanço ve gelir tablolarını yıllık olağan genel kurul toplantı tarihini izleyen 1 ay içinde Kurula gönderirler.¹⁴¹
- Konsolide olmayan finansal tablo düzenleyen işletmeler, hesap dönemlerinin bitimini izleyen on hafta içinde yıllık finansal tablolarını bunlara ilişkin bağımsız denetim raporları ile birlikte,
- Konsolide yıllık finansal tablo düzenleyen işletmeler ilgili hesap döneminin bitimini izleyen on dört hafta içinde Kurula ve ilgili borsaya göndermekle yükümlüdür.¹⁴²

Kurulca kabul edilecek makul gerekçelerin varlığı halinde, bağımsız denetim komitelerince başvurulması şartıyla ara dönem ve yıllık finansal raporların Kurul ve borsaya gönderilmesine ilişkin ek süre verilebilir.

Finansal raporların ilanı; İşletmeler, hazırladıkları yıllık finansal tablolarını her yıl olağan genel kurul toplantılarını izleyen 30 gün içinde Türkiye Ticaret Sicili gazetesi'nde yayımlatmak zorundadır. Ancak genel kurul yapılsın yapılmıyın, bu ilan en geç yıllık hesap döneminin bitimini izleyen altıncı ayın sonunda yapılır.

Menkul kıymetleri borsada işlem görmeyen ortaklıklar biri merkezlerinin bulunduğu yerde yayımlanan en yüksek tirajlı iki yerel süreli yayından birinde olmak üzere iki yerel süreli yayında söz konusu finansal tablolarını yıllık olağan genel kurul toplantılarını izleyen 30 gün içinde ilan ederler. Yerel süreli yayında ilan yükümlülüklerini, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ile söz konusu finansal

¹⁴¹ [http:// www.spk.gov.tr](http://www.spk.gov.tr) , SPK Mevzuatı , Seri :XI No:1 Bölüm :3 s.15

¹⁴² [http:// www.spk.gov.tr](http://www.spk.gov.tr) , SPK Mevzuatı , Seri :XI No:25 Kısım :32 s.338

tablolarını ve varsa buna ilişkin bağımsız denetim görüşünü, finansal tablo kullanıcıları tarafından kolaylıkla ulaşılabilecek şekilde en az 5 yıl süreyle kalmak şartıyla kendi internet sitelerinde yayımlamak suretiyle de yerine getirebilirler.¹⁴³

Finansal tabloların ilanında bağımsız denetimden geçmemiş olan finansal tabloların başlıklarında “ bağımsız denetimden geçmemiş ” ibaresine yer verilmesi şarttır.¹⁴⁴

¹⁴³ TSPAKB Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği ,
http://www.tspakb.org.tr/duyuru/gmektuplar/gMektup_556_ek1.pdf (02.05.2008)

¹⁴⁴ <http://www.spk.gov.tr> , SPK Mevzuatı , Seri :XI No:1 Bölüm :3 s.16

2.2. ARA DÖNEM FİNANSAL TABLOLAR

2.2.1. Ara Dönem Finansal Tabloların Düzenlenme Esasları

İşletmeler dönem sonunda yıllık finansal tabloları hazırlamakla yükümlü tutulmuşlardır. Ara dönem finansal tablolarla en son yıllık finansal tablolarda yer alan mali bilgilerde güncelleme yapılması amaçlanır.

Ara dönem hesap dönemi başından ara finansal tabloların çıkarıldığı tarihe kadar geçen bir yıldan daha az ve en az bir aylık süreyi kapsayan dönemdir.

Ara finansal tablolar ilgili buldukları ara dönemler itibariyle, işletmelerin mali durumlarının ve faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesine imkan sağlamak üzere Kurul'ca belirlenen işletmeler tarafından düzenlenir.

Ara dönem finansal tablolar aşağıdaki dönemler için ara dönem finansal tablolarını özet ve tam set olarak içermelidir.¹⁴⁵

- Cari ara dönem sonu bilançosu ve bir önceki mali yıl sonu karşılaştırmalı

Bilançosu,

- Bir önceki mali yılın karşılaştırılabilir ara dönemler için karşılaştırmalı

gelir tablosuyla, cari mali yıl ve cari ara dönem gelir tabloları,

- Geçmiş yıl karşılaştırılabilir tabloları ile kümülatif olarak önceki mali

yıl özkaynak değişim tablosu,

¹⁴⁵ ERSOY Ayten, Ara Dönem Mali Raporlamaya İlişkin UMS 34 İle SPK Tebliği XI/3 ve SPK Muhasebe Standartları Taslağının Karşılaştırılması, Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı:20, Ekim 2003

- Geçmiş yıl karşılaştırılabilir tabloları ile güncel mali yılla ilgili

kümülatif nakit akım tablosu

Finansal tablolar tam set (bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, öz sermaye değişim tablosu ve dipnotlar) veya özet finansal tablolar (özet bilanço, özet gelir tablosu, özet özsermaye değişim tablosu, özet nakit akım tablosu ve seçilmiş dipnotlar) olarak hazırlanır. Özet finansal tabloların en son yıllık finansal tablolarda yer alan başlık ve alt başlıkların her biri ile dipnotları içermesi şarttır. Hisse başına kar ve hisse başına bölünmüş kar tutarları ara dönemde hazırlanacak tam set veya özet gelir tablosunda gösterilir.¹⁴⁶

Ara dönem finansal tabloların kapsadığı dönemi aşan tahakkuk etmiş gelir ve gider unsurları ile ara dönemden sonra tahakkuk etmekle birlikte ara döneme yansıtılması gereken gelir ve giderler kıst esasına göre dikkate alınır. Kıst esasının uygulanmasında; ara dönemi aşan gelir ve gider unsurlarının kullanım süresi, elde edilecek fayda ve dönemin faaliyetleri ile olan ilişkisi göz önüne alınır. Ancak, kullanım süreleri veya ara dönemle olan ilişkileri kesin olarak belirlenemeyen gelir ve giderler finansal tabloların dipnotlarında parasal tutarlarıyla gösterilerek tahakkuk ettikleri dönemde düzenlenen finansal tablolara yansıtılırlar.

Ara dönemi aşan tahakkuk etmiş gelir ve gider unsurlarının kıst esasına göre ara dönem finansal tablolara yansıtılması ; içinde bulunulan ara dönemde tahakkuk eden ancak gelecek dönemlerde gerçekleşecek olan gelir ve giderlerin kıst esasına göre ara dönem finansal tablolara yansıtılması gerektiğidir. Örneğin 6'ncı ay sonu itibarıyla ara finansal tablo düzenleyen bir işletmede mayıs ayında 3 yıllık kira bedeli tahsil edilmişse bunun 3/36'sı ara dönem kârına yansıtılır. 12/36'lık kısmı ara bilançoda gelecek aylara ait gelirler de, 22/36'lık kısmı ise gelecek yıllara ait gelirler arasında gösterilir.¹⁴⁷

Ara dönemden sonra tahakkuk etmekle birlikte ara döneme yansıtılması gereken gelir ve giderlerin kıst esasına göre dikkate alınması ise, içinde bulunulan ara

¹⁴⁶ [http:// www.spk.gov.tr](http://www.spk.gov.tr) , SPK Mevzuatı , Seri :XI No:25 s.34

¹⁴⁷ SPK Seri XI No:3 Sayılı Tebliğ, Madde 4.

döneme ilişkin olan ancak tahakkuku ara dönemden sonra yapılan gelir ve giderlerin kıst esasına göre finansal tablolara yansıtılmasını ifade eder. Örneğin yıl sonunda tahakkuk ettirilen elektrik, su ve haberleşme giderleri gibi.

Periyodik ara finansal tablolar; menkul kıymet yatırım ortaklıkları dahil hisse senetleri menkul kıymet borsalarında işlem görenler 3'er aylık ara dönemleri, aracı kurumlar ve menkul kıymet yatırım fonları hesap dönemlerinin ilk 6 aylık dönemi, için bir önceki yılın aynı dönemiyle karşılaştırmalı ara bilanço ve gelir tablosu düzenlemekle yükümlüdürler. Finansal tablonun ilk kez hazırlanması durumunda ara bilanço ve gelir tablosu bir hesap dönemine mahsus karşılaştırmalı hazırlanmayabilir.¹⁴⁸

Ayrıca işletmelerin birleşme, devir veya tasfiye durumunda bulunmaları, ya da hesap döneminin ilk üç ayından sonraki bir süre içinde menkul kıymetlerin halka arzı için Kurula başvuruda bulunulması halinde ara finansal tablo düzenlenmesi zorunludur.

2.2.2.Ara Dönem Finansal Tabloların ve Raporların İlan ve SPK'ya Bildirimi

Ara finansal tabloların Kurula bildirim ve kamuya duyurulmalarında bağımsız denetlemeden geçmeyen finansal tablo başlıklarında “Bağımsız Denetlemeden Geçmemiş” ibaresine yer verilir.¹⁴⁹

Hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklar, bağımsız denetlemeden geçmiş ayrıntılı ara bilanço ve gelir tabloları bağımsız denetleme rapor özeti ile birlikte yayınlanmak üzere ilgili ara dönemi izleyen 6 hafta içinde,

Bağımsız denetlemeden geçmemiş ayrıntılı ara bilanço ve gelir tablolarını ise ilgili ara dönemi izleyen 4 hafta içinde Kurula ve borsa bülteninde yayınlanmak üzere ilgili borsalara, gönderirler.

¹⁴⁸ <http://www.spk.gov.tr> , SPK Mevzuatı , Seri :XI No:3 s.54

¹⁴⁹ SPK Muhasebe Düzenlemeleri, http://www.kpmgvergi.com/tr-tr/MuhasebeDuzenlemeleri/Yerel_Duzenlemeler/spkmuhasebe-duzenlemeleri/Pages/SermayePiyasasindaAraMaliTablolar.aspx (02.05.2008)

2.2.3.Ara Dönem Finansal Tabloların Dipnotları

Ara dönem dipnotlarında, işletmenin mali durumu ve performansında en son yıllık bilanço tarihinden sonra meydana gelen değişikliklerin anlaşılması için gerekli, önemli nitelikteki işlem ve olaylar açıklanır. Dipnotlarda açıklanacak bilgiler hesap dönemi başından ara finansal tablo tarihine kadar geçen süreye ilişkin bilgileri içerir ve bu bilgiler diğer dönemlere ilişkin bilgilerle karşılaştırmalı olarak düzenlenir.

Ara finansal tabloların anlaşılmasını etkileyen işlem ve olaylar ayrıca açıklanır :¹⁵⁰

- Ara finansal tabloların düzenlenmesinde, en son yıllık finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları ve hesaplama yöntemlerinin kullanıldığına ilişkin açıklama,
- Ara dönem faaliyetlerinin mevsimsel veya dönemsel özelliklerine ilişkin açıklama,
- Varlıklar, borçlar, öz sermaye, net gelir veya nakit akımlarını etkileyen büyüklüğü veya sıklığı dolayısıyla olağandışı olarak nitelendirilebilecek kalemlerin esas ve tutarları,
- Hisse senetleri ve borçlanma araçları ihracı, geri satın alınması ve geri ödemelerine ilişkin açıklamalar,
- Ara döneme ilişkin, ara dönem bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan ve ara finansal tablolara yansıtılmayan önemli olaylar,
- Toplam olarak veya hisse bazında olmak üzere, adi hisse senetleri ve diğer hisse senetlerine ödenen temettüleri,

¹⁵⁰ <http://www.spk.gov.tr> , SPK Mevzuatı , Seri :XI No:25 s.35 (02.05.2008)

- Birleşme, bölünme, devir, tasfiye, bağlı ortaklıkların ve uzun vadeli yatırımların edinimi veya elden çıkarılması, gibi işletmenin bileşenlerinde ara dönemde meydana gelen değişikliklerin etkileri,
- Davaların sonuçlanması

2.3. Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolar ve Özellikleri

2.3.1.Konsolide Finansal Tablolar Tanımı

Konsolide finansal tablolar, birden fazla işletmenin belirli bir dönemdeki faaliyetlerinin finansal özetini ilgililere aktarmak ve böylece ilgililerin işletmeler hakkında ayrıntılı bir bilgiye sahip olmasını sağlamak amacıyla düzenlenmektedir. Bir işletmenin özellikle bilanço ve gelir tabloları gibi finansal tablolarının düzenlenmesi hem hukuki hem de ekonomik açıdan zorunlu iken ; konsolide finansal tabloların hazırlanması sadece ekonomik bir zorunluluk taşımakta ve bu tabloların düzenlenmesinin hukuki bir niteliği bulunmamaktadır.¹⁵¹

Konsolide finansal tablolar, ayrı tüzel kişiliklere sahip işletmelerin aktiflerinin, borçlarının, özkaynaklarının, gelirlerinin ve giderlerinin bir araya getirilmesi ile elde edilen tablolardır.¹⁵²

Muhasebe standartlarında konsolide finansal tablolar ;

“Ana ortaklığın ünvanı altında düzenlenen ve ana ortaklık ile bağlı ortaklığın ve kontrol gücü ana ortaklıkta olan iştiraklerin konsolidasyon yöntemi uygulanmak suretiyle varlıklar, yabancı kaynaklar, özkaynaklar gelir ve karlar ile gider ve zararlarını bir bütün olarak gösteren, iştiraklerin ise özkaynaklardan pay alma yöntemi uygulanarak eklenmesi suretiyle oluşturulan konsolide bilanço, konsolide gelir tablosu, ve bu tabloların eki diğer konsolide finansal tablolar ile dipnotları ifade eder.”

¹⁵¹ DODI Kadir, **Holding ve Grup Şirketlerinde Konsolide Mali Tablolar** , www.muhasabenet.net (17.05.2008)

¹⁵² **Konsolide Finansal Tablolar**, www.analiz.ibsyazilim.com (17.05.2008)

Konsolide finansal tabloların düzenlenme amacı, ana ortaklığa bağlı ortaklıklar ile kontrolü ana ortaklıkta olan iştiraklerin ve sınırlı iştiraklerin aktif, pasif, gelir ve giderleri ile gayri nakdi yükümlülüklerini tek bir ortaklığa aitmiş gibi göstererek, topluluğun bir bütün olarak finansal durumu ve faaliyet sonuçları hakkında tasarruf sahiplerine, yatırımcılara, denetim mercilerine ve ilgili diğer kişilere bilgi vermektir.

2.3.2. Konsolide Finansal Tabloların Düzenlenme İlkeleri

2.3.2.1. Konsolide Bilançoların Düzenlenme İlkeleri

- Topluluk şirketlerinin bilanço kalemleri ayrı ayrı toplanır.
- Ana ortaklık ile bağlı ortaklıkların ödenmiş sermayesi ve satın alma tarihindeki özsermayeleri dışındaki bilanço kalemleri toplanır.
- Yapılan toplama işleminde, konsolidasyon yöntemine tabi ortaklıkların birbirlerinden olan alacak ve borçları karşılıklı mahsup edilir.
- Topluluğa dahil ortaklıkların birbirleriyle olan işlemleri nedeniyle oluşmuş gelir ve gider kalemleri karşılıklı mahsup edilir.
- Konsolidasyondan kaynaklanan olumlu fark pozitif şerefiye ve olumsuz fark ise negatif şerefiye olarak bilançoya yansıtılır. Ve 20 yıl içinde itfa edilir.
- Konsolide bilançonun ödenmiş/çıkarılmış sermayesi ilke olarak ana ortaklığın ödenmiş/çıkarılmış sermayesidir; konsolide bilançoda bağlı ortaklıkların ödenmiş/çıkarılmış sermayesi yer almaz.
- Konsolidasyon yöntemine tabi ortaklıkların faaliyet konularının birbirinden çok farklı olması halinde, konsolide bilançonun hesap grupları faaliyet konuları itibarıyla sınıflandırılabilir veya konu dipnotlarda açıklanabilir.

2.3.2.2. Konsolide Gelir Tablosunun Düzenlenme İlkeleri

- Ana ortaklık ile bağlı ortaklıkların gelir tablosu kalemleri ayrı ayrı toplanır.

- Yapılan toplama işleminde konsolidasyon yöntemine tabi ortaklıkların birbirinden yapmış oldukları mal ve hizmet satışları, toplam satış tutarından ve satılan mal maliyetinden indirilir.
- Topluluğa tabi ortaklıkların stoklarına ilişkin bu ortaklıklar arasındaki mal alım-satımından doğan kâr, konsolide finansal tablolarda stoklardan düşülerek satılan malın maliyetine eklenir; zarar ise stoklara eklenerek satılan malın maliyetinden düşülür.
- Konsolidasyon yöntemine tabi ortaklıkların birbirleriyle olan işlemleri nedeniyle oluşmuş gelir ve gider kalemleri ilgili hesaplarla karşılıklı mahsup edilir.
- Konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklıkların net dönem kâr veya zararlarından konsolidasyon yöntemine tabi ortaklıklar dışındaki paylara isabet eden kısım, net konsolide kâr-zarardan önce “Ana Ortaklık Dışı Kâr-Zarar” hesap grubu adıyla indirim veya artırım olarak gösterilir.
- Gelir tablosuna, bağlı ortaklığın elde edilme ve elden çıkarılma tarihleri arasında geçen süredeki işlemleri dahil edilir.¹⁵³
- Konsolidasyon yöntemine tabi ortaklıkların faaliyet konularının birbirinden çok farklı olması halinde konsolide gelir tablosu kalemleri, konsolide bilançonun hesap grupları faaliyet konuları itibarıyla sınıflandırılabilir veya konu dipnotlarda açıklanabilir.

2.3.3. Konsolide Finansal Tabloların Sınırları

Konsolide finansal tablolar, bir şirket grubuna dahil olan ayrı ayrı her bir şirketin faaliyet sonuçlarını bir arada göstermek amacı ile düzenlenirler. Bu nedenle bu tabloların kullanımında bazı sınırlar vardır. Bunlar ;

¹⁵³ [http:// www.spk.gov.tr](http://www.spk.gov.tr) , SPK Mevzuatı , Seri :XI No: 21

- Konsolide finansal tablolar birden fazla şirketin sonuçlarını birleştirdiği için, bunların finansal analizinde elde edilen sonuçlar ve oranlar ortalama değer taşır. Durumu kötü veya faaliyeti durgun olan bir işletme, grup içindeki diğer kuvvetli işletmelerin etkisi ile iyi olarak görülebilir veya durumlarının bozukluğu diğer işletmelerin sonuçları arasında kaybolabilir.
- Grup içindeki şirketlerin muhasebe sistemlerinin, değerlendirme yöntemlerinin farklılığı konsolide finansal tabloların sonuçlarını saptırabilir.
- Konsolide finansal tabloların değerlendirilmesinde kredi verenler ve işletme sahipleri parasal durumu yanlış yorumlayabilirler. Bu özellikle karın dağıtılabilir kar olarak görülebilmesi olasılığını doğurur. Bir çok şirketin karı yatırımcılar tarafından tek bir kar gibi görülür. Ancak her bağımsız şirket kendi yönetim kurulunda karın dağıtılma esasını uygular. Bu nedenle bir konsolide bilançoda karın fazla görülmesi fazla temettü dağıtılacağı anlamına gelmeyecektir.
- Yabancı bir ülkede bulunan, gruba bağlı bir yavru şirketin sonuçları kur dalgalanmaları nedeni ile konsolide finansal tablolara çok değişik şekilde yansiyabilir.¹⁵⁴

¹⁵⁴ AKDOĞAN N. , TENKER Nejat , **Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri** , Ankara : Gazi Kitabevi , 2003 , s.412

III–SPKn’A TABİ ANONİM ŞİRKETLERİN BAĞIMSIZ DENETİMİ

3.1 DENETİM KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ

3.1.1 Denetim Kavramının Tanımı

Muhasebe, kurum ve kuruluşların ekonomik faaliyetlerinin rakamsal kayıtlarını düzenler, bu bilgileri faaliyetler ve sonuçlar ile ilgililere doğru ve açık şekilde iletir.

Denetim ise, bu bilgilerin ilgili mevzuat ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun olarak ekonomik olayların gerçek mahiyetinin kayıtlarda yer alıp almadığını tarafsız olarak kanıtları ile araştırarak sonuçlandıran ve onaylayan sistematik çalışmadır.

Türk Dil Kurumu’na göre denetleme, bir işin doğru ve yönetime uygun olarak yapıp yapılmadığını incelemek, murakabe etmek, teftiş etmek, kontrol etmektir.¹⁵⁵ Maliye Hesap Uzmanları Derneği ise denetimi, “bir işin doğru ve yöntemine uygun olarak yapıp yapılmadığını incelemek, murakabe etmek, teftiş ve kontrol etmek”olarak tanımlamaktadır.

Denetim, bir örgütün ekonomik faaliyetine ve olaylarına ilişkin açıklanan bilgilerin, önceden belirlenmiş kriterlere uygunluk derecesini belirlemek ve raporlamak amacıyla bu ekonomik faaliyetlere ve olaylara ilişkin bilgilerle ilgili kanıtların tarafsızca toplanması, değerlendirilmesi ve sonucun bilgi kullanıcılarına raporlanması sürecidir.¹⁵⁶

Başka bir anlatımla denetim; bir kişi, kurum, şirket, sistem ya da işlemin; değişik yönlerden görünümünün, yapısının, işlerliğinin yanlışlık, çelişki, tutarsızlık veya eksiklik içerip içermediğini, finansal tablolarında yer alan kayıtların gerçeğe uygun ve güvenilir olduğunu sahip ve ortaklarına, alacaklıları ile kredi kuruluşlarına,

¹⁵⁵ KENGER Erdal, **Denetçi Yardımcıları Eğitim Notu**, Şubat 2001, http://www.ydk.gov.tr/egitim_notlari/denetim.htm#d1a (12.05.2008)

¹⁵⁶ KEPEKÇİ Celal, **Bağımsız Denetim**, Ankara : Siyasal Kitapevi , 2000 s.1

devletin idari ve ekonomik birimlerine kanıtlamak amacıyla yasa, tüzük, yönetmelik, kurallar çerçevesinde ölçülmesi, gözlenmesi ve izlenmesi için yapılan işlemlerdir.¹⁵⁷

Türkiye’de denetleme kavramı, daha çok ağırlıklı olarak revizyon, kontrol, murakabe ve teftiş sözcüklerinde kendisini bulmaktadır.

3.1.2 Denetim Türleri

Denetim türleri denetimin yapılış nedenine göre, amacına göre ve denetçinin statüsüne göre üçe ayrılır.

A) Yapılış Nedenine Göre Denetim Türleri

a) İsteğe Bağlı Denetim

İsteğe bağlı denetim, herhangi bir yasal zorunluluk olmaksızın tamamen işletmelerin çeşitli amaçlarla yaptırdıkları denetimdir. Denetime tabi olmayan işletmeler hem mali durumu hakkında sağlıklı bilgiler elde etmek, hem de işletme dışındaki kişilere karşı işletmenin mali durumuyla ilgili güven vermek amacıyla herhangi bir yasal zorunluluk olmamasına rağmen denetim yaptırırlar.¹⁵⁸

b) Zorunlu Denetim

Zorunlu denetim, denetime tabi tutulacak işletmenin isteğine bağlı olmaksızın kanun, yönetmelik gereği yapılması mecburi olan denetimdir. Bu denetim türünde denetimin kim tarafından, hangi şekilde ve ne sürede yapılacağı bellidir.¹⁵⁹ Ve kanundan kaynaklandığı için yapılmadığı takdirde çeşitli yaptırımlara tabi tutulmuştur.

¹⁵⁷ AKSOY Tamer , **Tüm Yönleriyle Denetim (AB ile Müzakere ve Uyum Sürecinde Denetimde Yeni Bir Paradigma)** , Ankara : Yetkin Yayınları , 2006 s.47

¹⁵⁸ ÇELİK A. , a.g.e s.33

¹⁵⁹ AKSOY T. , a.g.e , s. 67

B) Amaçlarına Göre Denetim Türleri

a) Finansal Tabloların Denetimi

Finansal tabloların denetimi, bağımsız denetçiler ve kamu denetçileri tarafından bir işletmenin finansal tablolarının önceden belirlenmiş standartlara uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği konusunda bir görüş belirlemek amacıyla bu finansal tabloların incelenmesini kapsar.¹⁶⁰ Finansal tablolar denetimi özellikle işletme dışındaki kişileri ilgilendirdiği için genellikle bağımsız denetçiler tarafından yapılır. Bu denetim türünde bilanço, gelir ve nakit akım tabloları gibi finansal tablolar incelenmekte, hesapların genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre hazırlanıp hazırlanmadığı tespit edilmektedir.

b) Uygunluk Denetimi

Uygunluk denetimi, bir işletmenin mali işlemlerinin, faaliyetlerinin işletme içinde ya da dışında bir üst organ tarafından belirlenmiş yöntemlere, kurallara veya mevzuata uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla incelenmeye tabi tutulmasıdır.¹⁶¹ Uygunluk denetiminde ulaşılan sonuçlar sınırlı olarak ilgili ve yetkili kişi ve kuruluşlara raporlandığından dolayı genellikle iç denetçiler tarafından yapılır.

c) Faaliyet Denetimi

Faaliyet denetimi, bir işletmenin amaçlarına ulaşip ulaşmadığını, ekonomik olarak işleyip işlemediğini, yönetim başarısını saptamak amacıyla işletme politikalarını ve bunların uygulama sonuçlarını değerlendirme ve aynı zamanda yönetime tavsiyelerde

¹⁶⁰ KEPEKÇİ C. , a.g.e s.2

¹⁶¹ GÜREDİN Ersin, **Denetim İlke ve Esasları** , Maliye Hesap Uzmanları Derneği , İstanbul : Yıldız Ofset , 1999 s. 8

bulunma çalışmalarıdır.¹⁶² Faaliyet denetimi muhasebeden çok işletmenin yönetsel faaliyetlerini, performansını değerlendiren bir denetimdir. İşletmenin gelişme ve

büyümesine dönük tavsiyelerde bulunarak, yönetsel danışmanlık yapar. Bu denetim türü büyük ölçüde işletmeyi iyi tanıyan iç denetçiler tarafından yapılır.¹⁶³

d) Ekonomik Denetim

Ekonomik denetim bir taraftan kuruluşun faaliyetlerinin yürürlükteki mevzuata uygun olarak yapılıp yapılmadığını, diğer taraftan finansal tablolarının yürürlükteki mali mevzuat ve genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygunluğu ayrıntılı bir denetime tabi tutar, diğer yandan kuruluşa tahsis edilen kaynakların rasyonel esaslara göre etkinlik ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını ölçer ve bu doğrultuda önerilerde bulunur.¹⁶⁴

Ekonomik denetimde temel amaç performans denetimi olup, finansal tablolar denetimi ve uygunluk denetimi ile desteklenmektedir.

C) Denetçinin Statüsüne Göre Denetim Türleri

a) İç Denetim

İşletme varlıklarının gerektiği şekilde korunmasını sağlamak, örgütün kaynaklarının ekonomik olarak kullanılıp kullanılmadığını değerlemek, yolsuzlukları önlemek, ve yöneticilerin görevlerini verimli bir şekilde yerine getirmelerine yardımcı olmak amacıyla işletme içerisinde yapılan denetimdir.¹⁶⁵

¹⁶² DALAK Güldem , **Denetim ve Kalite Denetimi** , Muğla Üniversitesi SBE Dergisi , Cilt :1 Sayı:1 Güz 2000, s.69

¹⁶³ GÜLER Arcüment, **Bağımsız Dış Denetim Süreci Kurumsal-Sosyal Sorumluluk İlişkisi Bankacılık Sektörü Uygulaması** , Yayınlanmamış Doktora Tezi , Marmara Üniversitesi , Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü , 2006 s.60

¹⁶⁴ KENGER Erdal , Denetçi Yardımcıları Eğitim Notu , Şubat / 2001 , http://www.ydk.gov.tr/egitim_notlari/denetim.htm#d1a (10.04.2008) , s.1

¹⁶⁵ ÇELİK A. , a.g.e. s.36

Diğer bir anlatımla iç denetim, örgüte hizmet amacıyla örgütün tüm faaliyetlerini incelemek ve değerlemek için örgüt içinde kurulmuş bir iç kontrol aracı olup, finansal denetimi, uygunluk denetimini ve performans denetimini kapsamaktadır.¹⁶⁶

İç denetimin asıl amacı, örgüte yararlı olmak için denetim faaliyetlerini sürdürmek ve örgütte çalışanların sorumluluklarını etkin şekilde yerine getirmelerinde onlara yardımcı olmaktır. Bu amacını uygun maliyette gerçekleştirmeli ve örgütün tamamında etkin kontrolü teşvik etmelidir.¹⁶⁷ İç denetim, işletmenin bütün bölümlerinin organizasyon yapısının gelişmesini sağladığı gibi, hata ve hilelerin önüne geçilmesinde de faydalı olmaktadır.

b) Dış Denetim

İşletmenin, kendi personeli olmayan denetçilerden oluşan, örgütle doğrudan ilgili olmayan bağımsız ve farklı bir tüzel kişiliği olan denetim organı, grubu veya kişisi tarafından denetlenmesidir.¹⁶⁸

Dış denetim, kamu açısından yasal olarak yetkili kılınmış organlar tarafından yapılabileceği gibi, bağımsız muhasebe uzmanları tarafından da yapılabilir. Denetimi yapan kişinin bağımsız olması ve işletmelerin tabi oldukları vergi mevzuatlarını, sermaye piyasalarını ve çeşitli otoritelerce belirlenmiş standartları dikkate alarak çalışma kapsamını belirlemesi gerekir.¹⁶⁹

Dış denetim, bağımsız denetim ve kamu denetimi şeklinde ikiye ayrılır.

Bağımsız Denetim; işletmenin talebi doğrultusunda ve bir denetim sözleşmesi ile bağımsız dış denetçiler ya da bunların oluşturdukları kuruluşlar tarafından yapılan denetimdir.¹⁷⁰

¹⁶⁶ KENGER E. a.g.m. s.1

¹⁶⁷ UZAY Şaban, **İşletmelerde İç Kontrol Sistemini İncelemenin Bağımsız Dış Denetim Karar Sürecindeki Yeri ve Türkiye'deki Denetim Firmalarına Yönelik Bir Araştırma**, İstanbul Üniversitesi SBE, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara : SPK Yayınları, Yayın No:132, 1999 s.36

¹⁶⁸ UZUN Fuat, İç Denetim ve Fransa Uygulaması, s.4

http://www.kidder.org.tr/php/dosyalar/makaleler/fuzun_makale (10.04.2008)

¹⁶⁹ **Dış Denetim**, [http:// www.denetimnet.net/pages.aspx?pgID=350](http://www.denetimnet.net/pages.aspx?pgID=350) (10.04.2008)

¹⁷⁰ GÜREDİN E. a.g.e , s.9

Kamu Denetimi; Devlet Denetleme Kurulu, Sayıştay, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından tüm kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan denetimdir.¹⁷¹Görev ve yetkilerini yasalardan alan ve kamu adına, kamunun ihtiyaçlarına cevap vermek için özel kanunlarla kurulmuş denetim firmaları tarafından gerçekleştirilen finansal tablo, uygunluk ve faaliyet denetimlerini ifade eder.

3.1.3 Denetim Teknikleri

Denetim teknikleri, muhasebe kayıt ortamında oluşan kanıtları ve destekleyici denetim kanıtlarını elde etmekte kullanılan çeşitli yöntemlerdir.¹⁷²

Seri X No: 22 sayılı Tebliğ'de belirtilen uygulanacak denetim teknikleri herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmamıştır. Bu denetim teknikleri, burada sayılanlar ile sınırlı değildir. Denetçi, görüş oluşturmak için gerek duyduğu denetim kanıtlarının toplanmasında her türlü denetim tekniğini kullanabilir.¹⁷³ Birden fazla denetim tekniğinin bir arada kullanılması mümkündür. Bu yeni denetim teknikleri kullanılırken genel kabul görmüş denetim standartları ve bağımsız denetimin amacına uygunluk mutlaka gözetilmelidir.

Denetim teknikleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır ;¹⁷⁴

a) Fiziki İnceleme Tekniği : Fiziki kanıtları elde edebilmek için sürdürülen faaliyetlerden oluşan bir tekniktir. İşletmede stok, kasa, demirbaşlar gibi fiziki olarak bulunan kalemlerin varlığını onaylamak için kullanılır. Tekniğin temel hedefi işletmenin bilançosu ile varolduğunu idda ettiği fiziki varlıkların işletmede gerçekten bulunup bulunmadığını kanıtlamaktır.¹⁷⁵

b) Doğrulama Tekniği : Sunulan bilgilerin işletme dışındaki bağımsız kaynaklardan bir mutabakat yazısı ile teyid edilmesidir. Genellikle

¹⁷¹ KEPEKÇİ C. , a.g.e , s. 4

¹⁷² BOZKURT Nejat , **Muhasebe Denetimi** , İstanbul: Alfa Yayınları , Yayın no:457 , Kasım 2000 s.64

¹⁷³ YAVAŞOĞLU Mustafa , **Sermaye Piyasası Mevzuatında Bağımsız Denetim** , Ankara : Seçkin Yayınları , 2001 s. 90

¹⁷⁴ **Denetim Teknikleri** , <http://www.denetimnet.net/pages/DenetimTeknikleridisdenetim.aspx> (10.04.2008)

¹⁷⁵ BOZKURT N. a.g.e , s. 65

denetlenen işletmenin alacakları, borçları, banka mevduatları için uygulanır. Denetçi işletme yöneticileri tarafından imzalanmış mutabakat mektuplarını ilgili adreslerine postalar ve yanıtların denetçiye gelmesi sağlanır. Gelen yanıtlar denetçi tarafından işletmenin kayıtları ile karşılaştırılır. Bu tekniğin uygulanmasında kullanılan mutabakat mektupları

olumlu, olumsuz ve boş bakiyeli olarak düzenlenebilir.¹⁷⁶

c) Yeniden Hesaplama Tekniği : Muhasebe sisteminde yer alan belge ve kayıtların denetçiler tarafından tekrar hesaplanması işlemidir. Amaç işlemlerin doğruluk açısından test edilmesidir. Denetçi örnekleme yoluyla seçtiği bazı işlemleri yeniden hesaplama yoluyla test eder. Örneğin genel toplamlar tekrar alınır, birim maliyetler yeniden hesaplanır, döviz değerlemeleri yeniden yapılır, yedekler yeniden hesaplanır, şüpheli alacak tutarları saptanır gibi.¹⁷⁷

d) Belge İnceleme Tekniği : Muhasebede ve denetimde belgelerin önemi çok büyüktür. Belge inceleme kağıt ortamında ve elektronik ortamda tutulan iç veya dış kaynaklı belgelerin sahte, yanıltıcı ve asıllarına uygun olup olmadığını, işlemlerin ve kayıtların belgeye dayandırılıp dayandırılmadığını, belgelerin yasal nitelikte geçerli, amacına uygun ve tutarlı olup olmadığını incelenmesini ifade eder.¹⁷⁸ Fatura, makbuz, sözleşme gibi belgeler incelenirken bu teknik kullanılır.

e) Bilgi Toplama Tekniği : Denetçinin işletme içinde veya işletme dışındaki sorumlu kişilerden yazılı soru formları kullanılarak veya bizzat karşılıklı görüşme yoluyla bilgi edinmesidir. Bağımsız denetim faaliyeti süresince yaygın olarak kullanılan ve çoğunlukla diğer bağımsız denetim tekniklerini tamamlayan bir bağımsız denetim tekniğidir.¹⁷⁹

¹⁷⁶ YAVAŞOĞLU M. , a.g.e , s. 92

¹⁷⁷ ATAMAN Ümit, HACİRÜSTEMOĞLU Rüstem, BOZKURT Nejat , **Muhasebe Denetimi Uygulamaları** , Ankara : Alfa Yayınları , Yayın No: 876 , Ocak 2001 s.47

¹⁷⁸ **İç Denetim Teknikleri** , <http://www.denetci.net/teknik.htm> (10.04.2008)

¹⁷⁹ **Denetim Teknikleri** , <http://www.denetimnet.net/pages/DenetimTeknikleridisenetim.aspx> (10.04.2008)

f) Analitik İnceleme Tekniği : Aralarında uygunluk bulunması gereken tutarların karşılaştırılması, tutar aktarımlarının kontrolü, kayıt ve belge düzenindeki her türlü aritmetik işlemin doğruluğunun aralarındaki rasyonel ilişkilere dayanarak incelenmesi işlemidir. Bu denetim işlemi karşılaştırmalar, oran analizi, karşılıklı işlemler arasında ilişki kurma gibi işlemlerden oluşur.¹⁸⁰ Bu denetim tekniği denetimin planlanması, denetim ve denetimin tamamlanması aşamalarında yararlanılabilecek bir tekniktir. Stoklar, yurtiçi ve yurtdışı satışlar, satış iadeleri, iskontolar bu tekniğin uygulanabileceği hesaplara örnek olarak verilebilir.

3.2 BAĞIMSIZ DENETİM

3.2.1 Bağımsız Denetimin Tanımı

Bağımsız denetim dış denetim kavramı içerisinde değerlendirilmektedir. Bağımsız dış denetim, işletmelerin finansal tablolarının ve bu tabloların dayanağını oluşturan tüm belgelerin, muhasebe ilke ve standartlarına uygun olup olmadığının ve işletmenin finansal durumunu gerçekçi olarak yansıtıp yansıtmadığının bağımsız ve uzman kişiler tarafından, tarafsız olarak ve kanıt toplanarak ortaya çıkarılması ve elde edilen sonuçların raporlanması şeklinde tanımlanabilir.¹⁸¹

Bağımsız denetim faaliyeti, muhasebe denetiminin kurulduğu temeller üzerine kurulmuştur. Buna bağlı olarak bağımsız denetimde de bir ekonomik faaliyet ve bu ekonomik faaliyete ilişkin bir takım ilke ve kurallar bulunmaktadır.¹⁸²

İşletmelerin finansal tablolarının denetim ilkelerine uygunluğu ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı tespit edilmekte, ulaşılan sonuçlar bir rapor haline getirilerek ilan edilmektedir.

Spkn.'na göre bağımsız denetim, “ *işletmelerin yıllık finansal tablo ve diğer finansal bilgilerinin, bu tablo ve bilgiler için belirlenen kriterlere uygunluğu ve*

¹⁸⁰ **Denetim Teknikleri**, <http://www.denetimnet.net/pages/DenetimTeknikleridisenetim.aspx> (10.04.2008)

¹⁸¹ DÖNMEZ Adnan, BERBEROĞLU P. Başak, ERSOY Ayten , Ülkemiz Bağımsız Dış Denetim Standartlarının ABD Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları – AB Sekizinci Yönergesi ve Uluslararası Denetim Standartlarıyla Karşılaştırılması , Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi (9) 2005 s. 74 , <http://www.akdeniz.edu.tr/iibf/dergi/Sayi09/08Donmez.pdf> (10.04.2008)

¹⁸² ÇELİK A. , a.g.e. s.38

*doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla, genel kabul görmüş bağımsız denetim standartlarında öngörülen gerekli tüm bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak, defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanması ” şeklinde tanımlanmıştır.*¹⁸³

Bağımsız denetim süreci genel olarak müşteri seçimi ve işin kabulü, denetim çalışmasının yürütülmesi, denetimin tamamlanması, denetim raporunun hazırlanması ve ilanı aşamalarından oluşmaktadır.¹⁸⁴

3.2.2 Bağımsız Denetimin Amacı

Bağımsız denetimin çıkışında iç denetimin yetersizliği, ekonomi ve teknolojiadaki gelişmeler nedeniyle işletme muhasebesinin büyümesi, işletme muhasebesi ile ilgilenenlerin sayı ve etkinliklerinin artması, milletlerarası iş ilişkilerinin gelişmesi, anonim şirketlerin çoğalması ve bu şirketlerin denetiminde uzman kişilerin görev almasının zorunlu kılınması gibi pek çok sebebin etkisi olmuştur.¹⁸⁵

Bu nedenlere bağlı olarak, bağımsız denetimin amacı ;

- Finansal tabloların genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uygunluğunun tespiti,
- Finansal tablolarda yer alan bilgilerin doğruluğu ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmadığının tespitidir.

Finansal tabloların gerçeğe uygunluğu, bu tabloların ; genel kabul görmüş muhasebe kavram ve ilkelere, Kurul’ca yayımlanan standartlara uygun olduğunu, dipnotları ve ekleriyle birlikte yeterli, açık, anlaşılabilir ve yorumlanabilir nitelikte olduğunu ifade eder.¹⁸⁶

¹⁸³ SPKn. Mevzuatı, www.spk.gov.tr/indexcont.aspx?action=showpage&menuid=6&pid=9&subid=1 (10.04.2008)

¹⁸⁴ ÇELİK A. , a.g.e , s.38

¹⁸⁵ ÇELİK A. , a.g.e , s.39-40

¹⁸⁶ YAVAŞOĞLU M. , a.g.e , s. 22

Halka açık anonim ortaklıkların dış denetimi ile, tasarrufların güven içinde halka açık anonim ortaklıklara yönlendirilmesi ve sermaye piyasası gelişerek ekonomik kalkınmaya etkin bir şekilde katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

Denetim sonunda düzenlenen raporda, işletme hakkında yeni bir bilgi verilmemekte, sadece finansal tabloların doğruluğu, güvenilirliği ve gerçeği yansıtır yansıtmadığı denetçi görüşü ile belirtilmektedir.¹⁸⁷

3.2.3 Bağımsız Denetim Türleri

a) Bağımsız Sürekli Denetim : Her yıl yapılan ve tüm denetim tekniklerini kapsayan denetimdir.

Aracı kurumlar, menkul kıymet fonları, menkul kıymet yatırım ortaklıkları, hisse senetleri borsada işlem gören anonim ortaklıklar, hisse senetleri halka arzedilmiş olan ve arz edilmiş sayılan ortaklıklar sürekli denetime tabidir.¹⁸⁸

b) Bağımsız Sınırlı Denetim : Sürekli denetim yaptıran kuruluşlarca düzenlenmiş ara finansal tabloların, sürekli bağımsız denetimi yapan bağımsız denetim kuruluşu tarafından genellikle bilgi toplama ve analitik inceleme teknikleri kullanılarak denetlenmesidir.¹⁸⁹ Menkul kıymet yatırım fonları, menkul kıymet yatırım ortaklıkları, hisse senedi borsada işlem gören anonim ortaklıklar sınırlı denetime tabidir.

c) Bağımsız Özel Denetim : Sermaye piyasası araçlarının halka arzı için SPK'ya başvuru sırasında veya birleşme, bölünme, devir ve tasfiye durumunda bulunan şirketler ile aynı durumdaki sermaye piyasası kurumlarınca düzenlenmiş finansal tabloların denetlenmesidir.¹⁹⁰ Özel denetimde, denetlenecek finansal tabloların bağımsız denetim çalışmasının başladığı ay sonu itibarıyla hazırlanmış olması esastır.

Borçlanma senetlerini banka garantili olarak ihraç edecek olan ortaklıklar hariç olmak üzere, tahvil, finansman bonusu gibi borçlanma senetlerinin ihracı için izin almak

¹⁸⁷ KEPEKÇİ C. , a.g.e , s.201

¹⁸⁸ YAVAŞOĞLU M. , a.g.e , s.24

¹⁸⁹ AKBULAK Y. , **Sermaye Piyasasında Bağımsız Özel Denetim** , [http://www.legalisplatform.net/Makale/Sermaye%20Piyasas%C4%B1nda%20Ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z%20%C3%96zel%20Denetim%20\(yeni\).pdf](http://www.legalisplatform.net/Makale/Sermaye%20Piyasas%C4%B1nda%20Ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z%20%C3%96zel%20Denetim%20(yeni).pdf) , (10.04.2008)

¹⁹⁰ AKBULAK Y. , a.g.m. (10.04.2008) s.2

amacıyla SPK' ya başvuracak anonim ortaklıklar, hisse senetlerini ilk kez halka arzedecek ortaklıklar özel denetime tabidir.

3.2.4 Bağımsız Denetim Raporu

Bağımsız denetim raporu,* bağımsız denetim sonucunda bağımsız denetçinin finansal tablolar hakkında açıkça ifade edilmiş görüşünü içerir.

Bağımsız denetim görüşünü oluşturulma sürecinde bağımsız denetçinin, finansal tabloların önemli yanlışlıkları içermediğine dair makul güvenceyi elde edecek yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtına sahip olması gerekir.

Bağımsız denetim raporunun ; başlık, muhatap, giriş paragrafı, işletme yönetiminin finansal tablolara ilişkin sorumluluğu, bağımsız denetçinin sorumluluğu, bağımsız denetçi görüşü, diğer raporlama yükümlülükleri, bağımsız denetçinin imzası, bağımsız denetim raporunun tarihi ve bağımsız denetim kuruluşunun adresini içermesi gerekir.¹⁹¹

Denetim raporunun sonucu “olumlu”, “olumsuz”, “şartlı görüş bildirir” veya “görüş bildirmekten kaçınır” şeklinde olmak üzere dört değişik şekilde verilebilir.

a) Olumlu Görüş Bildiren Rapor : Olumlu rapor, yeterli miktarda kanıtların toplanarak denetlenen ortaklığın mali durum, bilgi ve belgelerinin gerçeği yansıttığı, anlamındadır. Bağımsız denetçi, finansal raporlama standartları çerçevesinde, finansal tabloların tüm önemli yönleriyle gerçeği doğru ve dürüst bir şekilde yansıttığına veya dürüstçe sunulduğuna kanaat getirdiğinde olumlu görüş bildirir.¹⁹²

b) Olumsuz Görüş Bildiren Rapor : Finansal tabloların finansal durumu, faaliyet sonuçlarını genel kabul görmüş muhasebe standartları doğrultusunda açık ve dürüst olarak

¹⁹¹ **Dış Denetim** , <http://www.denetimnet.net/Pages/Bagimsizdenetimraporudisdenetim.aspx>

¹⁹² <http://www.spk.gov.tr> , **SPK Mevzuatı** Seri : X No:22 Madde :12 “Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ ” s.123

yansıtması, tam açıklama kurallarına uymama halinde olumsuz denetim görüşü verilir. Olumsuz görüş içeren raporda, olumsuz görüşe yol açan sebepler ile bunların finansal tablolar üzerindeki etkilerine açık ve net bir şekilde bağımsız denetim raporunun açıklama bölümünde yer verilir.¹⁹³

c) **Şartlı Görüş Bildiren Rapor** : Bir bütün olarak işletmeye ait finansal tabloların güvenilirliğini bozmayacak aykırılıkların olması durumunda verilen rapor biçimidir. Şartlı görüş, şarta ilişkin sorunların etkisini ortaya koymak için "... hususları dışında" ifadesi ile verilir. Şartlı görüş içeren raporda, görüşün dayanağını oluşturan aykırılıkların belirtilmesi gerekir.¹⁹⁴

d) **Görüş Bildirmekten Kaçınma** : Bağımsız denetim sonunda çalışma alanını sınırlayan önemli bir hususun varlığı nedeniyle finansal tablolarla ilgili yeterince belge ve kanıtları elde edememesi veya eksik, yanıltıcı finansal tabloların varlığı sonucunda olumlu, olumsuz ve şartlı görüşlerden birine ulaşamıyorsa görüş bildirmekten kaçınır.¹⁹⁵

3.3. Denetçi Kavramı ve Denetçi Türleri

Denetçi genel anlamda, denetim faaliyetini sürdüren, mesleki bilgi ve birikime sahip, bağımsız davranan, gerekli ahlaki nitelikleri taşıyan ve çalışmalarında gerekli özeni gösteren kimse olarak tanımlanabilir.¹⁹⁶

Denetçiler ; Bağımsız Denetçiler, İç Denetçiler ve Kamu Denetçileri olmak üzere üçe ayrılır.

¹⁹³ GÜREDİN E. , **Denetim** , İstanbul : Beta Yayın , Yayın No:369,, Ekim 2000 s. 53

* EK 5 : Bağımsız Denetim Raporu Örneği

¹⁹⁴ ÇELİK A. , a.g.e , s. 92

¹⁹⁵ ÇELİK A. , a.g.e , s.92

¹⁹⁶ BOZKURT N. , a.g.e , s.31

a) Bağımsız Denetçiler : Bağımsız denetçiler, denetimini yaptıkları işletmenin çalışanı olmayan, işletmelere denetim hizmeti sunan kişilerdir. Bağımsız denetçilerin işletmelerin finansal tablolarını denetlemenin yanında, işletmelere vergi konularında danışmanlık yapmak, yönetim danışmanlığı yapmak, iç denetim işlevinin oluşumuna yardımcı olmak gibi görevleri de vardır.¹⁹⁷

Bağımsız denetçi sorumluluklarını yasal yetkilerini kullanarak yerine getirir. Denetçinin denetim görevine atanması sırasında yapılan denetim sözleşmesine bağlı çevreden doğan yetkiler, denetim çalışması sırasında denetlediği işletmede önemli gördüğü her türlü veriye doğrudan girebilme yetkisi, denetlediği işletmenin yöneticileri, danışmanları ve formal ilişki kurduğu noktalardan açıklama isteme yetkisi ve işletmenin düzenlediği her türlü toplantıya katılabilme, toplantı çağrılarını ve raporlarını edinme yetkisi vardır.¹⁹⁸

Bağımsız denetçiler ünvanlarına göre ; sorumlu ortak başdenetçi, başdenetçi, kıdemli denetçi, denetçi, denetçi yardımcısı, ve stajyer denetçi olarak altı gruba ayrılmıştır. Baş denetçiler bağımsız denetim kuruluşunda pay sahibi olup denetim çalışmasını kuruluş adına kendi kişisel sorumluluğu ile yürütürler ve bağımsız denetim raporunu imzalamaya yetkili gerçek kişidir.¹⁹⁹

b) İç Denetçiler : Kuruluşların kendi iç yapıları içinde kurdukları iç denetim bölümünde çalışan, kuruluş örgütü içerisinde bulunan işletme personelidir. Yönetime şirket faaliyetleri ve hesaplarını inceleyerek rapor verirler.²⁰⁰

İşletme varlıklarının yeterince korunup korunmadığını araştırmak, muhasebe belge ve bilgilerinin güvenilir olup olmadığını belirlemek, işletmede olabilecek hata ve hileleri ortaya çıkartmak, faaliyet denetimi yapmak başlıca görevleridir.²⁰¹

¹⁹⁷ BOZKURT N. , a.g.e , s.32

¹⁹⁸ ÖNÇÜ Semra, TANER Berna, KARASİOĞLU Fehmi **Bağımsız Denetçilerin Yetki ve Sorumlulukları** , 3. Muhasebe denetimi sempozyumu (30 nisan-4 Mayıs 97)
<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/Sempozyum/03.SEMPOZYUM/2GUN1OTURUM/03-Bagimsizdenetçilerinyetkivesorumluluklari.doc> , (10.04.2008)

¹⁹⁹ YAVAŞOĞLU M. , a.g.e. , s.22

²⁰⁰ AKSOY T. , a.g.e. , s.72

²⁰¹ BOZKURT N. , a.g.e , s.33

c) **Kamu Denetçileri** : Kamu kurumlarına bağlı olarak çalışıp, kamu yararına görev yapan kişilerdir. Kamu örgütlerinin faaliyetlerini ve özel kesimdeki şirketlerin faaliyetlerini özellikle vergi ve diğer konularda şirket hesaplarının doğruluğunun ve önceden oluşturulmuş yasa, yönetmelik ve kanunlara uygunluğunun denetimini yaparlar.²⁰²

Devlet Denetleme Kurulu, SSK Teftiş Kurulu, Sermaye Piyasası Denetleme Kurulu, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu bazı örnekleridir.

3.4. SPK Kanunu'na Göre Denetim

Sermaye piyasasında bağımsız denetim Seri:X No:22 “ Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ ” ile açıklanmıştır.

SPK mevzuatı yönünden yapılan denetlemeler ; kurul denetçilerince yapılan denetlemeler ve bağımsız dış denetim kurumlarınca yapılan denetlemeler olmak üzere ikiye ayrılır.

SPKn.'a göre bağımsız denetimin tanımı “ *Hisse senetleri halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan ortaklıkların ve sermaye piyasası kurumlarının kamuya açıklanacak veya kurulca istenecek mali tablolarının genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uygunluğu ile bilgilerinin doğruluğunun ve gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığının, denetçiler tarafından denetim ilke ve kurallarına göre defter, kayıt ve belgeler üzerinden incelenmesi ve tespit edilen sonuçların rapora bağlanmasıdır* ” şeklinde yapılmıştır.²⁰³

Bağımsız dış denetim, SPK tarafından genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygun dipnotlarıyla birlikte işletmelerin yıllık ve ara dönemler itibariyle düzenlemiş oldukları bilanço ve gelir tablosu ile ek finansal tabloların (fon akım tablosu, nakit akım tablosu, satışların maliyeti tablosu ve kar dağıtım tablosu) incelenmesini, tespit edilen sonuçların bir raporla kamuya duyurulmasını sağlar.²⁰⁴

²⁰² ATAMAN Ü. , HACİRÜSTEMOĞLU R. , BOZKURT N. , a.g.e , s .22

²⁰³ ATAMAN Ü. , HACİRÜSTEMOĞLU R. , BOZKURT N. , a.g.e , s .141

²⁰⁴ GÜREDİN E. , a.g.e , s. 535

SPKn.'nun Seri: X No:25 34.kısım sayılı tebliğine göre yıllık finansal tabloların sürekli bağımsız denetimden geçmesi zorunludur.

Aracılık faaliyetinde bulunmak üzere bankalar, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, konut finansmanı fonları, varlık finansmanı fonları, ipotek finansmanı kuruluşları, hisse senetleri halka arz edilmiş olan ve arz edilmiş sayılan ortaklıklar, hisse senetleri menkul kıymet borsalarında ve diğer piyasalarda işlem gören anonim ortaklıklar, borsalar, teşkilatlanmış diğer piyasalar ve takas ve saklama kuruluşlarının kamuya açıklanması zorunlu yıllık finansal tabloları bağımsız denetime tabidir.

Bağımsız dış denetimde, müşteri ile bağımsız denetim kuruluşu arasındaki ilişki “ bağımsız denetim sözleşmesi” ile düzenlenir.

Sözleşme bağımsız denetim kuruluşu ile müşteri arasında bağımsız denetim çalışması öncesinde ve bu çalışmanın devamı sırasında uyulacak şartların yazılı olarak belirlendiği hükümleri çerir.

SPKn. 'nun Seri:X No:22 sayılı tebliğin üçüncü kısım birinci bölümüne göre bağımsız denetim sözleşmesi; bağımsız denetim kuruluşunun bağımsız denetim görevini üstlenmeyi kabul ettiğini, bağımsız denetimin amacını ve kapsamını, bağımsız denetçinin müşteriye ve müşterinin bağımsız denetçiye karşı sorumluluklarını ve bağımsız denetim sonunda müşteriye verilecek olan bağımsız denetim raporu türlerine ilişkin hükümleri kapsar.²⁰⁵

3.5 Ara Dönem Finansal Tabloların Denetimi

Ara dönem bir hesap döneminin başından ara finansal tabloların çıkarıldığı tarihe kadar geçen bir yıldan kısa ve en az bir aylık süreyi kapsayan dönemdir.²⁰⁶

²⁰⁵ <http://www.spk.gov.tr> , SPK Mevzuatı Seri : X No:22 Kısım :3 , Sermaye piyasasında bağımsız denetim standartları hakkında tebliğ – Bağımsız Denetim Sözleşmesi s.14

²⁰⁶ ATAMAN Ü. , HACIRÜSTEMOĞLU R. , BOZKURT N. , a.g.e , s .142

Ara denetim ise ara dönemde çıkarılan bilanço, gelir tablosu ve bunların eki olan dipnotlar ile ek finansal tabloların bağımsız dış denetleme yapan denetim kuruluşu tarafından yapılan sınırlı bağımsız denetimdir.

Ara dönem finansal tablolarını inceleyen bağımsız denetçi, yıllık finansal tabloların bağımsız denetimini de gerçekleştirdiğinden, işletme, faaliyet koşulları, çevresiyle olan ilişkileri ve iç kontrol sistemi hakkında bilgi sahibidir. Bu bilgiler, inceleme sırasında güncellenerek, gerek bilgi toplama gerekse analitik inceleme tekniğinin uygulanmasında kullanılır.²⁰⁷

Bağımsız denetçi incelemeyi, yıllık finansal tabloların bağımsız denetimi çalışmasında uyulması gereken bağımsızlık, dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlilik gibi tüm etik ilkelere uymak suretiyle gerçekleştirir.

Bağımsız denetçi inceleme raporuna* incelemenin, bağımsız denetim standartları çerçevesinde yapılan bir bağımsız denetim çalışmasına göre daha dar kapsamlı olduğuna ve bağımsız denetçiye tüm önemli hususların tespitine ilişkin makul güvence sağlamadığına, dolayısıyla da bağımsız denetim görüşü belirtilmediğine dair açıklama ekler.

Bağımsız denetçi, ara dönem finansal tablolarının, tüm önemli yönleriyle, finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanması için söz konusu tablolarda önemli değişiklik yapılması gerektiği kanaatine ulaşırsa, şartlı veya olumsuz sonuç açıklayabilir.

Aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, konut finansmanı fonları, varlık finansmanı fonları, ipotek finansmanı kuruluşları, hisse senetleri menkul kıymet borsalarında ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim ortaklıkların, altı aylık ara dönem finansal tabloları incelemeye (sınırlı bağımsız denetim) tabidir.²⁰⁸

²⁰⁷ <http://www.spk.gov.tr> , SPK Mevzuatı Seri : X No:22 Kısım : 34 , Ara dönem finansal tabloların incelenmesi s. 133-134

* EK 6 : Genel Bağımsız Denetim Hizmet Sözleşmesi Örneği , Mevzuat Seri:X No:22

²⁰⁸ ATAMAN Ü. , HACİRÜSTEMOĞLU R. , BOZKURT N. , a.g.e , s .143

* EK 7 , EK 8 inceleme raporu örnekleri

IV- UYGULAMA

Bu bölümde halka açık bir işletme olan ADEL KALEMCİLİK TİC. VE SAN. AŞ.' nin 01.01.2008-31.03.2008 tarihleri arasındaki incelemelerden geçmiş ara dönem finansal tabloları ve bağımsız denetim firması tarafından düzenlenen inceleme raporu (EK:10) uygulama örneği olarak sunulmuştur.

Faaliyet konusu ağaç cidarlı kurşun , boya kalemleri ve diğer kırtasiye ürünleri üretimi ve satışı olan firmamız 17.07.1967 tarihinde kurulmuş olup, Türkiye'nin büyük gruplarından Anadolu Grubu ile dünyaca ünlü yazım gereçleri firması Alman Faber-Castell A.G.'nin ortaklığıdır. Genel merkezi Kartal, İSTANBUL olup ayrıca Giresun'da lata fabrikası mevcuttur.

Adel, Türkiye yazım, çizim, boyama ürünleri pazarının lideri olarak İstanbul'daki tesisinde; ağaç cidarlı kurşun kalemler, boya ve kopya kalemleri, tükenmez kalemler, mekanik kurşunkalemler ve minleri, sıvı mürekkepli kalemler, keçeli kalemler, pastel boyalar, suluboyalar, silgiler, parmak boyası, oyun hamuru, guvaş boya üretmektedir. Üretilen bu ürünler Faber-Castell, Johann Faber, Adel, Uchika, Atlas ve Ülke markalarıyla güçlü bir satış ağı ile tüm Türkiye'ye pazarlanmaktadır. 50'den fazla ülkeye de Adel markasıyla kendi ürünlerini ve müşteri istekleri doğrultusunda üretilen ürünleri ihraç etmektedir. İstanbul fabrikası için EN ISO 9001: 2000 sertifikasına sahiptir.

Adel Kalemcilik'in İstanbul Kartal'daki fabrikasının yıllık ağaç cidarlı kalem üretim kapasitesi 1,300,000 gros'tur (yaklaşık 190,000,000 adet). Giresun'da 1980'de kurulan diğer fabrikasında ise 2,000,000 gros kalem latasının yanısıra 300,000 grosluk ağaç kalem üretim kapasitesine sahiptir. Dönem içerisinde ağaç cidarlı kalem üretimi için kapasite kullanım oranı %68 olmuştur.

Şirketin sermaye yapısına baktığımızda 31.03.2008 tarihi itibarıyla 7.875.000 YTL olan sermayesinin, 1.212.647,07 YTL. tutarındaki 121.264.707 adedi Yabancı Sermaye Mevzuatı uyarınca nama yazılı, 6.662.352,93 YTL. tutarındaki 666.235.293 adedi hamiline yazılı hisselerden oluşmaktadır.

Şirketin ortaklık yapısına baktığımızda; 1996'da halka açılan Adel'in bugün % 27 civarında hissesi İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem görmektedir. Sermayenin %56,89 luk bölümü 4.479.717,93 YTL ile Anadolu Endüstri Holding A.Ş'ye, %15,40 luk payla 1.212.647,07 YTL ile Faber-Castell Aktiengesellschaft'a aittir. Kalan kısmının %22,60 luk payını 1.779.852,93 YTL ile halka arz edilen hisseler ve %5,11 ile 402.782,07 YTL. lik kısmını diğer ortaklar oluşturmaktadır.

Firmamızı yönetim ve organizasyon yapısı açısından da incelersek; yönetim kurulu, yönetim kurulu başkanı, başkan yardımcısı ve 8 üyesi ile 10 kişiden oluşur. 31.12.2007 tarihinde ortalama 198 olan personel sayısı 31.03.2008 tarihi ile ortalama 259' a yükselmiştir. Dönem içinde çalışanlara ücret, ikramiye ve sosyal yardım olarak yapılan ödemeler tutarı bir önceki döneme göre % 16,4 oranında bir artış göstererek 3.138.392 YTL. olmuştur.

İşletme ayrıca dönem içinde Ana Sözleşmesinin 36. maddesi uyarınca vergi muafiyetini haiz Anadolu Eğitim ve Sosyal YardımVakfı'na 300.000 YTL' lik bağış yapmıştır.

Şirketin yatırım ve temettü dağıtım politikasını inceleyecek olursak, verimlilik artışına yönelik yenileme yatırımları dönem içerisinde de devam etmiştir. Şirketimizin her yıl dağıtılabilir kârının en az %50'si oranındaki tutarın temettü olarak dağıtılmasını prensip olarak benimsediği ve bu kâr dağıtım politikasının şirketin uzun dönemli büyümesinin gerektireceği yatırım ve sair fon ihtiyaçları ile ekonomik koşullardaki

olağanüstü gelişmelerin getireceği özel durumlar hariç olarak sürdürülmesi şirket kâr dağıtım politikası olarak benimsenmiştir.

Ayrıca işletmenin;

Toplam yatırım tutarı 260.547 YTL. olup, gruplar itibariyle dağılımı aşağıdaki gibidir.

	YTL
Bina ve Yeraltı-Yerüstü Düzenlemeleri	-
Makina ve Tesisler	178.175
Taşıtlar	-
Demirbaşlar	82.372
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	-
	260.547

İşletme bu dönemde yatırım indirimi istisansından yararlanmamıştır.

Karşılaştırmalı üretim tablosuna bakıldığında bir büyüme gözlemlenir.

Tablo 1 : Karşılaştırmalı Üretim Tablosu

Mamul Grubu	Birim	01.01.2007-31.03.2007	01.01.2008-31.03.2008
Ağaç Cidarlı Kalemler	Gros	141.420	221.375
Tükenmez Kalemler	Düzine	407.910	369.153

Keçeli Kalemler	Adet	3.923.760	3.580.920
Plastik Silgiler	Kutu	40.046	53.383
Pastel Boyalar	Kutu	162.449	343.860
Suluboyalar	Kutu	271.216	488.952
Min	Tüp	192.000	610.360
Roller Kalemler	Adet	32.500	120.000
Versatil Kalemler	Adet	1.077.800	1.599.600

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

Satışlara ait karşılaştırmalı miktarsal rakamlar incelendiğinde de büyüme olmuştur.

Tablo 2 : Karşılaştırmalı Satış Tablosu

Mamul Grubu	Birim	01.01.2007-31.03.2007	01.01.2008-31.03.2008
Ağaç Cidarlı Kalemler	Gros	175.895	237.980
Tükenmez Kalemler	Düzine	324.349	341.493
Keçeli Kalemler	Adet	4.305.740	5.667.501
Plastik Silgiler	Kutu	49.054	75.456
Pastel Boyalar	Kutu	239.227	336.635
Suluboyalar	Kutu	472.541	516.467
Min	Tüp	51.192	1.136.400
Roller Kalemler	Adet	162.133	231.256
Versatil Kalemler	Adet	862.616	1.033.872

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

İşletmenin 01.01.2007-31.03.2007 döneminde \$796.161,30 olan ihracat satışı, bu dönemde azalma göstererek \$712.884,98 olmuştur.

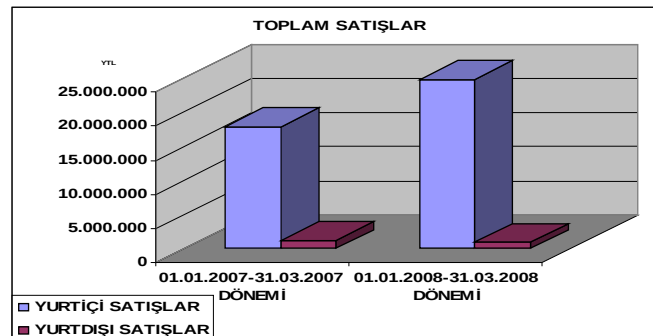
Dönem faaliyetlerine ilişkin net satış hasılatlarına, mahiyetlerine göre geçen yıl ile karşılaştırmalı bakıldığında % 35' lik bir artış görülmektedir.

Tablo 3 : Net Satış Hasılatı Tablosu

Net Hasılat (YTL)	01.01.2007-31.03.2007	01.01.2008-31.03.2008	Artış Azalış (%)
Yurtiçi Mamul Satışları	17.814.728	24.705.199	39
Yurtdışı Mamul Satışları	1.118.984	873.508	-22
Diğer Satışlar	0	0	-
Toplam	18.933.712	25.578.707	35

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

Şekil 1: Toplam Satışlar

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

Firmamızın incelemeden geçmiş ara dönem finansal tablolarını incelersek; bilanço, gelir tablosu, özkaynak ve nakit akım tablosundan oluşmaktadır. Firmamızın finansal tabloları SPK Seri: XI No :29 sayılı tebliğe göre hazırlanmıştır.

Tablo 4 : Firmamızın 31.03.2008 karşılaştırmalı Bilançosu

ADEL KALEMCİLİK TİCARET ve SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
BİLANÇO

(Tüm Tutarlar, Yeni Türk Lirası olarak gösterilmiştir)

XI-29-KONSOLİDE OLMAYAN

		İncelemeden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Notlar	Cari Dönem 31/03/2008	Önceki Dönem 31/12/2007
VARLIKLAR			-
Dönen Varlıklar		82,082,356	35,624,446
Nakit ve Nakit Benzerleri	Not.6	88,076	2,790,631
Finansal Yatırımlar	Not.7	-	-
Ticari Alacaklar	Not.10	56,389,229	3,958,628
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar, (Alacak Senetleri ve reeskontları Dahil Firma bazında aşağıya ayrıntılı girilecektir)</i>	Not.37	1,810	26,658
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	Not.12	-	-
Diğer Alacaklar	Not.11	27,664	33,100
Stoklar	Not.13	22,756,011	25,249,754
Canlı Varlıklar	Not.14	-	-
Diğer Dönen Varlıklar	Not.26	2,819,566	3,565,675
Toplam		82,082,356	35,624,446
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	Not.34	-	-
			-
Duran Varlıklar		16,000,553	17,788,788
Ticari Alacaklar	Not.10	-	-
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar, (Alacak Senetleri ve reeskontları Dahil Firma bazında aşağıya ayrıntılı girilecektir)</i>	Not.37	-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	Not.12	-	-
Diğer Alacaklar	Not.11	49,040	30,820
Finansal Yatırımlar	Not.7	281,579	321,986
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	Not.16	-	-
Canlı Varlıklar	Not.14	-	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	Not.17	-	-
Maddi Duran Varlıklar	Not.18	15,125,185	17,266,309
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	Not.19	11,082	12,338
Şerefiye	Not.20	-	-
Ertelenmiş Vergi Varlığı	Not.35	357,267	-
Diğer Duran Varlıklar	Not.26	176,400	157,335
TOPLAM VARLIKLAR		98,082,909	53,413,234

İlişik açıklayıcı notlar bu tabloların tamamlayıcısıdır.

ADEL KALEMCİLİK TİCARET ve SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
BİLANÇO

(Tüm Tutarlar, Yeni Türk Lirası olarak gösterilmiştir)

XI-29-KONSOLİDE OLMAYAN		İncelemeden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Notlar	31/03/2008	31/12/2007
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		49,511,334	7,197,541
Finansal Borçlar	Not.8	10,641,195	2,892,972
Diğer Finansal Yükümlülükler	Not.9	-	-
Ticari Borçlar	Not.10	1,915,044	1,017,353
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar, (Borç Senetleri ve prekontları Dahil Firma bazında aşağıya ayrıntılı girilecektir)	Not.37	1,876,076	1,376,857
Diğer Borçlar	Not.11	516,954	1,611,283
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	Not.12	-	-
Devlet Teşvik ve Yardımları	Not.21	-	-
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	Not.35	2,003,862	-
Borç Karşılıkları	Not.22	-	-
<i>Çalışanlara sağlanan fayda ve hizmetler</i>	Not.24	302,499	-
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	Not.26	32,255,704	299,076
Toplam		47,332,759	-
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yük.	Not.34	-	-
		2,498,829	6,298,969
Uzun Vadeli Yükümlülükler			
Finansal Borçlar	Not.8	-	-
Diğer Finansal Yükümlülükler	Not.9	-	-
Ticari Borçlar	Not.10	-	-
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar, (Borç Senetleri ve prekontları Dahil Firma bazında aşağıya ayrıntılı girilecektir)	Not.37	-	-
Diğer Borçlar	Not.11	-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	Not.12	-	-
Devlet Teşvik ve Yardımları	Not.21	-	-
Borç Karşılıkları	Not.22	-	-
Kıdem Tazminatı Karşılığı	Not.24	2,498,829	2,464,829
Ertelemiş Vergi Yükümlülüğü	Not.35	-	405,962
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	Not.26	-	3,428,178
			-
ÖZKAYNAKLAR			
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	Not.27	46,072,746	39,916,724
Ödenmiş Sermaye		7,875,000	7,875,000
Sermaye Düzeltmesi Farkları		13,374,985	13,374,985
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)			

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

31.03.2008 bilançosunu inceleyecek olursak (Tablo4) ;

Firmamızın toplam varlıklarında geçen yıla oranla % 84 lük bir artış olmuştur. Nakit ve nakit benzeri kalemleri % 97 azalmıştır. (İşletmenin kasasındaki nakit % 42 , bankadaki mevduat % 97 azalmıştır.) İşletmenin bankada uzun vadeli mevduatı bulunmamaktadır (31.12.2007 yılında 2.570.000 YTL) (EK9:Dipnot 6) .

Stoklara baktığımızda stokların maliyetinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi kullanılmıştır. Firma stoklarında önceki döneme oranla % 9,88 lik bir azalış gözükmektedir. Bu da satışlarının arttığını gösterir. (EK:9) Dipnot 10’da görüldüğü gibi firma satışlarının büyük çoğunluğunu kısa vadeli senet karşılığı yapmıştır.

İşletmenin uzun vadeli ticari alacakları bulunmamaktadır. Toplam ticari alacakları 2007 yılında 3.958.628 YTL iken cari dönemde 56.389.229 YTL ye yükselmiştir. Bunun 55.842.051 YTL’ lik kısmı senetli alacaklar (2007 yılında 1.960.008 YTL) , 2.383.050 YTL’ lik kısmı açık alacaklardır.

İşletmenin maddi duran varlıklarında % 12,40 lık bir azalış vardır. Dipnot 18’ de ayrıntılı görüldüğü gibi birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki net değer 15.125.185 YTL dir. Dönem içinde 98.002 YTL lik cihaz alım ve 10.908 YTL lik cihaz satışıyla dönem başında 73.610.290 YTL olan makina ve cihazlar, 73.697.384 YTL ‘ye yükselmiştir. Ayrıca dönem içinde bina ve taşıt satışıda olmuştur.

Bilançomuzun pasif tarafını incelediğimizde ; İşletmenin satıcılara olan borcu önceki döneme göre % 88 artmış, 1.017.353 YTL ‘den 1.915.044 YTL ‘ye yükselmiştir. Uzun vadeli borcu bulunmamaktadır.

Kısa vadeli finansal borçlardaki artış aynı oranda finansal giderlerde gerçekleşmemiştir. 2008 yılında 2007’ ye göre 3,5 kat daha fazla finansal borcu olmasına karşın, finansal giderlerdeki artış %26 oranında kalmıştır. Bu da daha düşük oranlı faizle borçlandığı anlamına gelir.

İşletmemizin kredi tutarı geçen yıla oranla 3,5 kat daha fazla artmıştır. Banka kredisinin % 81’i YTL kredi (eximbank, spot, rotatif kredi) , kalan % 19’lik kısım döviz cinsinden işletme kredisidir (1.500.000 usd karşılığı) . Kredi borçlanmasında artış yaşanırken YTL krediyi daha fazla kullanarak toplam içindeki kur riski minimize

edilmiştir. Bu oran 2007 yılında % 36 YTL % 64 USD'dir. İşletme 2007 yılında eximbank ve işletme kredisi kullanmasına karşın 2008 yılında bunlara ek olarak günlük işlemleri için spot ve rotatif kredi de kullanmıştır.

Firmamızın özsermayesinde değişiklik olmamıştır. Firma 2007 ve 2008 yılında elde ettiği karı ortaklara dağıtmamış firmada tutmuştur. Geçmiş dönem karı % 88 artmıştır. Bilanço toplamındaki % 84 lük artış kara yansımamış net dönem karı %20 düşmüştür.

Tablo 5: Firmamızın 31.03.2008 tarihli karşılaştırmalı Gelir Tablosu

ADEL KALEMCİLİK TİCARET ve SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ			
GELİR TABLOSU		İncelemeden	İncelemeden
(Tüm Tutarlar, Yeni Türk Lirası olarak gösterilmiştir)		Geçmiş	Geçmemiş
XI-29-KONSOLİDE OLMAYAN			
		Cari Dönem	Önceki Dönem
	Notlar	31.03.2008	31.03.2007
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
Satış Gelirleri	Not.28	7 25.578.70	2 18.933.71
Satışların Maliyeti (-)	Not.28) (11.383.662) (9.004.712
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar / (Zarar)		5 14.195.04	0 9.929.00
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler		-	-
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)		-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar / (Zarar)		-	-
BRÜT KAR / (ZARAR)		5 14.195.04	0 9.929.00
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	Not.29) (3.457.583) (2.796.758
Genel Yönetim Giderleri (-)	Not.29) (2.513.077) (2.539.239
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	Not.29) (10.000) (2.500
Diğer Faaliyet Gelirleri	Not.31	7 1.730.05	4 59.67
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	Not.31) (353.618) (242.478
FAALİYET KAR / (ZARARI)		4 9.590.82	9 4.407.69

Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar / Zararlarındaki Paylar				
Finansal Gelirler	Not.32	4	67.18	105.31
Finansal Giderler (-)	Not.33)	(2.257.766	(1.781.078
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI / (ZARARI)		2	7.400.24	2.731.94
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gelir / (Gideri))	(1.244.221	(512.440
- Dönem Vergi Gelir / (Gideri)	Not.35)	(2.007.450	(785.502
- Ertelemiş Vergi Gelir / (Gideri)	Not.35	9	763.22	273.06
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI / (ZARARI)		2	6.156.02	2.219.50
DURDURULAN FAALİYETLER			-	-
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Karı / (Zararı)			-	-
DÖNEM KARI / (ZARARI)		2	6.156.02	2.219.50
Dönem Kar / Zararının Dağılımı				
Azınlık Payları			-	-
Ana Ortaklık Payları			-	-
Hisse Başına Kazanç	Not.36		0,7817	0,2818
Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç	Not.36			
Sürdürülen Faaliyetlerden Hisse Başına Kazanç	Not.36			
Sürdürülen Faaliyetlerden Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç	Not.36			
İlişik açıklayıcı notlar bu tabloların tamamlayıcısıdır.				

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

Firmamızın gelir tablosuna bakıldığında (Tablo 5) ; Dipnotlarda (EK 9) da detaylı biçimde görüldüğü gibi bir önceki yıla oranla brüt kar 9.929.000 YTL'den 14.195.045 YTL'ye yükselmiş %43 lük bir artış gerçekleşmiştir. Yurtiçi satışlar %35 lik bir artış, yurtdışı satışlarda ise %28 lik bir azalış görülmektedir. Satış indirimlerinde %21'lik bir artış olmuştur. Satılan malın maliyeti ise geçen yıla oranla %26 artmıştır.

Gider kalemlerine bakıldığında pazarlama, satış giderlerinde %23 lük bir artış görülmektedir. 2007 yılında firmanın pazarlama satış gideri, satış gelirin %14'dür. Bu

oran 2008 yılında %13'e düşmüştür. Buna karşılık ar-ge giderlerinin 3 katı kadar arttığını görmekteyiz. Buda firmanın ürün geliştirmeye yönelik yatırımlar yaptığı anlamına gelir. Bu da önümüzdeki senelerde yeni ürünler anlamına gelir. Şirketin pazar payı açısından olumludur.

İşletmenin bir taşınmazının dönem içinde (Dipnot 31) satılması ile sabit kıymet satış karından doğan artışla diğer faaliyet gelirlerinde büyük bir artış görülmektedir. Ayrıca bir önceki yıla göre kira gelirinde azalış görülmektedir. İşletmenin faaliyet karı 2 kat artmıştır.

Kambio karı ve reeskont gelirlerindeki azalışlar neticesinde finansal gelirlerde 2 kat azalma görülmüştür. Buna karşılık faiz gelirlerinde bir önceki yıla göre 3 kat artış olmuştur.

İşletmenin dönem karı 2.219.500 YTL 'den 6.156.022 YTL 'ye yükselmiş bir önceki yıla oranla 3 kat artmıştır.

Tablo 6 : Firmamızın 31.03.2003 karşılaştırmalı Nakit Akım Tablosu

ADEL KALEMCİLİK TİCARET ve SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
NAKİT AKIM TABLOSU
(Tüm Tutarlar, Yeni Türk Lirası olarak gösterilmiştir)
XI-29-KONSOLİDE OLMA YAN

		İncelemeden Geçmiş	İncelemeden Geçmemiş
	Notlar	01.01.2008 31.03.2008	01.01.2007 31.03.2007
İŞLETME FAALİYETLERİNDEN SAĞLANAN NAKİT			
Dönem karı	Not:36	6,156,022	2,219,500
Düzeltilmeler:			
Kur farkı gider / (gelirleri)	Not:32 Not:33	167,700	(37,907)
Amortisman ve itfa giderleri	Not:19	372,486	378,078
Maddi ve maddi olmayan varlık satış karı / (zararı)	Not:31	(1,660,775)	-
Kıdem tazminatı yükümlülüğü karşılığı	Not:24	182,185	556,001
Stok değer düşüklüğü		-	-
İştirak Değer Düşüş Karşılığı	Not:7	(5,706)	(12,811)
Faiz giderleri	Not:33	179,579	544,955
Alacak Reeskont Tutan	Not:10	1,797,835	928,025
Vergi karşılığı	Not:35	2,007,450	2,728,863
İşletme sermayesindeki değişikliklerden önceki faaliyet karı		9,196,777	7,304,705
Ticari ve diğer alacaklar ile ilişkili kuruluşlardan alacaklardaki değişim		(54,198,152)	(35,963,011)
Menkul kıymetlerdeki değişim		-	-
Stoklardaki değişim	Not:13	2,493,743	(70,100)
Diğer varlıklardaki değişim	Not:26	351,559	(411,720)
Finansal Yatırımlardaki Değişim		46,114	433
Ticari ve diğer borçlar ile ilişkili kuruluşlara borçlardaki değişim	Not:10 Not:11	28,727,568	25,088,468
Banka kredilerindeki değişim		-	-
Kıdem tazminatındaki değişim		-	-
Ödenen kıdem tazminatı	Not:24	(148,186)	(54,093)
Ödenen vergiler	Not:35	(3,589)	(1,946,116)
Ödenen faiz	Not:32 Not:33	(132,057)	302,195
İşletme faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) net nakit		(13,666,223)	(5,749,240)
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN SAĞLANAN NAKİT			
Maddi varlıklardaki değişim	Not:18	(173,184)	(255,755)
Satın alınan maddi ve maddi olmayan varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller		-	-
Gayrimenkul Satış Karı İstisnası		-	-
Maddi varlık satış hasılatı	Not:18	3,603,851	-
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) net nakit		3,430,667	(255,755)
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN SAĞLANAN NAKİT			
Sermaye artışı		-	-
Ödenen temettü		-	-
Alınan banka kredileri	Not:8	17,834,950	12,843,250
Ödenen banka kredileri	Not:8	(10,301,950)	(8,860,942)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) net nakit		7,533,000	3,982,308
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net (azalış) / artış		(2,702,555)	(2,022,687)
Dönembaşı itibariyle nakit ve nakit benzerleri		2,790,631	2,490,747
Dönemsonu itibariyle nakit ve nakit benzerleri		88,076	468,060

Kaynak : www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

İşletmenin finansal analizine bakarsak

Cari Oran = Dönen varlıklar / Kısa Süreli Borçlar

$$(2008 \text{ yılı için}) \quad 82.082.356 / 49.511.344 = 1,66$$

$$(2007 \text{ yılı için}) \quad 35.624.446 / 7.197.541 = 4,95$$

Cari orandaki düşüşün sebebi kısa vadeli yükümlülüklerdeki artıştır. Çalışma sermayesine ilişkin bilgi veren bu oranın 1'den yüksek olması gerekir. 2007 yılına oranla daha düşük olsada, firma kısa vadeli yükümlülüklerini müşterilerden alınan senetli alacaklar vasıtasıyla desteklemiştir. Bu durum gelecek dönemlerde karı arttıracığı etkisi düşünülürse firma açısından olumlu bir durumdur.

Likit Oran= Kasa+Banka+Menkul Kıymetler+Kısa Süreli Alacaklar

Kısa Süreli Borçlar

$$(2008 \text{ yılı için}) \quad (88.076+56.389.229) / 49.511.334 = 1,14$$

$$(2007 \text{ yılı için}) \quad (2.790.631+3.958.628) / 7.197.541 = 0,94$$

Likit oranın 1:1 olması beklenir. Bu durumda 2007 yılında 0,94 olan likit oranın ayrıntısına bakıldığında firmanın kısa süreli alacakları kısa süreli borçlarını karşılayamamaktadır. 2008'de kısa süreli ticari alacaklardaki artışın yine kısa süreli ticari avanslarla fazlasıyla karşılandığı görülmektedir.

$$\text{Kısa süreli alacaklar} = 56.477.305$$

$$\text{Kısa süreli borçlar} = 49.511.334$$

Nakit Oran = Kasa+Bankalar+Serbest Menkul Kıymetler

Kısa Süreli Borçlar

$$(2008 \text{ yılı için}) \quad 88.076 / 49.511.334 = 0,0018$$

$$(2007 \text{ yılı için}) \quad 2.790.631 / 7.197.541 = 0,39$$

Para ve paraya kolayca dönüştürülebilecek değerler ile menkul kıymetlerin, kısa süreli borçlara bölünmesiyle hesaplanır. İşletmenin alacaklarını tahsil edememesi

ve elindeki stokları paraya çevirememesi durumundaki borç ödeme yeteneğini gösterir. Bu oranın %20 civarında olması gerekir. Bu orana göre firmanın nakit durumu 2007'ye oranla daha kötü durumdadır. Bilançoya bakıldığında nakit ve benzeri kalemlerde %97 oranında azalma görülmektedir.

Brüt Kar Marjı : Brüt kar/ Satışlar

(2008 yılı için) $14.195.045 / 25.578.707 = \%55$

(2007 yılı için) $9.929.000 / 18.933.712 = \%52$

Brüt kar marjı oranı faaliyetlerin etkinliği ile birlikte işletmenin fiyat politikası hakkında da bilgi verir. Satışlardaki artış %35 iken satılan malın maliyetindeki artış %26 olmuştur. Buda brüt kar marjını %52' den %55'e çıkartmıştır. Brüt kar arttıkça kar marjıda artar ve şirket yönetiminin başarılı olduğu söylenebilir.

Net Kar Marjı : Net Kar / Net Satışlar

(2008 yılı için) $6.156.022 / 25.578.707 = \%24$

(2007 yılı için) $2.219.500 / 18.933.712 = \%12$

Vergi öncesi kar %14 den %29 a yükselmiş %15 lik bi büyüme olmuştur. Vergi sonrası net kar %12 olarak gerçekleşmiştir.

Sonuç : Şirketin kullandığı belli başlı finansal araçlar, banka kredileri, nakit ve kısa vadeli banka mevduatlarıdır. Bu araçları kullanmaktaki asıl amaç şirket'in operasyonları için finansman yaratmaktır. Şirket ayrıca direkt olarak faaliyetlerden ortaya çıkan ticari alacaklar (banka kredi kartları ve diğer) ve ticari borçlar gibi finansal araçlara da sahiptir.

İşletmenin ülkemizdeki esnek döviz sisteminin etkisi ile , yurtdışı dövizli mal alım satımı yapması ve yabancı para cinsinden banka kredisi kullanmasından kaynaklanan yabancı para riski, kullandığı kredilerdeki artış nedeni ile faiz riski, ve senetli alacaklarının çokluğu nedeni ile likidite riski bulunmaktadır.

EK9: Dipnot 38' de belirtildiği üzere şirket, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir. Şirket'in sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve 27 numaralı notta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirketin ticari mallarının önemli bir kısmı yurtdışı kaynaklıdır. Bu nedenle şirketin ticari mal maliyetleri döviz kuruna duyarlıdır. Hammaddelerinin maliyeti ise, ülkedeki genel fiyat eğilimine bağlıdır. Şirketin satışlarının önemli bir kısmı yurtiçine yöneliktir ve şirket fiyat seviyelerini belirlerken kurlarda oluşacak dalgalanmaları gözönünde bulundurmaktadır.

İşletmenin dönen varlıklarındaki %130 luk artış satışlarının yükselmesiyle gerçekleşmiştir. İşletme fazla nakit bulundurmamakla birlikte alacaklarının çoğunu kısa vadeli senetlerle yaptığından günlük nakit ihtiyacını karşılamak için dönem içinde rotatif ve spot kredi kullanmıştır.

Ayrıca ar-ge giderlerindeki artışta görüldüğü gibi şirket yeni ürünler ekleyerek kapasitesini genişleterek pazar payını artırmayı hedeflemektedir.

Tablo 7 : ADEL KALEMCİLİK TİCARET ve SANAYİ A.S. -- ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tüm Tutarlar, Yeni Türk Lirası olarak gösterilmiştir)

XI-29-KONSOLİDE OLMAYAN**İncelemeden Geçmemiş**

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Enflasyon Düzeltilmesi Farkları	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Kar / Zararları	Net Dönem Karı / Zararı	Toplam Özkaynaklar
01/01/2007	7,875,000	13,374,985	1,453,662	5,036,368	8,503,937	36,243,952
Sermaye artırım				8,503,937	(8,503,937)	-
Geçmiş yıllar karlarına transferler						-
Yedeklere transferler						-
Temettü ödemesi						-
Yabancı para çevrim farkları					2,219,500	2,219,500
Net dönem karı						
31/03/2007	7,875,000		1,453,662	13,540,305	2,219,500	38,463,453

İncelemeden Geçmiş

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Enflasyon Düzeltilmesi Farkları	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Kar / Zararları	Net Dönem Karı / Zararı	Toplam Özkaynaklar
01/01/2008	7,875,000	13,374,985	2,188,597	8,751,152	7,726,990	39,916,724
Sermaye artırım				7,726,990	(7,726,990)	-
Geçmiş yıllar karlarına transferler						-
Yedeklere transferler						-
Temettü ödemesi						-
Yabancı para çevrim farkları					6,156,022	6,156,022
Net dönem karı						
31/03/2008	7,875,000	13,374,985	2,188,597	16,478,142	6,156,022	46,072,746

Kaynak :www.imkb.gov.tr- Mali Tablolar

SONUÇ

Ülkemizin sermaye piyasaları, makroekonomik koşullardan kaynaklanan türlü olumsuzluklara karşın sürekli gelişmekte olup ve dünya sermaye piyasaları arasında önemli bir yere sahiptir. Ekonomimizdeki en önemli piyasalardan biri olan sermaye piyasaları orta ve uzun vadeli fonların alınıp satıldığı piyasalardır.

Sermaye Piyasası Kurulu, 1981 yılında 2499 Sermaye Piyasası Kanunu ile kurulmuştur. Sermaye Piyasası Kurulu'nun başta gelen amacı, yatırımcıyı ve bunun doğal sonucu olarak tüm sermaye piyasasını korumak ve piyasanın ülke yararına çalışmasını sağlamaktır. Bunu yaparken firmaları belli standartlar doğrultusunda kontrol etmeyi hedefler.

Bu aşamada Sermaye Piyasası Kanunu ortaya çıkmıştır. Sermaye Piyasası Kanunu'nun amacı, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamaktır.

Sermaye piyasasındaki en önemli kurumlardan biri anonim şirketlerdir. Anonim şirketlerin esas sermayesi belirli ve paylara bölünmüştür. Bu nedenle çok sayıda pay sahibinden oluşmaktadır. Pay sahipleri açısından, yatırım yaptıkları anonim şirketten kâr elde etmek önemlidir.

Kişiler bir işletmeye yatırım yaparken , firma dışından bağımsız kişiler tarafından incelenen finansal tablolarını dikkate alırlar. Bu aşamada finansal tablolar, ara dönem finansal tablolar ve bağımsız denetim kavramları ön plana çıkmaktadır.

Finansal tabloların hedefi işletmenin finansal durumunu, finansal performansını ve nakit akışlarını gerçeğe uygun olarak sunarak, özellikle tasarruf sahiplerinin ekonomik kararlar almalarına yardımcı olmak ve işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları hakkında bilgi vermektir.

Sermaye Piyasası Kurul'u işletmelerin muhasebe sistemlerine belli bir standart getirmek amacıyla çeşitli tebliğler çıkartmıştır. Finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurul'u tarafından Seri:XI No:25 ve Seri:XI No:29 no.lu tebliğ ile standarta

bağlanmıştır. Ara dönem finansal tablolara ilişkin tebliğ mevzuatın Seri: XI, No: 3 de bulunmaktadır.

Ara dönem finansal tabloların hazırlanmasında dönemsellik ilkesi önemlidir. Ara dönem finansal tablolar işletmenin özelliklerine göre genellikle üç veya altı aylık dönemler itibariyle düzenlenir. Bu sayede işletme ortakları, düzenlenen ara finansal tabloları bir önceki dönemle karşılaştırarak, önemli sapmaları tespit ederler, olumsuz sapmalar varsa bunun nedenlerini araştırırlar ve kısa zamanda çözüm bulmaya çalışırlar.

İşletmelerin gelir ve giderleri, ilgili buldukları ara dönemde tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilir. Ara döneme ait hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması zorunludur. Ara dönemi aşan tahakkuk etmiş gelir ve gider unsurları kıst esasına göre ara dönem finansal tablolara yansıtılır.

SPK ve TFRS standartlarına uygun olarak hazırlanacak olan yasal finansal tablolar işletmenin tüm taraflarına daha doğru, anlaşılır ve şeffaf bilgi sunmasını sağlar. UFRS ile uyumlu olması sebebiyle de işletmelerimizin yabancı yatırımcıların ilgisini çekerek küreselleşen dünya pazarında daha geniş pay almasını ve benzer standartlarda çalıştığı için rekabetçi bir ortamda yer almasını sağlayacaktır.

İşletme ara dönem raporlarında dönem sonuçlarının önceden görülmesi yatırımcılar ve yöneticiler açısından önem taşımaktadır. Ara döneme ilişkin açıklamalar, yatırımcıların zamanında mali durumlarının ve faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesi açısından yararlı olacaktır.

Finansal tablolara dayanarak işletme ile ilgili kişiler işletme hakkında kararlar alırlar. Denetim işletmenin finansal tabloları hakkında bir görüş sahibi olmaktadır. Denetçinin raporlarına dayanarak işletme yönetimi işletme faaliyeti ile ilgili daha doğru daha sağlıklı karar verebilme imkanı sağlar. İşletmede olan yolsuzluklar önlenmiş olur.

Bu raporların güvenilirliği açısından işletme dışından 3. kişiler tarafından incelenmesi gerekmektedir. Denetçiler her türlü mesleki bilgi ve donanıma sahip kişilerdir. Finansal tabloların incelenmesinde, ağırlıklı olarak finansal raporlama sürecinden sorumlu kişilerden bilgi toplanması, analitik inceleme, belge inceleme,

doğrulama tekniği ve diğer inceleme teknikleri uygulanır. Denetçiler inceleme sonucunda 4 farklı görüş bildiren rapor verebilirler. Olumlu, olumsuz , şartlı görüş yada görüş bildirmekten kaçınma. Denetim firmaları ara dönem finansal tabloları incelerken daha dar kapsamlı çalışma yaptıkları için raporlarında genellikle görüş bildirmekten kaçınırlar.

Denetim faaliyeti tarafsız kişilerce gerçekleşip tarafsızca raporlandığı için işletme ortaklarının hakları da korunmuş olur.

Ayrıca finansal tabloları bağımsız denetime tabi tutulan işletmelerin gerek alım- satım ilişkisinde buldukları firmalar açısından ve gerekse para ve sermaye piyasası kuruluşları açısından yapılan değerlendirmelerde, finansal tablolarının bir bağımsız denetçi tarafından denetlenmiş olmaları önemli yararlar sağlamaktadır. Örneğin bankalardan daha kolay kredi alabilmesi ya da satıcılarla uzun vadeli , yüksek cirolu çalışabilmesi gibi.

Günümüzde tasarruf sahiplerinin daha fazla yatırıma yönelmesiyle Sermaye Piyasası'nın önemi artmıştır. Buna bağlı olarak bağımsız denetim kavramı ön plana çıkmış, bağımsız denetim şirketleri de önemli ve aranan bir sektör haline gelmiştir.

EKLER

EK 1 :

ÖRNEK BİLANÇO

		Bağımsız Denetim'den	
		Geçmiş/ Geçmemiş	Geçmiş/ Geçmemiş
BİLANÇO (YTL)	Dipnot Referansları	Cari dönem	Geçmiş dönem
VARLIKLAR			
Cari / Dönen Varlıklar		0	0
Hazır Değerler		0	0
Menkul Kıymetler (net)		0	0
Ticari Alacaklar (net)		0	0
Finansal Kiralama Alacakları (net)		0	0
İlişkili Taraflardan Alacaklar (net)		0	0
Diğer Alacaklar (net)		0	0
Canlı Varlıklar (net)		0	0
Stoklar (net)		0	0
Devam Eden İnşaat Sözleşmelerinden Alacaklar (net)		0	0
Ertelenen Vergi Varlıkları		0	0
Diğer Cari/Dönen Varlıklar		0	0
Cari Olmayan / Duran Varlıklar		0	0
Ticari Alacaklar (net)		0	0
Finansal Kiralama Alacakları (net)		0	0
İlişkili Taraflardan Alacaklar (net)		0	0
Diğer Alacaklar (net)		0	0
Finansal Varlıklar (net)		0	0
Pozitif/Negatif Şerefiye (net)		0	0
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (net)		0	0
Maddi Varlıklar (net)		0	0
Maddi Olmayan Varlıklar (net)		0	0
Ertelenen Vergi Varlıkları		0	0
Diğer Cari Olmayan/Duran Varlıklar		0	0
TOPLAM VARLIKLAR		0	0
YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		0	0
Finansal Boçlar (net)		0	0
Uzun Vadeli Finansal Borçların Kısa Vadeli Kısımları (net)		0	0
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar (net)		0	0
Diğer Finansal Yükümlülükler (net)		0	0
Ticari Borçlar (net)		0	0
İlişkili Taraflara Borçlar (net)		0	0
Alınan Avanslar		0	0
Devam Eden İnşaat Sözleşmeleri Hakediş Bedelleri (net)		0	0
Borç Karşılıkları		0	0
Ertelenen Vergi Yükümlülüğü		0	0
Diğer Yükümlülükler (net)		0	0
Uzun Vadeli Yükümlülükler		0	0
Finansal Borçlar (net)		0	0

Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar (net)		0	0
Diğer Finansal Yükümlülükler (net)		0	0
Ticari Borçlar (net)		0	0
İlişkili Taraflara Borçlar (net)		0	0
Alınan Avanslar		0	0
Borç Karşılıkları		0	0
Ertelenen Vergi Yükümlülüğü		0	0
Diğer Yükümlülükler (net)		0	0
ANA ORTAKLIK DIŞI PAYLAR		0	0
ÖZSERMAYE		0	0
Sermaye		0	0
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi		0	0
Sermaye Yedekleri		0	0
Hisse Senetleri İhraç Primleri		0	0
Hisse Senedi İptal Karları		0	0
Yeniden Değerleme Fonu		0	0
Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu		0	0
Öz Sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkları		0	0
Kar Yedekleri		0	0
Yasal Yedekler		0	0
Statü Yedekleri		0	0
Olağanüstü Yedekler		0	0
Özel Yedekler		0	0
Sermayeye Ekleneyecek İştirak Hisseleri ve Gayrimenkul Satış Kazançları		0	0
Yabancı Para Çevrim Farkları		0	0
Net Dönem Karı/Zararı		0	0
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları		0	0
TOPLAM ÖZ SERMAYE VE YÜKÜMLÜLÜKLER		0	0

www.imkb.gov.tr

EK 2 :

ÖRNEK GELİR TABLOSU

		Bağımsız Denetim'den	
		Geçmiş/ Geçmemiş	Geçmiş/ Geçmemiş
GELİR TABLOSU (YTL)	Dipnot Referansları	cari dönem	geçmiş dönem
ESAS FAALİYET GELİRLERİ			
Satış Gelirleri (net)		0	0
Satışların Maliyeti (-)		0	0
Hizmet Gelirleri (net)		0	0
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler / faiz+temettü+kira (net)		0	0
BRÜT ESAS FAALİYET KARI/ZARARI		0	0
Faaliyet Giderleri (-)		0	0
NET ESAS FAALİYET KARI/ZARARI		0	0
Diğer Faaliyetlerden Gelir ve Karlar		0	0
Diğer Faaliyetlerden Gider ve Zararlar (-)		0	0
Finansman Giderleri (-)		0	0
FAALİYET KARI/ZARARI		0	0
Net Parasal Pozisyon Kar/Zararı		0	0
ANA ORTAKLIK DIŞI KAR/ZARAR		0	0
VERGİ ÖNCESİ KAR/ZARAR		0	0
Vergiler		0	0
NET DÖNEM KARI/ZARARI		0	0
HİSSE BAŞINA KAZANÇ		0	0

www.imkb.gov.tr

EK 3 :

ÖRNEK NAKİT AKIM TABLOSU

	CARİ DÖNEM	ÖNCEKİ DÖNEM
	.../.../20..	.../.../20..
A. ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI		
1 Alıcılardan elde edilen nakit girişleri		
2 Satıcılara ve çalışanlara yapılan ödemeler		
3 Esas faaliyet sonucu oluşan nakit (A1-A2)		
4 Faiz ödemeleri		
5 Gelir vergisi ödemeleri		
6 Diğer nakit girişleri		
7 Diğer nakit çıkışları		
8 Esas faaliyetlerden kaynaklanan net nakit (A3-A4-A5+A6-A7)		
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI		
1 Maddi varlıkların satışı		
2 Maddi varlıkların iktisabı		
3 Mali varlık iktisabı		
4 Mali varlık satışı		
5 Alınan faizler		
6 Alınan temettüleri		
7 Diğer nakit girişleri		
8 Diğer nakit çıkışları		
9 Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit (B1-B2-B3+B4+B5+B6+B7-B8)		
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI		
1 Hisse senedi ihracı		
2 Kredilerle ilgili nakit girişleri		
3 Finansal kiralama borçları ödemeleri		
4 Ödenen temettüleri		
5 Diğer nakit girişleri		
6 Diğer nakit çıkışları		
7 Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit (C1+C2-C3-C4+C5-C6)		
D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNE OLAN ETKİSİ		
E. Nakit ve nakit benzerlerinde meydana gelen net artış (A8+B9+C7+D)		
F. Dönem başındaki nakit ve benzerleri mevcudu		
G. Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri mevcudu (E+F)		

EK 4 : ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU ÖRNEĞİ (www.spk.gov.tr)

	Sermaye	Sermaye Düzeltme Farkları (-)	İşletmenin Kendi Hisse Senetleri (-)	Emisyon Primi	Yeniden Değerleme Fonu	Öz Sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkları	Yabancı Para Çevrim Farkları	Yasal Yedekler	Statü Yedekleri	Diğer Yedekler ve Dağıtılmamış Karlar	Geçmiş Yıllar Kar / Zararları (-)	Net Dönem Karı / Zararı	Toplam Özkaynaklar
31.12.... İtibariyle bakiye	X	(X)	(X)	X	X	X	X	X	X	X	(X)	X	X
Muhasebe politikasında değişiklikler										X			X
31.12.... İtibariyle bakiye	X	(X)	(X)	X	X	X	X	X	X	X	(X)	X	X
Sermaye artırımı	X	(X)		X									
Nakit	X												
İç kaynaklardan	X									(X)			
İşletmenin aldığı kendi hisse senetleri			(X)										
Gelir tablosunda yer almayan kazanç ve kayıplar													
Yeniden değerlendirme fonu					X								
Yabancı para çevrim farkları							X						
Diğer kazanç ve kayıplar										X			
Enflasyon düzeltme farkları						X							
Dönem net karı (veya zararı)												X	
Dağıtılan Temettü										(X)			
31.12.... İtibariyle bakiye	X	(X)	(X)	X	X	X	X	X	X	X	(X)	X	X
Sermaye artırımı	X	(X)		X									
Nakit	X												
İç kaynaklardan	X									(X)			
İşletmenin aldığı kendi hisse senetleri			(X)										
Gelir tablosunda yer almayan kazanç ve kayıplar													
Yeniden değerlendirme fonu					X								
Yabancı para çevrim farkları							X						
Diğer kazanç ve kayıplar										X			
Enflasyon düzeltme farkları						X							
Dönem net karı (veya zararı)												X	
Dağıtılan Temettü										(X)			
31.12.... İtibariyle bakiye	X	(X)	(X)	X	X	X	X	X	X	X	(X)	X	X

EK 5 :

BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU ÖRNEĞİ

(Muhatap)

Finansal Tablolarla İlgili Bağımsız Denetim Raporu

(Raporun izleyen kısımlarında “İlgili Diğer Mevzuattan Kaynaklanan Yükümlülükler Hakkında Rapor” bölümüne yer verilecekse bu başlık kullanılır, aksi durumda başlığın kullanılmasına gerek bulunmamaktadır.)

ABC A.Ş.’nin 31 Aralık 200X tarihi itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait gelir tablosunu, öz sermaye değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve dipnotları denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolarla İlgili Olarak İşletme Yönetiminin Sorumluluğu

İşletme yönetimi finansal tabloların Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, işletme yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca işletme yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

(İç kontrolün etkinliği konusunda görüş bildirilecek durumlarda, görüş bildirmenin iç kontrolün etkinliğinin bağımsız denetimini kapsamadığına ilişkin yukarıdaki paragrafta belirtilen “iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil” ifadesine yer verilmez.)

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, ABC A.Ş.’nin 31 Aralık 200X tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartları çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

İlgili Diğer Mevzuattan Kaynaklanan Yükümlülükler Hakkında Rapor

(Sermaye piyasası mevzuatı dışında diğer mevzuatın gerektirmesi halinde, “İlgili Diğer Mevzuattan Kaynaklanan Yükümlülükler Hakkında Rapor” bölümüne de yer verilir. Bu durumda söz konusu Raporun şekli ve içeriği ilgili mevzuat çerçevesinde bağımsız denetçinin sorumluluklarına göre belirlenir.)

Düzenleme Yeri/Tarih

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNUN UNVANI

Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı-Soyadı ve İmzası

Adres

EK 6 :

GENEL BAĞIMSIZ DENETİM SÖZLEŞMESİ ÖRNEĞİ

Sözleşmenin birinci tarafı olan, (Müşteri adı) (sözleşmenin bundan sonraki bölümlerinde "Müşteri" olarak anılacaktır) ile ikinci taraf olan (Kuruluş adı) (sözleşmenin bundan sonraki bölümlerinde "Kuruluş" olarak anılacaktır) aşağıdaki şartlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır.

Müşteri ile Kuruluş arasında yapılmış olan işbu sözleşme, müşterinin....., tarihi itibariyle düzenlenmiş bilançosu ile aynı tarihte sona eren yıla ait gelir, nakit akım ve özsermaye değişim tablolarının bağımsız denetime tabi tutularak Kuruluş'un finansal tabloları hakkında görüş bildirilmesi amacı ile yapılmıştır.

Bağımsız denetim çalışması Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ" hükümlerine uygun olarak yapılacaktır. Söz konusu Tebliğ, bağımsız denetim çalışmalarının finansal tablolarda önemli yanlışlıkların bulunmadığına dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmasını ve gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Bağımsız denetim çalışması, finansal tablolarda yer alan tutarları ve açıklamaları destekleyen bağımsız denetim kanıtlarının örnekleme metodu ile incelenmesini içerecek olup, kullanılan muhasebe politikalarının ve müşteri yönetimi tarafından yapılan önemli tahminlerin incelenmesi ve finansal tabloların bir bütün olarak sunulmuş şeklinin değerlendirilmesini de kapsamaktadır.

Bağımsız denetim çalışmasının örnekleme metoduna dayanması, ayrıca muhasebe ve iç kontrol sisteminin doğasından kaynaklanan kısıtlamalardan dolayı, bazı önemli hataların tespit edilememesi de dahil bağımsız denetimde kaçınılmaz bazı riskler söz konusu olabilir.

Finansal tablolar ve ilgili dipnotların finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanmasından müşteri yönetimi sorumludur. Ayrıca, güvenilir finansal tablo

oluşturmak için gerekli muhasebe ve iç kontrol sisteminin mevcut olmasından, işletme faaliyetlerinin ilgili yasa ve düzenlemelere uygun olarak yürütülmesinden, finansal raporlama standartlarının seçilmesi, uygulanması, tüm işlemlerin muhasebe kayıtlarına tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve işletme varlıklarının korunmasından, bağımsız denetimin bir parçası olarak, finansal tablolar ve ilgili dipnotlara yönelik olarak yapılmış olan tüm açıklamaları içeren yazılı bir teyit mektubunun Kuruluşa verilmesinden de müşteri yönetimi sorumludur.

Müşteri çalışanlarının tam bir işbirliği içerisinde bağımsız denetim faaliyetlerini desteklemesi ve bağımsız denetime esas teşkil edecek her türlü kaydın, belgenin ve diğer bilgilerin Kuruluşa verilmesinin sağlanması için gerekli önlemlerin müşteri yönetimince alınması gerekmektedir. Ücret, çalışma için görevlendirilen bağımsız denetim ekibi için gerekli olan zaman ve diğer masraflar (ulaşım, konaklama, yeme-içme vb) esas alınarak hesaplanacak ve çalışmalar devam ettikçe faturalanacaktır. Bağımsız denetim çalışması için, beklenen beceri ve üstlenilen sorumluluk çerçevesinde bağımsız denetçiler için belirlenen ücret aşağıda yer almaktadır.

Bağımsız denetim Ekibi:

Bağımsız denetim ekibi (Unvanlar İtibariyle)	Bağımsız Denetim Saati	Bağımsız Denetim Ücreti

Toplam		Toplam	
--------	--	--------	--

Yedek Bağımsız Denetim Ekibi:

Bağımsız denetim ekibi (Unvanlar İtibariyle)	Bağımsız Denetim Saati	Bağımsız Denetim Ücreti

Toplam		Toplam	
--------	--	--------	--

Bağımsız Denetim Kuruluşu Unvanı

İmza

İsim-Unvan

Tarih

Müşteri İşletme Unvanı

İmza

İsim-Unvan

Tarih

EK: 7

ARA DÖNEM FİNANSAL TABLOLARI HAKKINDA İNCELEME

RAPORU ÖRNEKLERİ

(GENEL AMAÇLI TAM SET FİNANSAL TABLOLAR)

Ara Dönem Finansal Tablolar Hakkında İnceleme Raporu

(Muhatap)

Giriş

ABC A.Ş.'nin ekte yer alan 31 Mart 20X1 tarihli bilançosu, aynı tarihte sona eren üç aylık gelir tablosu, öz sermaye değişim tablosu, nakit akım tablosu ve önemli muhasebe politikalarının özeti ile dipnotları tarafımızca incelenmiştir. İşletme yönetiminin sorumluluğu, söz konusu ara dönem finansal tablolarının Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumudur. Bizim sorumluluğumuz bu ara dönem finansal tabloların incelenmesine ilişkin ulaşılan sonucun açıklanmasıdır.

İncelemenin Kapsamı

İncelememiz Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartları düzenlemelerine uygun olarak yapılmıştır. Ara dönem finansal tabloların incelenmesi, ağırlıklı olarak finansal raporlama sürecinden sorumlu kişilerden bilgi toplanması, analitik inceleme ve diğer inceleme tekniklerinin uygulanmasını kapsamaktadır. Bir incelemenin kapsamı Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartları çerçevesinde yapılan bağımsız denetim çalışmasına göre daha dar olduğundan, inceleme, bağımsız denetimde farkında olunması gereken tüm önemli hususları ortaya çıkarabilme konusunda güvence sağlamaz. Dolayısıyla, incelememiz sonucunda bir bağımsız denetim görüşü açıklanmamıştır.

Sonuç

İncelememiz sonucunda, ara dönem finansal tablolarının, ABC A.Ş.'nin 31 Mart 20X1 tarihi itibariyle finansal pozisyonunu, üç aylık döneme ilişkin finansal performansını ve nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartları çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmadığı konusunda herhangi bir hususa rastlanılmamıştır.

Düzenleme Yeri/Tarih

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNUN UNVANI

Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı-Soyadı ve İmzası

Adres

EK 8:

ARA DÖNEM FİNANSAL TABLOLARI HAKKINDA İNCELEME

RAPORU ÖRNEKLERİ

(ÖZET FİNANSAL TABLOLAR)

Ara Dönem Özet Finansal Tablolar Hakkında İnceleme Raporu

(Muhatap)

Giriş

ABC A.Ş.'nin ekte yer alan 31 Mart 20X1 tarihli özet bilançosu, aynı tarihte sona eren üç aylık özet gelir tablosu, öz sermaye değişim tablosu ve nakit akım tablosu tarafımızca incelenmiştir. İşletme yönetiminin sorumluluğu, söz konusu ara dönem finansal tablolarının Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanması ve sunumudur. Bizim sorumluluğumuz bu ara dönem finansal tabloların incelenmesine ilişkin ulaşılan sonucun açıklanmasıdır.

İncelemenin Kapsamı

İncelememiz Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartları düzenlemelerine uygun olarak yapılmıştır. Ara dönem finansal tablolarının incelenmesi, ağırlıklı olarak finansal raporlama sürecinden sorumlu kişilerden bilgi toplanması ve analitik inceleme ile diğer inceleme tekniklerinin uygulanmasını kapsamaktadır. Bir incelemenin kapsamı Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartları çerçevesinde yapılan bağımsız denetim çalışmasına göre daha dar olduğundan, inceleme, bağımsız denetimde farkında olunması gereken tüm önemli hususları ortaya çıkarabilme konusunda güvence sağlamaz. Dolayısıyla, incelememiz sonucunda bir bağımsız denetim görüşü açıklanmamıştır.

Sonuç

İncelememiz sonucunda, ekteki ara dönem finansal tablolarının, Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartlarına tüm önemli yönleriyle uygun hazırlanmadığı konusunda herhangi bir hususa rastlanılmamıştır.

Düzenleme Yeri/Tarih

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNUN UNVANI

Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı-Soyadı ve İmzası

Adres

EK 9:

ADEL KALEMCİLİK TİC. VE SAN. A.Ş

01.01.2008– 31.03.2008

HESAP DÖNEMİNE AİT MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI

NOTLAR

ADEL KALEMCİLİK TİC. VE SAN. A.Ş.

**31.03.2008 TARİHİ İTİBARIYLA
MALİ TABLOLAR**

İÇİNDEKİLER

NOT 1 - ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU.....	127
NOT 2 - MALİ TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	128
Mali tabloların hazırlanması sırasında uygulanan önemli muhasebe politikalarının özeti aşağıdaki gibidir:.....	130
NOT 3- İŞLETME BİRLEŞMELERİ.....	139
NOT 4- İŞ ORTAKLIKLARI	139
NOT 5- BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA.....	140
NOT 6- NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	140
NOT 7- FİNANSAL YATIRIMLAR.....	141
NOT 8- FİNANSAL BORÇLAR.....	141
NOT 9- DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER.....	142
NOT 10- TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR.....	142

<u>NOT 11- DİĞER ALACAK VE BORÇLAR.....</u>	<u>143</u>
<u>NOT 12- FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAK VE BORÇLAR.....</u>	<u>144</u>
<u>NOT 13- STOKLAR.....</u>	<u>144</u>
<u>NOT 14 - CANLI VARLIKLAR.....</u>	<u>144</u>
<u>NOT 15 - DEVAM EDEN İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN VARLIKLAR.....</u>	<u>144</u>
<u>NOT 16- ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR.....</u>	<u>144</u>
<u>NOT 17- YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER.....</u>	<u>145</u>
<u>NOT 18- MADDİ DURAN VARLIKLAR.....</u>	<u>145</u>
<u>NOT 19- MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR.....</u>	<u>146</u>
<u>NOT 20- ŞEREFİYE.....</u>	<u>146</u>
<u>NOT 21- DEVLET TEŞVİK VE YATIRIMLARI.....</u>	<u>146</u>
<u>NOT 22- KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....</u>	<u>146</u>
<u>d) Aktiflerin Sigorta Tutarı.....</u>	<u>147</u>
<u>e) Aktifler Üzerinde Bulunan İpotek ve Teminatlar.....</u>	<u>147</u>
<u>Aktifler üzerinde ipotek ve teminat yoktur.</u>	
<u>(31.12.2007:Yoktur.)</u>	<u>147</u>
<u>f) Diğer.....</u>	<u>147</u>
<u>NOT 23- TAAHHÜTLER.....</u>	<u>148</u>
<u>NOT 24- ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR.....</u>	<u>149</u>
<u>NOT 25- EMEKLİLİK PLANLARI.....</u>	<u>150</u>
<u>NOT 26- DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....</u>	<u>150</u>
<u>NOT 27 - ÖZKAYNAKLAR.....</u>	<u>151</u>

<u>NOT 28- SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ</u>	<u>152</u>
<u>NOT 29- ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA SATIŞ DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ.....</u>	<u>153</u>
<u>NOT 30- NİTELİKLERE GÖRE GİDERLER.....</u>	<u>153</u>
<u>NOT 31- DİĞER FAALİYETLER GELİR/GİDERLER.....</u>	<u>154</u>
<u>NOT 32- FİNANSAL GELİRLER.....</u>	<u>154</u>
<u>NOT 33- FİNANSAL GİDERLER.....</u>	<u>155</u>
<u>NOT 34- SATIŞ AMACIYLA ELDE TUTULAN DURAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER.....</u>	<u>155</u>
<u>NOT 35- VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ</u>	<u>155</u>
<u>NOT 36- HİSSE BAŞINA KAZANÇ.....</u>	<u>157</u>
<u>NOT 37- İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI.....</u>	<u>158</u>
<u>Alışlar</u>	<u>159</u>
<u>Ülkü Kırtasiye A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Anelsan Anadolu Elektr.San.ve Tic.A.S.....</u>	<u>159</u>
<u>Efestur Turizm İşl.A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Anadolu Motor Üretim San.A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Çelik Motor Tic.A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Anadolu Bilişim Hizmetleri A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Alternatif yatırım A.Ş.....</u>	<u>159</u>

<u>Efes Pazarlama A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Anadolu Isuzu Otomotiv A.Ş.....</u>	<u>159</u>
<u>Toplam.....</u>	<u>159</u>
<u>Satışlar.....</u>	<u>160</u>
<u>Ülkü Kırtasiye A.Ş.</u>	<u>160</u>
<u>Anelsan Anadolu Elektr.San.ve Tic.A.S.....</u>	<u>160</u>
<u>Çelik Motor Tic.A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Anadolu Efes Biracılık ve Malt San.A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Efespilsen Spor Klubü.....</u>	<u>160</u>
<u>Anadolu Eğitim ve Sos.Yard. Vakfı İkt.İşl.....</u>	<u>160</u>
<u>Alternatif Finansal Kiralama A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Efes Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Efestur Turizm A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Anadolu Endüstri Holding A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Coca Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Anadolu Elektronik Aletler Paz.ve Tic.A.Ş.....</u>	<u>160</u>
<u>Toplam.....</u>	<u>160</u>
<u> 31.03.2008.....</u>	<u>161</u>
<u> 31.03.2007.....</u>	<u>161</u>
<u>Faiz ve Kira Gelirleri.....</u>	<u>161</u>
<u> Faiz</u>	<u>161</u>

	<u>161</u>
	<u>Kira 161</u>
Faiz	<u>161</u>
	<u>161</u>
	<u>Kira 161</u>

Ülkü Kırtasiye A.Ş.....161

Alternatifbank A.Ş.....161

Anelsan Anadolu Elektr.San.ve Tic.A.Ş.....161

Çelik Motor Tic.A.Ş.....161

Toplam.....161

31.03.2008.....161

31.03.2007.....161

Faiz ve Kira Giderleri.....161

Faiz 161

Kira 161

Komisyon.....161

Faiz 161

Kira 161

Komisyon.....161

Anadolu Endüstri Holding A.Ş.....161

Ülkü Kırtasiye A.Ş.....161

Alternatifbank A.Ş.....161

Anadolu Isuzu Oto.A.Ş.....161

Çelik Motor Tic.A.Ş.....161

Efes Pazarlama A.Ş.....161

Anelsan Ana.Elek.San.veTic.A.Ş.....161

Toplam.....161

<u>NOT 38- FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ.....</u>	<u>162</u>
<u>NOT 39- FİNANSAL ARAÇLAR.....</u>	<u>166</u>
<u>NOT 40- BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR.....</u>	<u>166</u>
<u>NOT 41- FİNANSAL TABLOLARIN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN YA DA FİNANSAL TABLOLARIN AÇIK, YORUMLANABİLİR VE ANLAŞILABİLİR OLMASI AÇISINDAN AÇIKLANMASI GEREKEN DİĞER HUSUSLAR.....</u>	<u>167</u>
<u>Giriş</u>	<u>168</u>
<u>KAYNAKÇA.....</u>	<u>169</u>

NOT 1 - ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin faaliyet konusu ağaç cidarlı kurşun , boya kalemleri ve diğer kırtasiye ürünleri üretimi, bunun için inşaat yapmak, makina ve teçhizat ithal etmek, satın almak, tesisler kurmak ve işletmek, kiralamak, kuruluşlara ve kurulmuş ortaklıklara iştirak etmek, tesislerde imal edilen mamüllerin satışını yapmak, ihracatını yapmak, bununla ilgili her türlü iptidai, yarı mamül ve mamül maddeler ithal etmek, satın almak ve satmak, bu konuda her nev'i lisans, patent, teknik işbirliği, imtiyaz ihtira, işletme ticaret ünvanı, alameti farika gibi sınai ve ticari hakları satın almak, kullanmak, kiralamak, satmak veya kiraya vermek, mutemet tayin etmek ve mutemetlik yapmak, yabancı sermaye temini için lüzumlu kanuni formaliteleri hazırlamak ve ilgili mercilerden gerekli müsadeyi almak ve sermaye ile yatırımlara girişmek ve Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde Tahvil ve Sermaye Piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetlerini ihraç etmektir.

Şirket 17.07.1967 tarihinde kurulmuş, aynı tarihte de İstanbul Sanayi Odasına ve İstanbul Ticaret Odasına 96078 sicil numarası ile kaydolmuştur.

Şirketin genel merkezinin adresi Esentepe Mah. Anadolu Cad. No:7 Kartal , İstanbul'dur. Şirketin; Doğan Araslı Bulvarı No:91 Esenyurt, İstanbul adresinde kayıtlı mamül deposu bulunmaktadır.

31.03.2008 tarihi itibariyle şirketin çalışan ortalama personel sayısı 259'dur. (31.12.2007: Ortalama personel sayısı 198'dir.)

NOT 2 - MALİ TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

Şirketin mali tablolarının hazırlanmasında uygulanan belli başlı muhasebe prensipleri aşağıdaki gibidir:

2.01 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Şirket yasal defterlerini ve kanuni mali tablolarını Türk Ticaret Kanunu (“TTK”) ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu (“SPK”), Seri: XI, No: 29 sayılı “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” ile işletmeler tarafından düzenlenecek finansal raporlar ile bunların hazırlanması ve ilgililere sunulmasına ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemektedir. Bu Tebliğ, 01.01.2008 tarihinden sonra sona eren ilk ara mali tablolardan geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Bu tebliğe istinaden, işletmeler Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları’nı (“UMS/UFRS”) uyguluyorlar ve finansal tabloların Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle UMS/UFRS’lere göre hazırladığı hususuna dipnotlarda yer verirler. Bu kapsamda, benimsenen standartlara aykırı olmayan, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu’nca (“TMSK”) yayımlanan Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları (“TMS/TFRS”) esas alınır.

Dolayısıyla ilişikteki mali tablolar SPK Seri: XI, No: 29 sayılı tebliğe göre hazırlanmış olup mali tablolar ve dipnotlar, SPK tarafından 14.04.2008 tarihli duyuru ile uygulanması zorunlu kılınan formatlara uygun olarak sunulmuştur. Bu kapsamda geçmiş dönem mali tablolarında bazı sınıflamalar yapılmıştır.

2007 Yılı Finansman Raporlarında Yapılan Sınıflamalar ve Düzenlemeler

Şirket, finansal tablolarını XI-29 Tebliği’ne uygun olarak ilk kez 31.03.2008 tarihi itibari ile hazırlamıştır. UMS1 “Finansal Tabloların Sunuluşu Standardı” uyarınca UMS’ye geçiş tarihi 01.01.2007 olup ilgili düzenlemeler 31.03.2008 tarihli finansal tablolarla karşılaştırmalı olarak sunulan önceki hesap dönemi olan 31.12.2007 tarihli finansal tablolara ve 31.03.2007 tarihli finansal tablolara uygulanmıştır.

Söz konusu düzenlemeler sonrası hazırlanan önceki mali tablo bilgilerinin XI-29 Tebliği’ne göre raporlanan mali tablo bilgileri ile karşılaştırılması aşağıdaki gibidir:

	XI-25 Tebliği’ne göre önceden raporlanan	XI-29 Tebliği’ne göre yeniden düzenlenen

31.12.2007 itibariyle Toplam Varlıklar	53.413.234	53.413.234
31.12.2007 itibariyle Toplam Özkaynaklar	39.916.723	39.916.723
31.03.2007 itibariyle Net Kar (bağımsız incelemeden geçmemiş)	2.219.500	2.219.500
31.12.2007 itibariyle Net Kar	7.726.990	7.726.990

31.03.2008 tarihi itibariyle hazırlanmış bilançoda ve gelir tablosundan birtakım sınıflandırma değişiklikleri yapılmıştır. Gelir tablosundaki 31.03.2007 itibariyle diğer faaliyet gelirleri içerisinde bulunan 97.439 YTL tutarındaki kambiyo karları ve reeskont gelirleri finansal gelirlere sınıflandırılmıştır. Ayrıca 31.03.2007 itibariyle diğer faaliyetlerden giderler içerisinde gösterilen 1.221.478 YTL tutarındaki kambiyo zararları ve reeskont giderleri finansal giderler içerisinde sınıflandırılmıştır.

31.12.2007 itibariyle bilançoda 33.100 YTL tutarındaki personelden alacaklar diğer alacaklar, 30.820 YTL tutarındaki verilen depozito ve teminatlar duran varlıklar grubunda yer alan diğer alacaklar, 738.181 YTL tutarındaki personele borçlar ve 873.102 YTL tutarındaki ödenecek vergi harç ve diğer kesintiler diğer borçlar içerisinde sınıflanmıştır. 31.12.2007 tarihi itibariyle stoklar içerisinde yer alan 591.253 YTL tutarındaki verilen sipariş avansları diğer dönen varlıklar içerisinde sınıflanmıştır. 49.502 YTL tutarındaki verilen avanslar maddi duran varlıklar ve 33.942 YTL tutarındaki verilen avanslar maddi olmayan duran varlıklar içerisinde çıkarılarak diğer duran varlıklar grubunda sınıflanmıştır. 278.365 YTL tutarındaki alınan avanslar, diğer kısa vadeli yükümlülükler içerisinde sınıflandırılmıştır.

2.02 Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesi

SPK, 17.03.2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye’de faaliyette bulunan ve SPK Muhasebe Standartları’na uygun mali tablo hazırlayan şirketler için, 01.01.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan ettiği için bu tarihten itibaren

Uluslararası Muhasebe Standardı 29 “Yüksek Enflasyonist Ekonomilerde Finansal Raporlama”ya göre finansal tabloların hazırlanması ve sunumu uygulamasını sona erdirmiştir.

2.03 Muhasebe Politikalarında Değişiklikler

Gerekli olması veya Şirketin mali durumu, performansı veya nakit akımları üzerindeki işlemlerin ve olayların etkilerinin mali tablolarda daha uygun ve güvenilir bir sunumu sonucunu doğuracak nitelikte ise muhasebe politikalarında değişiklik yapılır. Muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin önceki dönemleri etkilemesi durumunda, söz konusu politika hep kullanımdaymış gibi mali tablolarda geriye dönük olarak da uygulanır.

2.04 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminleri, güvenilir bilgilere ve makul tahmin yöntemlerine dayanılarak yapılır. Ancak, tahminin yapıldığı koşullarda değişiklik olması, yeni bir bilgi edinilmesi

veya ilave gelişmelerin ortaya çıkması sonucunda tahminler gözden geçirilir. Muhasebe tahminindeki değişikliğin etkisi, yalnızca bir döneme ilişkinse, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere de ilişkinse, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak, dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde mali tablolara yansıtılır.

Cari dönem faaliyet sonucuna bir etkisi olan veya sonraki dönemlere etkisi olması beklenen muhasebe tahminindeki bir değişikliğin niteliği ve tutarı finansal tablo dipnotlarında, gelecek dönemlere ilişkin etkinin tahmininin mümkün olmadığı haller dışında, açıklanır.

2.05 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

Mali tabloların hazırlanması sırasında uygulanan önemli muhasebe politikalarının özeti aşağıdaki gibidir:

2.05.01 Gelir Kaydedilmesi

Gelirler, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik yararların Şirket'e akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, mal satışlarından iade ve satış iskontolarının düşülmesi suretiyle bulunmuştur.

Malların satışından elde edilen gelir, aşağıdaki şartlar karşılandığında muhasebeleştirilir:

- Şirket'in mülkiyetle ilgili tüm önemli riskleri ve kazanımları alıcıya devretmesi,
- Şirket'in mülkiyetle ilişkilendirilen ve süregelen bir idari katılımının ve satılan mallar üzerinde etkin bir kontrolünün olmaması,
- Gelir tutarının güvenilebilir bir şekilde ölçülmesi,
- İşlemle ilişkili olan ekonomik faydaların işletmeye akışının olası olması,
- İşlemden kaynaklanacak maliyetlerin güvenilebilir bir şekilde ölçülmesi.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Satışlar içerisinde önemli bir finansman unsurunun bulunması durumunda makul bedel gelecekte oluşacak nakit akımlarının finansman unsuru içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark tahakkuk esasına göre mali tablolara yansıtılır.

2.05.02 Stok Değerlemesi

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olma ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Stokların dönüştürme maliyetleri; direk işçilik giderleri gibi, üretimle doğrudan ilişkili maliyetleri kapsar. Bu maliyetler ayrıca ilk madde ve malzemenin mamule dönüştürülmesinde katlanılan sabit ve değişken genel üretim giderlerinden sistematik bir şekilde dağıtılan tutarları da içerir.

Stokların maliyetinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir.

2.05.03 Maddi Duran Varlıklar

Maddi varlıklar, 01.01.2005 tarihinden önce satın alınan kalemler için 31.12.2004 tarihi itibarıyla enflasyonun etkilerine göre düzeltilmiş maliyet değerlerinden ve 01.01.2005 tarihinden itibaren satın alınan kalemler için satın alım maliyet değerlerinden birikmiş amortismanın düşülmesi suretiyle gösterilmektedir. Sabit kıymetler doğrusal amortisman metoduyla faydalı ömür esasına uygun bir şekilde amortismanına tabi tutulmuştur.

Sabit kıymetlerin faydalı ömürleri dikkate alınarak belirlenen amortisman oranları aşağıdadır:

Amortisman Oranı (%)

- Binalar	5	
- Makina ve tesisler		10 - 8,33
- Döşeme ve demirbaşlar		20
- Nakil vasıtaları		20

Sabit kıymetlerin satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar net defter değerleriyle satış fiyatının karşılaştırılması sonucunda belirlenir ve faaliyet karına dahil edilir.

Bakım ve onarım giderleri gerçekleştiği tarihte gider yazılır. Eğer bakım ve onarım gideri ilgili aktifte genişleme veya gözle görünür bir gelişme sağlıyorsa aktifleştirilir.

2.05.04 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan varlıklar, 01.01.2005 tarihinden önce satın alınan kalemler için enflasyonun etkilerine göre düzeltilmiş maliyetlerinden ve 01.01.2005'ten sonra satın alınan kalemler için satın alım maliyet değerinden, birikmiş itfa ve tükenme payları ile kalıcı değer kayıpları düşülmüş olarak gösterilirler.

Maddi olmayan varlıklar edinilmiş bilgi sistemleri, ve bilgisayar yazılımlarından oluşmaktadır. Faydalı ömürleri boyunca doğrusal olarak itfa edilirler.

2.05.05 Finansal Kiralama İşlemleri

Tüm fayda ve risklerin üstlenildiği maddi varlıkların finansal kiralama yolu ile elde edilmesi Şirket tarafından finansal kiralama adı altında sınıflandırılır. Finansal kiralama sözleşmelerinin gerçekleştirildiği tarihte, kiralanmış varlığın piyasa değeri veya minimum finansal kiralama ödemelerinin bugünkü değerinin düşük olanından aktifleştirilirler. Kira ödemeleri anapara ve faiz içeriyormuş gibi işleme konulur.

Anapara kira ödemeleri yükümlülük olarak gösterilir ve ödendikçe azaltılır. Faiz ödemeleri ise, finansal kiralama dönemi boyunca gelir tablosunda giderleştirilir. Finansal kiralama sözleşmesi ile elde edilen maddi duran varlıklar, varlığın faydalı ömrü boyunca amortismanına tabi tutulur.

2.05.06 Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Maddi duran varlıklar ile maddi olmayan duran varlıkları da içeren diğer duran varlıkların kayıtlı değerlerinin herhangi bir olay ve değişiklik sonucunda geri kazanım tutarlarının altında kalıp kalmadığı incelenir. Net satış fiyatı ile kullanım değerinin yüksek olanı olarak belirlenen geri kazanım tutarının, kayıtlı değerinin altında kalması durumunda, kayıtlı değeri geri kazanım tutarına getirecek değer düşüklüğü mali tablolara dahil edilir.

2.05.07 Borçlanma Maliyetleri

Borçlanma giderleri genel olarak oluştukları tarihte giderleştirilmektedirler. Borçlanma giderleri, bir varlığın elde edilmesiyle, yapımıyla veya üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebiliyor ise aktifleştirilmektedirler. Borçlanma giderlerinin aktifleştirilmesi, ilgili varlığın kullanıma hazır olma süreci devam ettiği ve masraflar ile borçlanma giderleri gerçekleştiği zaman başlamaktadır. Borçlanma giderleri, varlıkların amaçlanan kullanıma hazır oluncaya kadar aktifleştirilmektedirler. Borçlanma giderleri, faiz giderleri ve borçlanma ile ilgili diğer maliyetleri içermektedir.

2.05.08 Finansal Araçlar

(i) Finansal varlıklar

Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar “gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, “vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar”, “satılmaya hazır finansal varlıklar” ve “kredi ve alacaklar” olarak sınıflandırılır.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle hesaplanmaktadır.

a) Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar; alım-satım amacıyla elde tutulan finansal varlıklardır. Bir finansal varlık kısa vadede elden çıkarılması amacıyla edinildiği zaman söz konusu kategoride sınıflandırılır. Finansal riske karşı etkili bir koruma aracı olarak belirlenmemiş olan türev ürünleri teşkil eden bahse konu finansal varlıklar da gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu kategoride yer alan varlıklar, dönen varlıklar olarak sınıflandırılırlar.

b) Vadesine kadar elde tutulan finansal varlıklar

Şirket’in vadesine kadar elde tutma olanağı ve niyeti olduğu, sabit veya belirlenebilir bir ödeme planına sahip, sabit vadeli borçlanma araçları, vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar olarak sınıflandırılır. Vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar etkin faiz yöntemine göre itfa edilmiş maliyet bedelinden değer düşüklüğü tutarı düşülerek kayıtlara alınır ve ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle hesaplanır.

c) Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar (a) vadesine kadar elde tutulacak finansal varlık olmayan veya (b) alım satım amaçlı finansal varlık olmayan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar kayıtlara alındıktan sonra güvenilir bir şekilde ölçülebiliyor olması koşuluyla gerçeğe uygun değerleriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen ve aktif bir piyasası olmayan menkul kıymetler maliyet değeriyle gösterilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin kar veya zararlara ilgili dönemin gelir tablosunda yer verilmemektedir. Bu tür varlıkların makul değerinde meydana gelen değişiklikler özkaynak hesapları içinde

gösterilmektedir. İlgili varlığın elden çıkarılması veya değer düşüklüğü olması durumunda özkaynak hesaplarındaki tutar kar / zarar olarak gelir tablosuna transfer edilir. Satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan özkaynak araçlarına yönelik yatırımlardan kaynaklanan ve gelir tablosunda muhasebeleştirilen değer düşüş karşılıkları, sonraki dönemlerde gelir tablosundan iptal edilemez. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılan özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı gelir tablosunda iptal edilebilir.

d) Krediler ve alacaklar

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Şirket'in finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Şirket'in tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

a) Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

b) Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

(iii) Türev finansal araçlar

Türev finansal araçların ilk olarak kayda alınmalarında gerçeğe uygun değeri kullanılmakta ve izleyen dönemlerde de gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmektedir. Şirket dövizli borçlarından kaynaklanan risklerinin minimize etmek için zaman zaman vedeli işlemler yapmaktadır.

2.05.09 Kur Değişiminin Etkileri

Yıl içerisinde gerçekleşen döviz işlemleri, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak Yeni Türk Lirası'na çevrilmektedir. Bilançoda yer alan dövize bağlı varlık ve borçlar, bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Yeni Türk Lirası'na çevrilmiştir. Bu çevirimden ve dövizli işlemlerin tahsil / tediyelerinden kaynaklanan kambiyo karları / zararları gelir tablosunda yer almaktadır.

2.05.10 Hisse başına kar / zarar

Hisse başına kar, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Hisse başına kar hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

2.05.11 Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar

Bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirme tarihi arasında, işletme lehine veya aleyhine ortaya çıkan olayları ifade eder. Bilanço tarihi itibarıyla söz konusu olayların var olduğuna ilişkin yeni deliller olması veya ilgili olayların bilanço tarihinden sonra ortaya çıkması durumunda, şirket söz konusu hususları ilgili dipnotlarında açıklamaktadır.

Şirket; bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, mali tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

2.05.12 Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar

Şirket'in, geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışa akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler ve varlıklar mali tablolara alınmamakta ve şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir.

2.05.13 İlişkili Taraflar

Bu mali tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla girilen işlemler piyasa koşullarına uygun fiyatlarla gerçekleştirilmiştir.

2.05.14 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi gideri ile ertelenmiş vergi giderinin (veya gelirinin) toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilen veya indirilebilen gelir veya gider kalemleri ile vergilendirilemeyen veya indirilemeyen kalemleri hariç tuttuğundan dolayı, gelir tablosunda belirtilen kardan farklılık gösterir. Şirketin cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin mali tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Şerefiye veya işletme birleşmeleri dışında varlık veya yükümlülüklerin ilk defa mali tablolara alınmasından dolayı oluşan ve hem ticari hem de mali kar veya zararı etkilemeyen geçici zamanlama farklarına ilişkin ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı hesaplanmaz.

Ertelenen vergi yükümlülükleri, Şirket'in geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenen vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte bu farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla kanunlaşmış veya önemli ölçüde kanunlaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanma ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Şirket'in cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alınan, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur. Mali tablolarında yer alan vergiler, cari dönem vergisi ile ertelenmiş vergilerdeki değişimi içermektedir. Şirket, dönem sonuçları üzerinden cari ve ertelenmiş vergi hesaplamaktadır.

Vergi varlık ve Yükümlülüklerinde Netleştirme

Ödenecek kurumlar vergisi tutarları, peşin ödenen kurumlar vergisi tutarlarıyla ilişkili olduğu için netleştirilmektedir. Ertelenmiş vergi aktif ve pasifi de aynı şekilde netleştirilmektedir.

2.05.15 Emeklilik ve Kıdem Tazminatı Karşılığı

Türkiye'de geçerli iş kanunları gereği emeklilik ve kıdem tazminatı provizyonları ilişikteki finansal tablolarında gerçekleştikçe provizyon olarak ayrılmaktadır. Ekli mali tablolarında Kıdem tazminatı yükümlülüğü, Gelecek yıllarda ödenecek emeklilik tazminatının bilanço tarihindeki değerinin hesaplanması amacıyla enflasyon oranından arındırılmış uygun faiz oranı ile iskonto edilmesi ile bulunan tutar olarak mali tablolara

yansıtılmıştır. Emeklilik tazminat giderine dahil edilen faiz maliyeti faaliyet sonuçlarında faiz gideri olarak gösterilmektedir.

2.05.16 Nakit Akım Tablosu

Şirket net varlıklarındaki değişimleri, finansal yapısını, ve nakit akımlarının tutarı ve zamanlamasını değişen şartlara göre yönlendirme yeteneği hakkında bilgi vermek üzere diğer mali tabloların ayrılmaz parçası olarak raporlanır.

2.05.17 . Devlet Teşvik ve Yardımları

Hükümet teşvikleri, Şirketin bu teşviklerle ilgili gerekleri yerine getirdiği ve bu teşvikin alınacağı ile ilgili makul bir sebep oluşmadığı sürece muhasebeleştirilmez. Bu teşvikler karşılama beklenen maliyetlerle eşleşecek şekilde ilgili dönemde gelir olarak muhasebeleştirilir. Hükümetin sağladığı teşviklerden elde edilen gelir uygun bir gider kaleminden indirim olarak muhasebeleştirilir. Şirketin cari dönemde ve önceki dönemde yararlandığı bir devlet teşviği ve yardımı yoktur.

2.06 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Mali Tabloların Düzeltilmesi

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Şirket'in mali tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Mali tabloların kalemlerinin gösterimi veya sınıflandırılması değiştiğinde karşılaştırılabilirliği sağlamak amacıyla, önceki dönem mali tabloları da buna uygun olarak yeniden sınıflandırılır.

2.07 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

NOT 3- İŞLETME BİRLEŞMELERİ

Şirketin işletme birleşmesi çerçevesinde değerlendirilmesi gereken bir işlemi bulunmamaktadır.

(2007 : Bulunmamaktadır.)

NOT 4- İŞ ORTAKLIKLARI

Şirketin iş ortaklığı bulunmamaktadır. (2007: Bulunmamaktadır.)

NOT 5- BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Şirketin rapor dönemleri itibariyle net satışları, ürün gruplarına göre aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir.

NET SATIŞLAR		
MAMULLER	31.03.2008	31.03.2007
Ağaç Cıdarlı Kalemler	10.321.045	7.653.404
Tükenmez Kalemler	634.878	575.001
Versatil Kalemler	464.056	224.615
Keçeli Kalemler	968.858	689.915
Roller Kalemler	207.092	8.073
Plastik Silgiler	335.086	223.197
Pastel Boyalar	826.662	461.131
Suluboyalar	856.763	634.034
Guvaş, Par.Boya,Oyun Hamuru	312.989	214.654
Minler	181.035	32.126
Standlar ve Setler	561.386	366.148
Blisterli Ürünler	405.953	419.986
İthal Faber-Castell Ürünleri	8.702.986	6.651.833
Diğer İthal Ürünler	696.122	563.555
İç Piyasadan Ted.Ürünler	40.601	32.236
Kopya Mine	42.591	30.518
Diğer Mal ve Malzeme Giderleri	20.604	153.286
TOPLAM	25.578.707	18.933.712

Şirketin net satışları üretimden satışlar , ticari mal satışları ve diğer satışlar olarak rapor dönemi itibariyle aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir.

NET SATIŞLAR		
Ürün Grubu	31.03.2008	31.03.2007
Mamul	16.118.398	11.532.801
Ticari Mal	9.439.709	7.247.625
Diğer	20.600	153.286
TOPLAM	25.578.707	18.933.712

NOT 6- NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

Şirketin dönem sonları itibariyle Nakit ve Nakit Benzeri varlıkları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Kasa	1.764	3.048
Banka	86.312	2.787.583
-Vadesiz Mevduat	86.312	217.583
-Vadeli Mevduat	-	2.570.000
Toplam	88.076	2.790.631

31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihi itibari ile bankalarda bloke mevduat bulunmamaktadır.

NOT 7- FİNANSAL YATIRIMLAR

Şirketin 31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihleri Satılmaya Hazır Finansal Yatırımları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Garanti Bankası	61.338	61.338
Ülkü Kırtasiye Tic.ve San.A.Ş.	233.985	233.985
Anelsan A.Ş.	746.015	746.015
İştirakler Değer Düşüklüğü Karşılığı	(759.759)	(719.352)
Toplam	281.579	321.986

NOT 8- FİNANSAL BORÇLAR

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Finansal Borçları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Banka Kredileri	10.641.195	2.892.972
Toplam	10.641.195	2.892.972

Şirketin dönem sonları itibariyle Uzun Vadeli Finansal Borçları bulunmamaktadır.

Banka Kredilerinin ayrıntısı aşağıda açıklanmıştır.

Vade	31.03.2008	31.12.2007	
Kısa Vadeli Kredi	10.641.195	2.892.972	
-YTL Kredileri	8.637.646	1.053.520	31.03.2008
-Döviz Kredileri (500.000 USD)	2.003.549	1.839.452	Faiz Oranı %
Toplam Krediler	10.641.195	16.09.2008	15
Exim	232.000	04.06.2008	16
Exim	265.000	18.06.2008	16
Spot	2.000.000	08.10.2008	17,407
Spot	1.750.000	13.10.2008	17,407
Spot	2.000.000	15.10.2008	18,025
Rotatif	1.381.000	-	19,425
İşletme Kredisi (500.000 Usd)	638.250	04.04.2008	6,74
İşletme Kredisi (500.000 Usd)	638.250	14.04.2008	6,84
İşletme Kredisi (500.000 Usd)	638.250	20.03.2009	4,55
Krediler Anapara Toplamı	10.469.750		
Kredi Faiz Karşılıkları	171.445		
Toplam Krediler	10.641.195		

31.12.2007

Kredi Türü	Anapara	Vade	Faiz Oranı %
Exim	525.000	28.02.2008	16
Exim	232.000	04.06.2008	16
Exim	265.000	18.06.2008	16
İşletme Kredisi (500.000 Usd)	582.350	13.03.2008	6,73
İşletme Kredisi (500.000 Usd)	582.350	04.04.2008	6,74
İşletme Kredisi (500.000 Usd)	582.350	14.04.2008	6,84
Krediler Anapara Toplamı	2.769.050		
Kredi Faiz Karşılıkları	123.922		
Toplam Krediler	2.892.972		

NOT 9- DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

Şirketin 31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihleri Diğer Finansal Yükümlülüğü bulunmamaktadır.

NOT 10- TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Ticari Alacakları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Ticari Alacaklar	2.383.050	2.036.657
Alacak Senetleri	55.842.051	1.960.008
Alacak Reeskontu (-)	(1.835.872)	(38.037)
Şüpheli Ticari Alacaklar	312.574	312.574
Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)	(312.574)	(312.574)
Toplam	56.389.229	3.958.628

31.03.2008 tarihi itibariyle Alacak Senetleri içinde 30.360.887.- YTL'lik tutar Alınan Sipariş Avansı çeki olup reeskonta tabi tutulmamıştır. (31.12.2007: 14.000.- YTL)

Şirketin dönem sonları itibariyle Uzun Vadeli Ticari Alacakları bulunmamaktadır.

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Ticari Borçları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Satıcılar	1.915.044	1.017.353
Toplam	1.915.044	1.017.353

Şirketin dönem sonları itibariyle Uzun Vadeli Ticari Borçları bulunmamaktadır.

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Ticari Alacakları ve Kısa Vadeli Ticari Borçlarının vadelere göre bakiyeleri aşağıda açıklanmıştır.

31.03.2008

Hesap Adı	0-3 Ay	3-12 Ay	1 yıldan fazla	Toplam
Ticari Alacaklar	0	2.383.050	-	2.383.050
Alacak Senetleri	3.187.442	52.652.609	2.000	55.842.051
Alacak Reeskontu (-)	(56.593)	(1.778.934)	(345)	(1.835.872)
Ticari Borçlar	1.915.044	-	-	1.915.044

31.12.2007

Hesap Adı	0-3 Ay	3-12 Ay	1 yıldan fazla	Toplam
Ticari Alacaklar	2.036.657	-	-	2.036.657
Alacak Senetleri	1.738.148	219.860	2.000	1.960.008
Alacak Reeskontu (-)	(19.231)	(18.433)	(373)	(38.037)
Ticari Borçlar	1.017.353	-	-	1.017.353

Alacaklar için alınan ipotek ve teminatlar aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
İpotekler	450.000	150.000
Teminatlar	1.482.780	982.980
Toplam	1.932.780	1.132.980

Ticari alacaklar ve borçların reeskontunda YTL alacak ve borçlarda etkin faiz oranı olarak Devlet İç Borçlanma Senetleri bileşik faiz oranları (% 19) kullanılmıştır. (2007 yılı : %17)

NOT 11- DİĞER ALACAK VE BORÇLAR

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Diğer Alacakları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Personelden Alacaklar	27.664	33.100
Kısa Vadeli Diğer Alacaklar	27.664	33.100
Toplamı		

Şirketin dönem sonları itibariyle Uzun Vadeli Diğer Alacakları aşağıda açıklanmıştır

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Verilen Depozito ve Teminatlar	49.040	30.820
Uzun Vadeli Diğer Alacaklar	49.040	30.820
Toplamı		

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Diğer Borçları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Öd. Vergi, Harç ve Diğer Kesintiler	159.836	669.892
Ödenecek SSK	202.529	203.210
Personele Borçlar	154.589	738.181
Toplam	516.954	1.611.283

Şirketin dönem sonları itibariyle Uzun Vadeli Diğer Borçları bulunmamaktadır.

NOT 12- FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAK VE BORÇLAR

31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihleri itibariyle şirketin Finans Sektörü Faaliyetlerinden alacak ve borçları bulunmamaktadır.

NOT 13- STOKLAR

31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihleri itibariyle Stoklar bakiyeleri ile aşağıda sunulmuştur.

Hesap İsmi	31.03.2008	31.12.2007
İlk madde ve malzeme	6.475.780	6.301.551
Yarı mamuller	3.601.986	4.020.837
Mamuller	7.591.346	8.600.172
Emtia	4.889.178	6.183.774
Diğer stoklar	197.721	143.420
Toplam	22.756.011	25.249.754

NOT 14 - CANLI VARLIKLAR

Yoktur (31.12.2007: Yoktur).

NOT 15 - DEVAM EDEN İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN VARLIKLAR

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 16- ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 17- YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 18- MADDİ DURAN VARLIKLAR

Dönem içerisindeki Maddi Varlık Hareketleri aşağıdaki gibidir.

31.03.2008

AKTİF DEĞERİ	01.01.2008	Girışler	Çıkışlar	31.03.2008
Arazi ve arsalar	2.728.729	-	-	2.728.729
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	717.189	-	-	717.189
Binalar (leasing dahil)	15.798.171	-	2.025.600	13.772.571
Makina, Tesis ve Cihazlar	73.610.290	98.002	10.908	73.697.384
Taşıt Araçları	590.631	-	171.458	419.173
Döşeme ve Demirbaşlar	3.750.003	75.183	-	3.825.186
TOPLAM	97.195.013	173.185	2.207.966	95.160.232

BİRİKMİŞ AMORTİSMAN	01.01.2008	Dönem Amortismanı	Çıkışlar	31.03.2008
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	623.842	2.658	-	626.500
Binalar (leasing dahil)	7.772.149	43.979	87.776	7.728.352
Makina, Tesis ve Cihazlar	67.612.104	282.120	5.635	67.888.589
Taşıt Araçları	536.692	8.876	171.453	374.115
Döşeme ve Demirbaşlar	3.383.917	33.574	-	3.417.491
TOPLAM	79.928.704	371.207	264.864	80.035.047
NET DEĞER	17.266.309			15.125.185

31.12.2007

AKTİF DEĞERİ	01.01.2007	Girışler	Çıkışlar	31.12.2007
Arazi ve arsalar	2.728.729	-	-	2.728.729
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	654.266	62.923	-	717.189
Binalar (leasing dahil)	15.798.171	-	-	15.798.171
Makina, Tesis ve Cihazlar	72.986.395	791.917	168.021	73.610.290
Taşıt Araçları	590.631	-	-	590.631
Döşeme ve Demirbaşlar	3.690.974	121.266	62.237	3.750.003
TOPLAM	96.449.166	976.106	230.258	97.195.013

BİRİKMİŞ AMORTİSMAN	01.01.2007	Dönem Amortismanı	Çıkışlar	31.12.2007
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	615.880	7.963	-	623.842
Binalar (leasing dahil)	7.582.727	189.421	-	7.772.149
Makina, Tesis ve Cihazlar	66.654.392	1.121.423	163.711	67.612.104
Taşıt Araçları	479.308	57.384	-	536.692
Döşeme ve Demirbaşlar	3.320.830	125.284	62.197	3.383.917
TOPLAM	78.653.137	1.501.475	225.908	79.928.704
NET DEĞER	17.796.029			17.266.309

NOT 19- MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi Olmayan Duran Varlıkların net değerleri aşağıdaki gibidir.

Hesap ismi	31.03.2008	31.12.2007
Yazılım-Haklar	11.084	12.338
TOPLAM	11.084	12.338

NOT 20- ŞEREFİYE

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 21- DEVLET TEŞVİK VE YATIRIMLARI

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 22- KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Karşılıklar

31.03.2008 itibariyle mali tablolarda ayrılan karşılık bulunmamaktadır. (31.12.2007 : yoktur.)

b) Teminatlar

Müşterilere (DMO'ya), Ticari mahkemelere ve gümrük bürolarına verilen teminat mektupları 135.031 YTL (31.12.2007: 118.707 YTL) tutarındadır.

İştiraklerden alınan 2.205.600 YTL kefalet bulunmaktadır (31.12.2007: 2.205.600 YTL).

Akreditif tutarı 730.700 YTL'dir (31.12.2007: 624.404 YTL)

Şirketin alacaklarına karşılık müşterilerinden almış olduğu teminatlar aşağıda açıklanmıştır.

Hesap ismi	31.03.2008	31.12.2007
Teminat Mektupları	983.265	713.265
Teminat Çekleri	403.715	181.715
Teminat Senetleri	95.800	88.000
İpotekler	450.000	150.000
TOPLAM	1.932.780	1.132.980

c) Hukuki Konular ve Şarta Bağlı Yükümlülükler

31.03.2008

Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş.dokuz adet çeke dayanan alacağı, çeklerin karşılıksız çıkması üzerine çek bedelleri ve fer'ileriyle birlikte toplam 330.000.-YTL üzerinden İstanbul 13. icra müdürlüğü 2004/16698 E. No'lu dosya ile icra takibine başlanmıştır. İcra takibi kesinleşmiştir. Borçlu Şirket hacze kabil bir malı bulunmadığını belirten mal beyanı dilekçesi sunmuştur.

Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin bir adet çeke dayanan 30.000 YTL ticari alacağının, 2.000 YTL işlemiş faizi ve 1.500 YTL %5 karşılıksız çek tazminatı ile birlikte tahsili amacı ile, İstanbul 7.İcra Müdürlüğü'nün 2001/22725E nolu dosyasından borçlu aleyhine ihtiyati haciz kararı alınarak icra takibine başlanmıştır.

31.12.2007

Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş.dokuz adet çeke dayanan alacağı, çeklerin karşılıksız çıkması üzerine çek bedelleri ve fer'ileriyle birlikte toplam 330.000.-YTL üzerinden İstanbul 13. icra müdürlüğü 2004/16698 E. No'lu dosya ile icra takibine başlanmıştır. İcra takibi kesinleşmiştir. Borçlu Şirket hacze kabil bir malı bulunmadığını belirten mal beyanı dilekçesi sunmuştur.

Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin bir adet çeke dayanan 30.000 YTL ticari alacağının, 2.000 YTL işlemiş faizi ve 1.500 YTL %5 karşılıksız çek tazminatı ile birlikte tahsili amacı ile, İstanbul 7.İcra Müdürlüğü'nün 2001/22725E nolu dosyasından borçlu aleyhine ihtiyati haciz kararı alınarak icra takibine başlanmıştır.

d) Aktiflerin Sigorta Tutarı

Aktif Değerlerin sigorta tutarı 76.323.101 YTL'dir. (31.12.2007: 76.323.101 YTL)

e) Aktifler Üzerinde Bulunan İpotek ve Teminatlar

Aktifler üzerinde ipotek ve teminat yoktur. (31.12.2007:Yoktur.)

f) Diğer

31.03.2008

22.11.2006 tarihli Özel Durum Açıklaması ile; 22.11.2006 Yönetim Kurulu toplantısı çerçevesinde Dereboyu Sok. No:39 Ayazağa-İstanbul adresinde kurulu Şişli Tapu Sicil Müdürlüğü'nün 06.01.2006 tarih ve 207 yevmiye sayılı 89 cilt numaralı ve tapununun 8762-8763-8764-8765 sayılı sayfalarına kayıtlı İstanbul İli Şişli İlçesi 2.Bölge Ayazağa Mahallesi 7325 Ada, 248DY3b Pafta, 16 parselde kayıtlı 1507 metrekare yüzölçümlü arsa ve üzerindeki zemin ve 3 kattan oluşan gayrimenkulun İsmail Erkan Çelik ve Ahmet

Alkan Çelik'e veya gösterecekleri diğer 3. şahsa veya kuruma satılması ve bu satışla ilgili satış vaadi sözleşmesi yapılması kararı bildirilmiştir. 23.11.2006 tarihli Özel Durum Açıklamasında belirtildiği üzere; mezkur gayrimenkulun İsmail Erkan Çelik ve Ahmet Alkan Çelik veya gösterecekleri diğer 3. şahsa veya kuruma satılması ile ilgili olarak "Düzenleme Şeklinde Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi" imzalanmıştır. İlgili şahıslar ve kurum ile şirketimiz arasında Sermaye Piyasası Kanunu'nun 15/son maddesi anlamında yönetim, denetim ve sermaye ilişkisi bulunmamaktadır. Düzenleme Şeklinde Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi'ne istinaden ödemeler tamamlanmış olup Dereboyu Sok. No:39 Ayazağa-İstanbul adresinde kurulu Şişli Tapu Sicil Müdürlüğü'nün 06.01.2006 tarih ve 207 yevmiye sayılı 89 cilt numaralı ve tapununun 8762-8763-8764-8765 sayılı sayfalarına kayıtlı İstanbul İli Şişli İlçesi 2.Bölge Ayazağa Mahallesi 7325 Ada, 248DY3b Pafta, 16 parselde kayıtlı 1507 metrekare yüzölçümlü arsa ve üzerindeki zemin ve 3 kattan oluşan gayrimenkul Adem Çelik'e 10.03.2008 tarihinde satılmıştır.

31.12.2007

22.11.2006 tarihli Özel Durum Açıklaması ile; 22.11.2006 Yönetim Kurulu toplantısı çerçevesinde Dereboyu Sok. No:39 Ayazağa-İstanbul adresinde kurulu Şişli Tapu Sicil Müdürlüğü'nün 06.01.2006 tarih ve 207 yevmiye sayılı 89 cilt numaralı ve tapununun 8762-8763-8764-8765 sayılı sayfalarına kayıtlı İstanbul İli Şişli İlçesi 2.Bölge Ayazağa Mahallesi 7325 Ada, 248DY3b Pafta, 16 parselde kayıtlı 1507 metrekare yüzölçümlü arsa ve üzerindeki zemin ve 3 kattan oluşan gayrimenkulun İsmail Erkan Çelik ve Ahmet Alkan Çelik'e veya gösterecekleri diğer 3. şahsa veya kuruma satılması ve bu satışla ilgili satış vaadi sözleşmesi yapılması kararı bildirilmiştir. 23.11.2006 tarihli Özel Durum Açıklamasında belirtildiği üzere; mezkur gayrimenkulun İsmail Erkan Çelik ve Ahmet Alkan Çelik veya gösterecekleri diğer 3. şahsa veya kuruma satılması ile ilgili olarak "Düzenleme Şeklinde Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi" imzalanmıştır. İlgili şahıslar ve kurum ile şirketimiz arasında Sermaye Piyasası Kanunu'nun 15/son maddesi anlamında yönetim, denetim ve sermaye ilişkisi bulunmamaktadır. Düzenleme Şeklinde Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi'ne istinaden ödemeler tamamlanmış olup Dereboyu Sok. No:39 Ayazağa-İstanbul adresinde kurulu Şişli Tapu Sicil Müdürlüğü'nün 06.01.2006 tarih ve 207 yevmiye sayılı 89 cilt numaralı ve tapununun 8762-8763-8764-8765 sayılı sayfalarına kayıtlı İstanbul İli Şişli İlçesi 2.Bölge Ayazağa Mahallesi 7325 Ada, 248DY3b Pafta, 16 parselde kayıtlı 1507 metrekare yüzölçümlü arsa ve üzerindeki zemin ve 3 kattan oluşan gayrimenkul Adem Çelik'e 10.03.2008 tarihinde satılmıştır.

NOT 23- TAAHHÜTLER

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur.)

NOT 24- ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR

	31.03.2008	31.12.2007
Kısa Vadeli	302.499	-
Prim karşılıkları	302.499	-
Uzun Vadeli	2.498.829	2.464.829
Kıdem tazminatı karşılığı	2.130.127	2.218.348
İzin karşılıkları	368.702	246.481
Toplam	2.801.328	2.464.829

Kıdem Tazminatı Karşılıkları

Şirket Türkiye’de mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeniyle işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Bu tazminatlar, işten ayrılma veya çıkarılma tarihindeki ücret esas alınarak çalışılan her yıl için 30 günlük ücret (31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihleri itibariyle kıdem tazminatı ödemelerinin tavanı sırasıyla 2.087,92 YTL/yıl ve 2.030,19 YTL/yıl) üzerinden hesaplanmaktadır.

31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihli finansal tablolarda Şirket, kıdem tazminatını tahmin edilen enflasyon oranlarına ve personelin işten ayrılması veya işine son verilmesi ile ilgili kendi deneyimlerinden doğan faktörlere dayanarak ve hak kazanılan menfaatlerin bilanço tarihinde geçerli olan devlet tahvili faiz oranını ve Projeksiyon Metodu’nu kullanarak iskonto etmiş ve finansal tablolarına yansıtmıştır.

Bilanço tarihleri itibariyle, kullanılan temel aktüer varsayımları aşağıda sunulmuştur:

	31.03.2008	31.12.2007
Beklenen ücret / limit artış oranları (enflasyon oranı)	% 5,71	%5,71

Ek olarak, 31.03.2008 tarihi itibariyle kıdem tazminatı hesaplanırken, çalışılan her yıl için geçerli olan azami yükümlülük olan 2.087,92 YTL’nin enflasyon oranında artırılabileceği temel aktüer varsayım olarak alınmıştır.

Kıdem tazminatı ve kullanılmamış izin karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31.03.2008
01.01.2008	2.464.829
Yıl boyunca ayrılan karşılıklar (net)	182.185
Ödemeler	(148.185)
31.03.2008	2.498.829

	31.03.2007
01.01.2007	1.998.865
Yıl boyunca ayrılan karşılıklar (net)	556.001
Ödemeler	(54.093)
31.03.2007	2.500.773

NOT 25- EMEKLİLİK PLANLARI

Not 24’de belirtilen kıdem tazminatı yükümlülüğü dışında Şirket’in herhangi bir emeklilik planı bulunmamaktadır.

NOT 26- DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Şirketin dönem sonları itibariyle Diğer Dönen Varlıkları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Gelecek Aylara Ait Giderler	320.964	233.144
Diğer KDV	23.890	1.223.089
Verilen Sipariş Avansları	971.461	591.253
İade Alınacak Kurumlar Vergisi	1.498.467	1.498.467
Diğer Dönen Varlıklar	4.784	19.722
Diğer Dönen Varlıklar Toplam	2.819.566	3.565.675

Şirketin dönem sonları itibariyle Diğer Duran Varlıkları aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Verilen Avanslar	101.256	83.443
Gelecek Yıllara Ait Giderler	75.144	73.892
Diğer Duran Varlıklar Toplamı	176.400	157.335

Şirketin dönem sonları itibariyle Kısa Vadeli Diğer Yükümlülükleri aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Alınan Avanslar	30.821.049	278.365
Yurtiçi Ciro Primi Gider Tahakkuku	1.022.765	-
Lisans ve Royalty Gider Tahakkuku	235.837	-
Diğer Gider Tahakkukları	160.553	20.711
Diğer Çeşitli Borçlar	15.500	-
Kısa Vadeli Diğer Yükümlülükler Toplamı	32.255.704	299.076

Şirketin dönem sonları itibariyle Uzun Vadeli Diğer Yükümlülükleri aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Alınan Avanslar	-	3.428.178
Uzun Vadeli Diğer Yükümlülükler Toplamı	-	3.428.178

NOT 27 - ÖZKAYNAKLAR

a) Sermaye

31.03.2008 ve 31.03.2007 tarihi itibariyle Şirket'in sermaye yapısı aşağıdaki gibidir;

Pay Sahibi	31.03.2008		31.12.2007	
	Pay Tutarı	Pay Oranı	Pay Tutarı	Pay Oranı
Anadolu Endüstri Holding A.Ş.	4.479.718	%56,89	4.479.718	%56,89
Faber – Castell Aktiengesellschaft	1.212.647	%15,40	1.212.647	%15,40
Halka Açık	1.779.853	%22,60	1.779.853	%22,60
Diğer	402.782	%5,11	402.782	%5,11
TOPLAM	7.875.000	%100	7.875.000	%100
Enflasyon Düzeltmesi Olumlu Farkları	13.374.985		13.374.985	
YENİDEN DÜZENLENMİŞ TOPLAM SERMAYE	21.249.985	%100	21.249.985	%100

Sermaye enflasyon düzeltme farkı, ödenmiş sermayeye yapılan nakit ilavelerin sene sonu satın alma gücüyle yeniden düzeltilmesi etkisini ifade eder. Şirket kayıtlı sermaye sistemine tabi değildir.

Şirket, hisse senetlerinin 1.212.647,0735 .-YTL tutarındaki 1.212.647.073,5 adedi Yabancı Sermaye Mevzuatı uyarınca nama yazılı ve 6.662.352,9265.- YTL. Tutarındaki 6.662.352.926,5 adedi hamiline yazılıdır.

b) Sermaye Yedekleri

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur.)

c) Kardan Kısıtlanmış Yedekler

Kardan kısıtlanmış yedekler yasal yedeklerden oluşmaktadır.

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

d) Geçmiş Yıl Karları

Geçmiş Yıl Karları olağanüstü yedekler ve diğer geçmiş yıl karlarından oluşmaktadır. 31.03.2008 ve 31.12.2007 itibariyle geçmiş yıl karlarının detayı aşağıdaki gibidir.

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Olağanüstü Yedekler	5.832.650	5.832.650
Diğer Geçmiş Yıl Karları	10.645.492	2.918.502
Toplam	16.478.142	8.751.152

Halka açık şirketler, temettü dağıtımlarını SPK'nın öngördüğü şekilde aşağıdaki gibi yaparlar:

SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanan mali tablolar esas alınarak hesaplanan dağıtılabilir karın en az %20'si oranında kar dağıtım zorunluluğu getirilmiştir. Bu dağıtım şirketlerin genel kurullarının alacağı karara bağlı olarak nakit olarak ya da dağıtılabilir karın %20'siden aşağı olmamak üzere bedelsiz hisse senedi olarak ya da belli oranda nakit, belli oranda bedelsiz hisse senedi dağıtılması suretiyle gerçekleştirilebilecektir.

NOT 28- SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Şirketin dönem sonları itibariyle Satışlar ve Satışların Maliyeti aşağıda açıklanmıştır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.03.2007
Yurtiçi Satışlar	29.203.239	21.540.571
Yurtdışı Satışlar	873.508	1.118.984
Satış İndirimleri	(4.498.040)	(3.725.843)
Net Satışlar	25.578.707	18.933.712
Satışların Maliyeti Toplamı	(11.383.662)	(9.004.712)
Ticari Faal. Brüt Kar / (Zarar)	14.195.045	9.929.000

Üretim Miktarları

	31.03.2008	31.03.2007
Ağaç Cıdarlı Kalemler-Grs	221.375	141.420
Tükenmez Kalemler-Düzine	369.153	407.910
Versatil Kalemler-Ad.	1.599.600	1.077.800
Keçeli Kalemler- Ad.	3.580.920	3.923.760
Roller Kalemler- Ad.	120.000	32.500
Plastik Silgiler- Kt.	53.383	40.046
Pastel Boyalar- Kt.	343.860	162.449
Suluboyalar- Kt.	488.952	271.216
Minler-Tüp	610.360	192.000

Satış Miktarları

MAMULLER	31.03.2008	31.03.2007
Ağaç Cıdarlı Kalemler-Grs	272.273	230.662
Tükenmez Kalemler-Düzine	463.660	423.741
Versatil Kalemler-Ad.	2.234.912	2.024.736
Keçeli Kalemler- Ad.	5.699.901	4.316.540
Roller Kalemler- Ad.	310.256	162.133
Plastik Silgiler- Kt.	77.472	54.124
Pastel Boyalar- Kt.	347.083	261.645
Suluboyalar- Kt.	636.059	548.045
Minler- Tüp	1.163.400	83.392

NOT 29- ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA SATIŞ DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

Şirketin dönem sonları itibariyle Faaliyet Giderleri aşağıda açıklanmıştır

Hesap ismi	31.03.2008	31.03.2007
Satış ve pazarlama giderleri (-)	(3.457.583)	(2.796.758)
Genel yönetim giderleri (-)	(2.513.077)	(2.539.239)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	(10.000)	(2.500)
Toplam Faaliyet Giderleri (-)	(5.980.660)	(5.338.497)

NOT 30- NİTELİKLERE GÖRE GİDERLER

Şirketin dönem sonları itibariyle Niteliklerine Göre Giderleri aşağıda açıklanmıştır

GİDER TÜRÜ	31.03.2008	31.03.2007
Satış Giderleri	(2.149.387)	(1.593.684)
Personel Giderleri	(1.642.707)	(1.448.862)
İş ve Hizmetler	(991.852)	(824.381)
İlan ve Reklam Giderleri	(352.998)	(379.943)

Çeşitli Giderler	(341.585)	(223.101)
Lisans ve Benzeri Giderler	(242.600)	(190.018)
Kullanılmamış İzin Karşılıkları	(122.221)	(391.404)
Amortismanlar	(111.388)	(118.596)
Vergi, Resim ve Harçlar	(92.063)	(43.141)
Yakıt, Su ve Enerji Giderleri	(12.081)	(12.365)
Araştırma-Geliştirme Giderleri	(10.000)	(2.500)
Kıdem Tazminatı Karşılığı	88.222	(110.502)
TOPLAM	(5.980.660)	(5.338.497)

NOT 31- DİĞER FAALİYETLER GELİR/GİDERLER

Şirketin dönem sonları itibariyle Diğer Faaliyetlerden Gelir ve Giderleri aşağıda açıklanmıştır

Diğer Faaliyet Gelirleri:	31.03.2008	31.03.2007
Kira geliri	33.855	46.186
İhracat Faaliyet Geliri	6.222	4.531
Sabit Kıymet Satış Karı*	1.667.338	-
Diğer Hizmet Gelirleri	3.000	3.000
Diğer gelirler	19.642	5.957
Toplam Diğer Faaliyet Gelirleri:	1.730.057	59.674
Diğer Faaliyet Giderleri:		
Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı ve Diğer	(300.000)	(225.000)
Önceki Dönem Gider – Zararları	(1.459)	-
İştirak Değer Düşüş Karşılığı	(40.407)	-
Diğer giderler	(11.752)	(17.478)
Toplam Diğer Faaliyet Giderleri:	(353.618)	(242.478)
Diğer Faaliyet Gelirler/(Giderler) - NET	1.376.439	(182.804)

*Şirketin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 5/e kapsamında değerlendirilen taşınmazı 10.03.2008 tarihi itibariyle satılmış olup, sözkonusu kanuna istinaden satış karının % 75' lik kısmı (1.259.895 YTL) Mart 2008 Geçici Vergi hesaplamasında istisna konusu yapılmıştır.

NOT 32- FİNANSAL GELİRLER

Şirketin dönem sonları itibariyle Finansal Gelirleri aşağıda açıklanmıştır

Hesap Adı	31.03.2008	31.03.2007
Faiz Gelirleri	23.927	7.880
Kambiyo Karları	5.222	43.461
Reeskont Geliri	38.035	53.978
Toplam Finansal Gelirler	67.184	105.319

NOT 33- FİNANSAL GİDERLER

Şirketin dönem sonları itibariyle Finansal Giderleri aşağıda açıklanmıştır

Hesap ismi	31.03.2008	31.03.2007
Kambiyo Zararları	(189.911)	(201.619)
Reeskont Gideri	(1.835.872)	(982.003)
Faiz Gideri	(179.579)	(544.955)
Diğer Finansman Giderleri	(52.404)	(52.501)
Toplam Finansal Giderler	(2.257.766)	(1.781.078)

NOT 34- SATIŞ AMACIYLA ELDE TUTULAN DURAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 35- VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Şirketin vergi gideri (veya geliri) cari dönem kurumlar vergisi gideri ile ertelenmiş vergi giderinden (veya geliri) oluşmaktadır.

Hesap Adı	31.03.2008	31.03.2007
Cari Dönem Yasal Vergi Karşılığı (-)	(2.007.450)	(785.502)
Ertelenmiş Vergi Geliri / (Gideri)	763.229	273.062
Toplam Vergi Gelir / (Gideri)	(1.244.221)	(512.440)

Hesap Adı	31.03.2008	31.12.2007
Cari Dönem Yasal Vergi Karşılığı	2.007.451	2.050.655
Dönem Karı Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler (-)	(3.589)	(2.050.655)
Toplam Vergi Gelir / (Gideri)	2.003.862	-

i) Cari Dönem Yasal Vergi Karşılığı

Şirket, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Şirketin cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli mali tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi, ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve yurtiçinde yerleşik şirketlerden alınan temettüleri, vergiye tabi olmayan gelirler ve kullanılan yatırım indirimleri düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Geçerli olan Kurumlar Vergisi oranları:

21.06.2006 tarihli resmi gazetede yayınlanarak 2006 yılı kazançlarına da uygulanmak üzere yürürlüğe giren 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi kanunu ile kurumlar vergisi oranı % 20 olarak tespit edilmiştir.

Zararlar, gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak, önceki yıllarda oluşan karlardan düşülemez.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 20. maddesi uyarınca, Kurumlar Vergisi; mükellefin beyanı üzerine tarh olunur.

Türkiye'de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 25 Nisan tarihine kadar vergi beyannamelerini

hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilirler.

Gelir Vergisi Stopajı:

Kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılan kar payları üzerinden gelir vergisi stopajı hesaplanması gerekmektedir. 23.07.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/10731 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Gelir vergisi stopaj oranı %10' dan %15' e çıkarılmıştır.

ii) Ertelenmiş Vergi:

Şirketin vergiye esas yasal mali tabloları ile SPK Muhasebe Standartlarına göre hazırlanmış mali tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi aktifi ve pasifini muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile SPK

Muhasebe Standartlarına göre hazırlanan mali tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup aşağıda açıklanmaktadır.

Zamanlama farklılıkları, muhasebe ve vergi amaçlı kaydedilen gelir ve giderlerin yıllar arasında meydana gelen farklarından kaynaklanmaktadır. Zamanlama farklılıkları, maddi duran varlıklar (arsa ve arazi hariç), maddi olmayan duran varlıklar, stokların ve peşin ödenen giderlerin yeniden değerlendirilmesi ile alacakların ve borçların reeskontu, kıdem tazminatı karşılığı, geçmiş yıl zararları v.b. üzerinden hesaplanmaktadır. Her bilanço döneminde Şirket, ertelenmiş vergi alacaklarını gözden geçirmekte ve ileriki yıllarda vergilendirilebilir gelirlere düşülemeyeceği tespit edilen ertelenmiş vergi alacaklarını geri çekmektedir. Ertelenmiş vergi hesabında kurumlar vergisi oranı baz alınmaktadır.

Hesap Adı	Toplam Geçici Farklar		Ertelenen Vergi	
	31.03.2008	31.12.2007	31.03.2008	31.12.2007
Maddi Duran Varlıklar	1.621.221	1.420.072	324.244	284.014
Kıdem Tazminatı Karşılığı	2.130.127	2.218.348	426.025	443.670
Çek Reeskontu	1.822.693	27.116	364.539	5.423
Leasing Düzeltmesi	(5.911.380)	(5.944.528)	(1.182.276)	(1.188.906)
VUK KKEG Düzeltmesi	1.759.836	-	351.967	-
Değersiz Alacak Gideri	-	8.207	-	1.641
Senet Reeskontu	(4.863)	(5.506)	(973)	(1.101)
Kullanılmamış İzin Karşılığı	368.702	246.482	73.741	49.297
Ertelenmiş Vergi Varlığı / (Yük.)	1.786.336	(2.029.809)	357.267	(405.962)

Hesap Adı	31.03.2008	31.03.2007
Dönem Başı Ertelenmiş Vergi Varlığı / (Yükümlülüğü)	(405.962)	(553.519)
Ertelenmiş Vergi Geliri/ (Gideri)	763.229	273.062
Dönem Sonu Ertelenmiş Vergi varlığı / (Yükümlülüğü)	357.267	280.457

NOT 36- HİSSE BAŞINA KAZANÇ

Hisse başına kar miktarı, net dönem karının Şirket hisselerinin yıl içindeki ağırlıklı ortalama pay adedine bölünmesiyle hesaplanır. Şirketin Hisse Başına Kazanç / Kayıp hesaplaması aşağıdaki gibidir.

	31.03.2008	31.03.2007
Dönem Karı / (Zararı)	6.156.022	2.219.500
Ortalama Hisse Adedi	7.875.000	7.875.000
Hisse Başına Düşen Kazanç / (Kayıp)	0,7817	0,2818

NOT 37- İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

a) İlişkili Taraflarla Borç ve Alacak Bakiyeleri:

31.03.2008

	ALACAKLAR		BORÇLAR	
	Ticari Alacaklar	Ticari Olmayan Alacaklar	Ticari Borçlar	Ticari Olmayan Borçlar
Anadolu Endüstri Holding A.Ş.	-	-	280.888	-
Efes Pazarlama A.Ş.	1.117	-	-	-
Çelik Motor Tic.A.Ş.	-	-	25.041	-
Alternatifbank A.Ş.	114	-	-	-
Alternatif Finansal Kiralama A.Ş.	1	-	-	-
Anadolu Bilişim Hizmetleri A.Ş.	-	-	80.141	-
Ülkü Kırtasiye A.Ş.	-	-	908.859	-
Anadolu Motor Sanayi A.Ş.	-	-	1.966	-
Anelsan Anadolu Elekt. A.Ş.	-	-	247.217	-
Anadolu İsuзу Oto.San. ve Tic. A.Ş.	-	-	5.422	-
Efestur Turizm İşletmeleri A.Ş.	-	-	313.038	-
Anadolu Restoran İşletmeleri Ltd.Şti.	578	-	-	-
Ortaklara Kar Payı Borcu	-	-	-	13.504
Toplam	1.810	-	1.862.572	13.504
Genel Toplam	1.810	-	1.876.076	-

31.12.2007

	ALACAKLAR		BORÇLAR	
	Ticari Alacaklar	Ticari Olmayan Alacaklar	Ticari Borçlar	Ticari Olmayan Borçlar
Anadolu Endüstri Holding A.Ş.	-	-	244.831	-
Efes Pazarlama A.Ş.	11.272	-	-	-
Çelik Motor Tic.A.Ş.	-	-	16.062	-
Alternatifbank A.Ş.	114	-	-	-
Alternatif Yatırım A.Ş.	2.404	-	-	-
Anadolu Bilişim Hizmetleri A.Ş.	-	-	110.520	-
Ülkü Kırtasiye A.Ş.	-	-	742.550	-
Anadolu Motor Sanayi A.Ş.	-	-	407	-
Anelsan Anadolu Elekt. A.Ş.	-	-	243.691	-
Anadolu İsuзу Oto.San. ve Tic. A.Ş.	-	-	1.298	-
Efestur Turizm İşletmeleri A.Ş.	-	-	3.994	-
Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı	283	-	-	-
Anadolu Restoran İşletmeleri Ltd.Şti.	578	-	-	-
Anadolu Efes Biracılık ve Malt San.A.Ş.	12.007	-	-	-
Ortaklara Kar Payı Borcu	-	-	-	13.504
Toplam	26.658	-	1.363.353	13.504

Genel Toplam	26.658		1.376.857	
---------------------	---------------	--	------------------	--

b) İlişkili Taraflardan Alımlar ve İlişkili Taraflara Satışlar

İlişkili taraflara yapılan alışlar:

Alışlar	31.03.2008	31.03.2007
Anadolu Endüstri Holding A.Ş.(Yönetim , hizmet)	210.957	115.903
Ülkü Kırtasiye A.Ş.	536.064	389.697
Anelsan Anadolu Elektr.San.ve Tic.A.S.	9.405	8.872
Efestur Turizm İşl.A.Ş.	315.709	243.810
Anadolu Motor Üretim San.A.Ş.	1.321	5.090
Çelik Motor Tic.A.Ş.	39.731	21.089
Anadolu Bilişim Hizmetleri A.Ş.	196.808	226.921
Alternatif yatırım A.Ş.	27	-
Efes Pazarlama A.Ş.	3.531	4.235
Anadolu Isuzu Otomotiv A.Ş.	3.495	3.300
Toplam	1.317.048	1.058.917

İlişkili taraflara yapılan satışlar:

Satışlar	31.03.2008	31.03.2007
Ülkü Kırtasiye A.Ş.	5.011	3.725
Anelsan Anadolu Elektr.San.ve Tic.A.S.	2.025	1.950
Çelik Motor Tic.A.Ş.	19.410	23.389
Anadolu Efes Biracılık ve Malt San.A.Ş.	-	5.680
Efespilsen Spor Klubü	-	288
Anadolu Eğitim ve Sos.Yard. Vakfı İkt.İşl.	8.291	677
Alternatif Finansal Kiralama A.Ş.	192	85
Efes Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.	1.922	4.535
Efestur Turizm A.Ş.	1.593	-
Anadolu Endüstri Holding A.Ş.	-	1.258
Coca Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.	-	54.227
Anadolu Elektronik Aletler Paz.ve Tic.A.Ş.	315	-
Toplam	38.759	95.814

	31.03.2008		31.03.2007	
Faiz ve Kira Gelirleri	Faiz	Kira	Faiz	Kira
Ülkü Kırtasiye A.Ş.	-	3.300	-	1.732
Alternatifbank A.Ş.	23.927	-	7.880	-
Anelsan Anadolu Elektr.San.ve Tic.A.Ş.	-	525	-	450
Çelik Motor Tic.A.Ş.	-	19.410	-	23.389
Toplam	23.927	23.235	7.880	25.571

	31.03.2008			31.03.2007		
Faiz ve Kira Giderleri	Faiz	Kira	Komisy on	Faiz	Kira	Komisy on
Anadolu Endüstri Holding A.Ş.	-	-	-	1.918	-	-
Ülkü Kırtasiye A.Ş.	27.075	10.545	-	16.068	14.679	-
Alternatifbank A.Ş.	46.217	-	1.029	77.132	-	2.900
Anadolu Isuzu Oto.A.Ş.	-	3.495	-	-	3.300	-
Çelik Motor Tic.A.Ş.	-	38.568	-	-	18.355	-
Efes Pazarlama A.Ş.	-	3.531	-	-	4.235	-
Anelsan Ana.Elek.San.veTic.A.Ş.	9.405	-	-	8.872	-	-
Toplam	82.697	56.139	1.029	103.990	40.569	2.900

c) Üst düzey yöneticilere sağlanan fayda ve hizmetler

Şirket'in üst düzey yöneticilere sağlanan fayda ve hizmetleri 183.573 YTL'dir.
(31.03.2007:165.759 YTL)

NOT 38- FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Finansal Risk Yönetimi Amaçları ve Politikaları

Şirketin kullandığı belli başlı finansal araçlar, banka kredileri, nakit ve kısa vadeli banka mevduatlarıdır. Bu araçları kullanmaktaki asıl amaç Şirket'in operasyonları için finansman yaratmaktır. Şirket ayrıca direkt olarak faaliyetlerden ortaya çıkan ticari alacaklar (banka kredi kartları ve diğer) ve ticari borçlar gibi finansal araçlara da sahiptir.

Kullanılan araçlardan kaynaklanan risk, yabancı para riski, faiz riski, kredi riski ve likidite riskidir. Şirket yönetimi bu riskleri aşağıda belirtildiği gibi yönetmektedir. Şirket ayrıca finansal araçların kullanılmasından ortaya çıkabilecek piyasa riskini de takip etmektedir.

Sermaye Yönetimi

Şirket, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir. Şirket'in sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve 27 numaralı notta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Şirket'in üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Bu incelemeler sırasında üst yönetim sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilebilen riskleri değerlendirir ve Yönetim Kurulu'nun kararına bağlı olanları Yönetim Kurulu'nun değerlendirmesine sunar.

Şirket'in genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir

Yabancı Para Riski

Yabancı para riski Şirket'in çoğunlukta ABD\$ ve EURO varlıklara ve yükümlülöklere sahip olmasından kaynaklanmaktadır.

Şirket'in ayrıca yaptığı işlemlerden doğan yabancı para riski vardır. Bu riskler Şirket'in değerlendirme para birimi dışındaki para birimi cinsinden mal alımı ve satımı yapması ve yabancı para cinsinden banka kredisi kullanmasından kaynaklanmaktadır.

Şirket'in 31.03.2008 ve 31.12.2007 deki net yabancı para pozisyonu yaklaşık olarak sırasıyla, 1.517.715 YTL kısa (pasif) ve 1.304.333 YTL kısa (pasif) pozisyonudur.

Şirketin maruz olduğu kur riski, kullanmış olduğu 1.500.000 ABD Doları tutarındaki kredilerinden kaynaklanmaktadır. Şirket bu riski en aza indirmek için, finansal pozisyonunu, nakit giriş/çıkışlarını detaylı nakit akım tablolarıyla izlemekte ve aynı

zamanda gerekli gördüğü durumlarda kur riskinden korunma amaçlı finansal işlemler yapmaktadır. Ancak bu dönem için vadeli döviz işlemi bulunmamaktadır.

Toplam Bazında;

(YTL)	31.03.2008	31.12.2007
A. Döviz cinsinden varlıklar	397.035	442.717
B. Döviz cinsinden yükümlülükler	(1.914.750)	(1.747.050)
Net döviz pozisyonu (A+B)	(1.517.715)	(1.304.333)

Döviz Bazında Ayrıntılı;

31.03.2008 ve 31.12.2007 tarihleri itibariyle Şirket'in yabancı para pozisyonu aşağıda sunulmuştur :

31.03.2008					
	ABD Doları (Tam)	YTL Karşılığı	Euro (Tam)	YTL Karşılığı	Toplam YTL karşılığı
Hazır değerler	9.561	12.205	3.635	7.327	19.532
Ticari alacaklar (Kısa Vadeli)	236.250	301.573	37.671	75.930	377.503
Yabancı para varlıkların toplam YTL karşılığı		313.778		83.257	397.035
Finansal borçlar (kısa vadeli)	1.500.000	1.914.750	-	-	1.914.750
Finansal borçlar (uzun vadeli)	-	-	-	-	-
Ticari borçlar (kısa vadeli)	-	-	-	-	-
Yabancı para yükümlülüklerin toplam YTL karşılığı		1.914.750		-	1.914.750
Bilanço içi yabancı para pozisyonu		(1.600.972)		83.257	(1.517.715)
Bilanço dışı yabancı para pozisyonu	-	-	-	-	-
Net yabancı para pozisyonu		(1.600.972)		83.257	(1.517.715)

31.12.2007					
	ABD Doları (Tam)	YTL Karşılığı	Euro (Tam)	YTL Karşılığı	Toplam YTL karşılığı
Hazır değerler	149.061	173.611	1.767	3.022	176.633
Ticari alacaklar (Kısa Vadeli)	176.301	205.338	35.520	60.746	266.084
Yabancı para varlıkların toplam YTL karşılığı		378.949		63.768	442.717
Finansal borçlar (kısa vadeli)	1.500.000	1.747.050	-	-	1.747.050
Finansal borçlar (uzun vadeli)	-	-	-	-	-
Ticari borçlar (kısa vadeli)	-	-	-	-	-
Yabancı para yükümlülüklerin toplam YTL karşılığı		1.747.050		-	1.747.050
Bilanço içi yabancı para pozisyonu		(1.368.101)		63.768	(1.304.333)
Bilanço dışı yabancı para pozisyonu	-	-	-	-	-
Net yabancı para pozisyonu		(1.368.101)		63.768	(1.304.333)

Buna göre, 31.03.2008 tarihi itibarıyla döviz kurlarındaki %1'lik artışın Şirket'in net dönem karına etkisi 15.177 YTL azalış olarak gerçekleşecektir.

Toplam İhracat Tutarı (*)	873.508 YTL
Toplam İthalat Tutarı (*)	4.149.986 YTL
Toplam Döviz Yükümlülüğünün Hedge Edilme Oranı (%)	%0

(*)Şirket'in ilk üç aylık dönemde gerçekleştirdiği toplam ihracat / ithalat tutarlarını ifade etmektedir.

Faiz Riski

Şirketin finansal yükümlülükleri ağırlıklı olarak sabit faizli borçlanmalardır. Değişken faizli finansal yükümlülüklerin 31 Mart 2008 tarihi itibarıyla mevcut bilanço pozisyonuna göre, faiz oranlarında %1'lik bir yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda; Şirketin net karı 3.453 YTL değerinde artacaktır.

Fiyat Riski

Şirketin ticari mallarının önemli bir kısmı yurtdışı kaynaklıdır. Bu nedenle şirketin ticari mal maliyetleri döviz kuruna duyarlıdır. Hammaddelerinin maliyeti ise, ülkedeki genel fiyat eğilimine bağlıdır. Şirketin satışlarının önemli bir kısmı yurtiçine yöneliktir ve Şirket fiyat seviyelerini belirlerken kurlarda oluşacak dalgalanmaları gözönünde bulundurmaktadır.

Kredi Riski

Finansal araçları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket'in tahsilat riski, esas olarak ticari alacaklarından doğmaktadır. Ticari alacaklar, Şirket politikaları ve prosedürleri dikkate alınarak değerlendirilmekte ve bu doğrultuda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra bilançoda net olarak gösterilmektedir (Not 10).

Likidite Riski

Şirket, nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

Likidite riski tabloları

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli ölçüde nakit tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo, Şirket'in türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin YTL bazında vade dağılımını göstermektedir.

31.03.2008	0-3 ay	3-12ay	1 yıl ve üzeri	Toplam
Hazır Değerler	88.076			88.076
Menkul Kıymetler	-	-	-	-
Ticari Alacaklar	3.130.849	53.256.725	1.655	56.389.229
İlişkili Taraflardan Alacaklar	1.810	-	-	1.810
Toplam Varlıklar	3.220.735	53.256.725	1.655	56.479.115
Finansal Borçlar ve Taksitleri	3.265.387	7.375.807	-	10.641.195
Ticari Borçlar	1.915.044	-	-	1.915.044
İlişkili Taraflara Borçlar	1.876.076	-	-	1.876.076
Toplam Yükümlülükler	7.056.507	7.375.807	-	14.432.315

31Aralık 2007	0-3 ay	3-12 ay	1 yıl ve üzeri	Toplam
Hazır Değerler	2.790.631	-	-	2.790.631
Menkul Kıymetler	-	-	-	-
Ticari Alacaklar	3.755.573	201.428	1.627	3.958.628

İlişkili Taraflardan Alacaklar	26.658	-	-	26.658
Toplam Varlıklar	6.572.862	201.428	1.627	6.775.917
Finansal Borçlar ve Taksitleri	1.168.119	1.724.853	-	2.892.972
Ticari Borçlar	1.017.353	-	-	1.017.353
İlişkili Taraflara Borçlar	1.376.857	-	-	1.376.857
Toplam Yükümlülükler	3.562.329	1.724.853	-	5.287.182

Finansal Varlıklar

Kısa vadeli olmalarından ve önemsiz kredi riskine tabi olmalarından dolayı nakit ve nakit eşdeğeri varlıklar ile tahakkuk etmiş faizleri ve diğer finansal varlıkların taşınan değerlerinin rayiç değerlerine yakın olduğu düşünülmektedir. Ticari alacakların şüpheli alacaklar karşılığı düşüldükten sonraki taşınan değerlerinin rayiç değerlerine yakın olduğu düşünülmektedir.

Finansal Yükümlülükler

Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle rayiç değerlerinin taşıdıkları değere yaklaştığı düşünülmektedir. Banka kredileri iskonto edilmiş maliyet ile ifade edilir ve işlem maliyetleri kredilerin ilk maliyetine eklenir. Üzerindeki faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için kredilerin rayiç değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir. Kısa vadeli olmaları sebebiyle ticari borçların rayiç değerlerinin taşıdıkları değere yakın olduğu öngörülmektedir.

NOT 39- FİNANSAL ARAÇLAR

Şirket, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

Finansal risk yönetimindeki hedefler

Şirket'in finansman bölümü finansal piyasalara erişimin düzenli bir şekilde sağlanmasından ve Şirket'in faaliyetleri ile ilgili maruz kalınan finansal risklerin gözlemlenmesinden ve yönetilmesinden sorumludur. Söz konusu bu riskler; piyasa riski (döviz kuru riski, gerçeğe uygun faiz oranı riski ve fiyat riskini içerir), kredi riski, likidite riski ile nakit akım faiz oranı riskini kapsar.

Şirketin vadeli döviz işlemlerine ilişkin sözleşmeleri bulunmamaktadır.

NOT 40- BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

NOT 41- FİNANSAL TABLOLARIN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN YA DA FİNANSAL TABLOLARIN AÇIK, YORUMLANABİLİR VE ANLAŞILABİLİR OLMASI AÇISINDAN AÇIKLANMASI GEREKEN DİĞER HUSUSLAR

Yoktur. (31.12.2007: Yoktur)

EK 10: (www.imkb.gov.tr- ara dönem mali tablolar)

ADEL KALEMCİLİK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
31/03/2008 İNCELEME RAPORU

ADEL KALEMCİLİK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
YÖNETİM KURULUNA;

Giriş

Adel Kalemcilik Ticaret Ve Sanayi Anonim Şirketi nin ekte yer alan 31 Mart 2008 tarihli bilançosu, aynı tarihte sona eren üç aylık döneme ait gelir tablosu, öz sermaye değişim tablosu, nakit akım tablosu ve önemli muhasebe politikalarının özeti ile dipnotları tarafımızca incelenmiştir. İşletme yönetiminin sorumluluğu, söz konusu ara dönem finansal tablolarının Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumudur. Bizim sorumluluğumuz bu ara dönem finansal tabloların incelenmesine ilişkin ulaşılan sonucun açıklanmasıdır.

İncelemenin Kapsamı

İncelememiz Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartları düzenlemelerine uygun olarak yapılmıştır. Ara dönem finansal tabloların incelenmesi, ağırlıklı olarak finansal raporlama sürecinden sorumlu kişilerden bilgi toplanması, analitik inceleme ve diğer inceleme tekniklerinin uygulanmasını kapsamaktadır. Bu incelemenin kapsamı Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan bağımsız denetim standartları çerçevesinde yapılan bağımsız denetim çalışmasına göre daha dar olduğundan, inceleme, bağımsız denetimde farkında olunması gereken tüm önemli hususları ortaya çıkarabilme konusunda güvence sağlamaz. Dolayısıyla, incelememiz sonucunda bir bağımsız denetim görüşü açıklanmamıştır.

Sonuç

İncelememiz sonucunda, ara dönem finansal tablolarının, **Adel Kalemcilik Ticaret Ve Sanayi Anonim Şirketi'** nin 31 Mart 2008 tarihi itibarıyla finansal pozisyonunu, üç aylık döneme ilişkin finansal performansını ve nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan finansal raporlama standartları çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmadığı konusunda herhangi bir hususa rastlanılmamıştır.

(İstanbul, 04.06.2008)

AGD BAĞIMSIZ DENETİM ve DANIŞMANLIK SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRİK A. Ş.
an independent member of BAKER TILLY INTERNATIONAL

Metin ETKİN
Sorumlu Ortak Baş Denetçi

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

Akbulak, Sevinç - Yavuz. **Türkiye’de Sermaye Piyasası Araçları ve Halka Açık AŞ.ler**, İstanbul : Beta Basım, Yayın No: 1513, 2004.

Akdoğan, Nalan ve Orhan Sevilengül. **Tekdüzen Muhasebe Sistemi Ugulaması**, Ankara: Gazi Kitapevi, 11. Baskı, .

Akdoğan Nalan ve Nejat Tenker. **Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri**, Ankara: Gazi Kitapevi, 2003,

Aksoy, Tamer. **Tüm Yönleriyle Denetim (AB ile Müzakere ve Uyum Sürecinde Denetimde Yeni Bir Paradigma)**, Ankara: Yetkin Yayınları, 2006.

Altuğ, Osman. **Maliyet Muhasebesi** , İstanbul : Türkmen Kitabevi , 2006

Argun, Doğan ve Cemal İbiş, Volkan Demir. **Mali Tablolar Analizi Uygulamaları**, İstanbul SMMMO, 2.Basım, Ağustos 2006.

Ataman, Ümit ve Rüstem Hacırüstemoğlu, Nejat Bozkurt. **Muhasebe Denetimi Uygulamaları**, Ankara :Alfa Yayınları, Yayın No: 876,, Ocak 2001.

Berk, Niyazi. **Finansal Yönetim**, İstanbul :Türkmen Kitapevi, 8.Baskı, Yayın No: 62, 2005.

Bolak, Mehmet. **Sermaye Piyasası Menkul Kıymetler ve Portföy Analizi**, İstanbul : Beta Yayın, Yayın No: 428, 2001.

Bozkurt, Nejat. **Muhasebe Denetimi**, İstanbul : Alfa Yayınları, Yayın no: 457, Kasım 2000.

Çelik, Aytekin. **Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Sorumluluğu**, Ankara : Seçkin Yayınları, 2005.

Çolak, Ender ve Aşkın Alıcı. **Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları A’dan Z’ye**, Ankara : SPK Yayınları, Yayın No:136, 2001.

Dinler, Zeynel. **Mikro Ekonomi**, Bursa: Ekin Yayınları, Genişletilmiş 14. Basım, 2002.

Doğan, Ali Abdullah. **Sermaye Şirketleri Kuruluş ve Genel Rehberi**, Ankara : Turhan Kitapevi, 1999.

Duranlar, Selçuk. **Bankacılık**, Edirne : Kazancı Yayınları, 2007.

Er, Emel. **Sermaye Piyasası Mevzuatı ile İlgili Mevzuat** , TBB SPK Modül Eğitimleri
İstanbul: Ağustos / 2002.

Ergün, Devrim. ve Yılmaz, Haşim. **Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Staja
Başlama**, İstanbul : Derin Yayınları , 2002

Garanti Eğitim Yayınları, **Hisse Senedi Piyasaları**, Mart 2005.

Göksoy, Y.Can. **Anonim Ortaklıkta Payın Rehni**, Ankara : Seçkin Yayınları, 2001.

Güler, Ercüment. **Bağımsız Dış Denetim Süreci Kurumsal-Sosyal Sorumluluk
İlişkisi Bankacılık Sektörü Uygulaması**, Yayınlanmamış Doktora Tezi,
Marmara Üniversitesi, Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, 2006.

Günceler, Bülent. **Para ve Döviz Piyasaları**, Türkiye Bankalar Birliği Seminer Notları
İstanbul: Eylül /1999.

Güredin, Ersin. **Denetim İlke ve Esasları**, Maliye Hesap Uzmanları Derneği,
İstanbul :Yıldız Ofset, 1999.

Güredin, Ersin. **Denetim**, İstanbul : Beta Yayın, Yayın No:369, Ekim 2000.

İvgen, Hünkar. **Şirket Değerleme**, İstanbul : Finnet Yayınları, 1.Baskı, 2003.

Karahan, Sami. **Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması**,
İstanbul : Kazancı Yayınları, Yayın No:98 , 1991.

Karan, Mehmet Baha ve Ali Argun Karacabey. **Türkiye’de Sermaye Piyasası’nın
Mali Sistem İçindeki Yeri, Sorunları ve Geleceği**, Yayın No: 140 , 2003.

Kepekçi, Celal. **Bağımsız Denetim**, Siyasal Kitapevi, Ankara : 2000.

Kınık, Gülten. **Yatırım Ürünleri**, Garanti Bankası Eğitim Yayınları, Nisan 2004.

Kızıl, Ahmet. **Genel Muhasebe Vergi Uygulamaları**, İstanbul : Bahar Yayınevi , 2006

Kızıl, A. **Genel Muasebe ve Vergi Uygulamaları Enflasyon Muhasebesi ve YTL
Açıklamalı** , İstanbul : Bahar Yayınevi 2004

Konuralp, Gürel. **Sermaye Piyasaları Analizler, Kuramlar ve Portföy Yönetimi**,
İstanbul : Alfa Yayınları, Yayın No: 920, 2005.

Kunkale, Ruknettin. **Sermaye Şirketleri**, Seçkin Yayınları, Ankara : 2003.

- Melikşah, Yasin. **Sermaye Piyasası Kurulu ve İşlemleri**, Seçkin Yayınları, Ankara: Ağustos / 2002.
- Nomer, Füsün. **Yatırım Ortaklıkları**, Beta Yayın, Yayın No:1338, İstanbul : Ekim /2003.
- Okumuş, Sinan. **Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarında İskonto**, SPK Yayınları , Yayın No: 179 Haziran / 2005.
- Örten, Remzi. **Genel Muhasebe**, GÜİİBF Yayınları, 3. Baskı, 2003, s.103.
- Özdamar, Mehmet. **Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi**, Ankara : Yetkin Yayıncılık, 2005.
- Özerol, Hakan. **Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları**, TBB Seminer Notları, İstanbul : 10-11 Nisan / 2003.
- Pekdemir, Recep. **Muhasebe ve Denetim**, TBB Eğitim Notları, 2002.
- Pulaşlı, Hasan. **Şirketler Hukuku**, Adana : Karahan Kitapevi, 2003.
- S.Mishkin, Frederic. **Finansal Piyasalar ve Kurumlar**, çev. Şıklar, İlyas, Ahmet Çakmak ve Suat Yavuz, İstanbul : Bilim Teknik Yayınevi, 2000.
- Sarıkamış, Cevat ve Ali Ceylan, Nurhan Aydın, Metin Coşkun. **Sermaye Piyasaları ve Finansal Kurumlar**, Eskişehir : TC. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 1581, 2007.
- Sevilengül, Orhan. **Genel Muhasebe**, Ankara : Gazi Kitapevi, 2000
- Sermaye Piyasası ve Borsa Temel Bilgiler Kılavuzu , İstanbul : IMKB Yayınları, 18. Basım, Ağustos 2003.
- SODAN Baki, **Pratik ve Teorik Yönleri İle Tartışmalı Yönetim Muhasebesi** , Ankara : Bizim Büro Basımevi , 2007
- Tanör, Reha. **Türk Sermaye Piyasası**, 2.Cilt Halka Arz, İstanbul : Beta Basım, 2000.
- Taşdelen, Nihat. **Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipliği Sifatının Kazanılması**, İstanbul : Vedat Kitap, Yayın No:62, Kasım / 2005.
- Tevfik, T. Arman. **Hisse Senedi Değerlemesi**, İstanbul: Literatür Yayıncılık, Yayın No:458 , 2005
- Uludağ, İlhan ve Erişah Arıcan. **Finansal Hizmetler Ekonomisi**, 2. Baskı, İstanbul : Beta Basım, Kasım / 2001.

Yalkın Koç, Yüksel. **Genel Muhasebe İlkeler Uygulamalar**, Ankara : Turhan Kitapevi, 2001,

Yavaşıoğlu, Mustafa. **Sermaye Piyasası Mevzuatında Bağımsız Denetim**, Ankara : Seçkin Yayınları, 2001.

Yetgin, Feyzullah. **Gayri Menkul Yatırım Ortaklığı Performans Değerlemesi**, İMKB yayınları, Temmuz / 2006.

Yurtman, Nevin. **Anonim Ortaklıklar ve Vergi Hukuku Yönünden İç Kaynaklardan Sermaye Arttırımı**, İstanbul : Kazancı Yayınları, Yayın No:157, 1997.

SÜRELİ YAYINLAR

Anbar, Adem. **Hisse Senedi İMKB 'de İşlem Gören İşletmelerde Kar Payı Dağıtım Politikası**, Mali Çözüm Dergisi, İSMMMOMO Yayınları, Sayı:75, Nisan-Mayıs / 2006.

Dalak, Güldem. **Denetim ve Kalite Denetimi**, Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, Cilt :1 Sayı:1 Güz 2000.

Demir, Ahmet. "Temel Mali Tablolar", **Dipnotları ve Dipnotların Denetime Etkileri**. İSMMMOMO Mali Çözüm Dergisi, Sayı:42, Ocak-Şubat-Mart 1998, <http://www.ismmmo.org.tr>, (02.05.2008).

Demirdağ, Levent ve Mehmet Ataç, Erol Özcan. **Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne Göre Kar Dağıtım Tablosu**, İSMMMOMO Mali Çözüm Dergisi Sayı:35 Mart-Nisan 1996, <http://www.ismmmo.org.tr>, (02.05.2008).

Dönmez, Adnan ve P. Başak Berberoğlu, Ayten Ersoy. **Ülkemiz Bağımsız Dış Denetim Standartlarının ABD Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları – AB Sekizinci Yönergesi ve Uluslararası Denetim Standartlarıyla Karşılaştırılması**, Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi (9) 2005.

Ersoy, Ayten. **Ara Dönem Mali Raporlamaya İlişkin UMS 34 İle SPK Tebliği XI/3 ve SPK Muhasebe Standartları Taslağının Karşılaştırılması**. Muhasebe ve Finansman Dergisi. Sayı:20, Ekim 2003

Güven, İlhan. **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri ve Hukuki Sorumluluğu**, Mali Çözüm Dergisi , İSMMMOMO, Sayı: 65, Ekim-Kasım-Aralık / 2003.

- Kaya, Mustafa İsmail. **Ticaret Kanunu ve TTK Tasarısının Yönetim Kuruluna Anonim Ortaklığın Mali Durumunun Bozulması Halinde Yüklediği Yükümlülükler**, Kazancı Hukuk Dergisi, Sayı:37-38 İstanbul : 2007.
- Kayar, İsmail. **Sermaye Piyasasında Mesleki ve Etik Kurallar Üzerine Bir Değerlendirme**, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 19 Yıl : 2005.
http://www.sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_19/sayi_19.htm , (22.04.2008)
- Kenger, Erdal. **Denetçi Yardımcıları Eğitim Notu**, Şubat 2001,
http://www.ydk.gov.tr/egitim_notlari/denetim.htm#d1a, (12.05.2008).
- Konuralp, Aynur. **Sermaye Piyasası Kurulunun Görev ve Yetkileri**, Seminer Notları,
www.ydk.gov.tr, Mart / 2002.
- Önçü, Semra ve Berna Taner, Fehmi Karasioğlu. **Bağımsız Denetçilerin Yetki ve Sorumlulukları**, 3. Muhasebe denetimi sempozyumu (30 nisan-4 Mayıs 97)
[http://archive.ismmmo.org.tr/docs/Sempozyum/03.SEMPOZYUM/2GUN1OTURUM/03- Bagimsizdenetclerinyetkivesorumluluklari.doc](http://archive.ismmmo.org.tr/docs/Sempozyum/03.SEMPOZYUM/2GUN1OTURUM/03-Bagimsizdenetclerinyetkivesorumluluklari.doc).
- Saban, Metin ve Yasemin Köse. **Anonim Şirketlerde Kar Dağıtım Politikası Üzerindeki Yasal Sınırlamalar**, <http://www.ismmmo.org.tr/searchdergi.asp>, (12.05.2008).
- Soydemir, Selim. **Türkiye’de Sermaye Piyasaları ve Organizasyonu**, Seminer Notları, www.ydk.gov.tr, Ocak /2002.
- SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları – 10 (Halka Açılma), Mart 2007.
- Tezsezen, Cafer. Özsermaye **Hesaplama ve Özkaynaklar Değişim Tablosunun Düzenlenmesi** , ISMMMO Mali Çözüm Dergisi Sayı:30 Haziran 1995, <http://www.ismmmo.org.tr>, (02.05.2008).
- Turanboy, Asuman. **Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullanma ve Hissedarlara Çağrı Yoluyla Oyda Vekalet**, <http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-1996-45-01-04/AUHF-1996-45-01-04-Turanboy.pdf>, (24.04.2008)

TEZLER

- Çağlar, Semra. **Ara Dönem Mali Tablolarda Uyulması Gereken Esaslar, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve Türkiye Uygulaması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul 2007.

Engin, Yeşim. **Anonim Şirketlerde Kar Payı Dağıtımı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, 2006.

Kuba, Yasemin. **Ülkemizde 2005'ten İtibaren SPK'ya Tabi İşletmelerce Uygulanan Muhasebe Standartlarının İncelenmesi**, Yayınlanmamış Master Tezi, Gazi Üniversitesi, SBE, Ankara : 2007.

Özdemir, Ozan. **Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Tablolar Üzerine Etkileri ve Göller Yöresi'ndeki Kobilerde Muhasebeden Sorumlu Yöneticiler Üzerine Bir Araştırma**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi SBE, Isparta 2007

Uzay, Şaban. **İşletmelerde İç Kontrol Sistemini İncelemenin Bağımsız Dış Denetim Karar Sürecindeki Yeri ve Türkiye'deki Denetim Firmalarına Yönelik Bir Araştırma**, İstanbul Üniversitesi SBE, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara : SPK Yayınları, Yayın No:132, 1999.

Ünal, Ahmet Cemil. **Anonim Şirketlerde Kar Payı , Kar Dağıtımı ve Yedek Akçe Ayrılması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, 2006.

Yorbaş, Mehmet Şükrü. **Halka Açık A.Ş'lerde Finansal Duran Varlık Satışında Firma Değer Tespiti ve Bir Uygulama**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi –İstanbul 2006.

İNTERNET KAYNAKLARI

Akbulak, Yavuz. **Sermaye Piyasasında Bağımsız Özel Denetim** , [http://www.legalisplatform.net/Makale/Sermaye%20Piyasas%C4%B1nda%20Ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z%20%C3%96zel%20Denetim%20\(yeni\).pdf](http://www.legalisplatform.net/Makale/Sermaye%20Piyasas%C4%B1nda%20Ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z%20%C3%96zel%20Denetim%20(yeni).pdf) , (10.04.2008).

Borsa Sözlüğü, http://www.finansnews.com/borsa_soz_g.asp, (11.04.2008)

Çeker, Mustafa. **Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahiplerinin Şirketten Çıkma Hakkı** , www.cu.edu.tr/.../mceker/Halka%20Açık%20Anonim%20Ortaklıklarda%20Pay%20Sahiplerinin%20Şirketten%20Ç.doc, (24.04.2008).

DODI Kadir, **Holding ve Grup Şirketlerinde Konsolide Mali Tablolar** , www.muhasabenet.net (17.05.2008)

Denetim Teknikleri,

<http://www.denetimnet.net/pages/DenetimTeknikleridisenetim.aspx>, (10.04.2008)

Dış Denetim, [http:// www.denetimnet.net/pages.aspx?pgID=350](http://www.denetimnet.net/pages.aspx?pgID=350), (10.04.2008)

Dış Denetim,

<http://www.denetimnet.net/Pages/Bagimsizdenetimraporudisdenetim.aspx>, (10.04.2008)

Finansal Piyasalar,<http://www.ekodialog.com>, (10.12.2007)

Gelir Tablosu, www.webmuhasebe.com/Konular/gelirtablosu.htm, (02.05.2008)

İç Denetim Teknikleri, <http://www.denetci.net/teknik.htm>,(10.04.2008)

İMKB Yayınlar, www.imkb.gov.tr, KLVZ05, (13.01.2008)

İMKB Yayınlar, www.imkb.gov.tr, KLVZ06, (01.04.2008)

İMKB Yayınlar, www.imkb.gov.tr, KLVZ 07 ,(10.02.2008)

İMKB Yayınlar, www.imkb.gov.tr, KLVZ 10 ,(20.11.2007)

Konsolide Finansal Tablolar, <http://www.analiz.ibsyazilim.com> (17.05.2008)

Mali Piyasalar, <http://www.ekodialog.com>, (11.01.2008)

Millenniumbank-Tahvil, www.millenniumbank.com.tr/InvestmentPortal/FinancialDictionary/Bonds.aspx, (15.03.2008)

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No:1,

www.malihaber.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=44629, (02.05.2008)

Piyasa Kavramları, <http://www.ekonomi.name/kavramlar/piyasa-kavramlari.html>, (7.11.2007)

SPKn. Mevzuatı,

<http://www.spk.gov.tr/indexcont.aspx?action=showpage&menuid=6&pid=9&subid=1>, (10.04.2008)

SPK Muhasebe Düzenlemeleri, http://www.kpmgvergi.com/tr-tr/MuhasebeDuzenlemeleri/Yerel_Duzenlemeler/spkmuhasebe-duzenlemeleri/Pages/SermayePiyasasindaAraMaliTablolar.aspx (02.05.2008)

T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Anonim Şirketler

www.sanayi.gov.tr/webedit/gozlem.aspx?sayfano=1220, (15.03.2008)

TSPAKB, Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği,

www.tspakb.org.tr/duyuru/gmektuplar/gMektup_556_ek1.pdf, (02.05.2008)

Türkiye İş Bankası , Yatırım Fonları , www.isbank.com.tr/yatirim/y-yatirim-yatirimfonlari.html, (11.04.2008)

UZUN Fuat , **İç Denetim ve Fransa Uygulaması**,
http://www.kidder.org.tr/php/dosyalar/makaleler/fuzun_makale, (10.04.2008).

Yatırım Fonları Klavuzu, www.kyd.org.tr/T/yatirim_fonlari_k.aspx, (23.04.2008)

Ziraat Bankası Yatırım Ürünleri ,www.ziraat.com.tr/tr/bireysel/yatirim-urunleri/hazine_yatirim_fon_brosur.doc, (15.03.2008)

www.spk.gov.tr , **SPKn. Mevzuatı**

www.spk.gov.tr , şirketler /halka açık şirketler/diğer halka açık şirketlerin yükümlülükleri –
Hisse senetleri borsada işlem görmeyen şirketlerin yükümlülükleri, (24.04.2008)